

MINISTERSTVO VNITRA
ČESKÉ REPUBLIKY

Hodnotící zpráva

**k výsledkům kontrol výkonu přenesené a samostatné
působnosti svěřené orgánům obcí, krajů a hlavního města Prahy
za léta 2020–2022**

květen 2023

Zpracoval odbor veřejné správy, dozoru a kontroly

Obsah

1. Úvod do hodnotící zprávy za léta 2020–2022	6
1.1 Hodnotící zpráva, její účel a struktura.....	6
1.2 Popis legislativních změn souvisejících s kontrolou působností svěřených ÚSC za léta 2020–2022	7
2. Vyhodnocení opatření přijatých na základě doporučení vyplývajících z Hodnotící zprávy za léta 2017–2019	8
2.1 Opatření přijatá ÚSÚ na základě konkrétních a obecných doporučení uvedených v Hodnotící zprávě za léta 2017–2019.....	8
2.1.1 Opatření přijatá ÚSÚ na základě konkrétních doporučení uvedených v Hodnotící zprávě za léta 2017–2019	8
2.1.2 Opatření přijatá ÚSÚ na základě obecných doporučení uvedených v Hodnotící zprávě za léta 2017–2019.....	9
2.2 Opatření přijatá KÚ a MHMP na základě obecných doporučení uvedených v Hodnotící zprávě za léta 2017–2019	11
2.3 Opatření přijatá ÚČSM na základě obecných doporučení uvedených v Hodnotící zprávě za léta 2017–2019.....	12
3. Koordinace kontrolních orgánů ze strany MV – ODK	13
3.1 Aplikace kontrolního řádu a hodnocení protokolů o kontrole.....	13
3.1.1 Aplikace kontrolního řádu	13
3.1.2 Hodnocení protokolů o kontrole	13
3.2 Koordinační a metodická role MV – ODK.....	14
3.2.1 Obecné vymezení koordinační a metodická role MV – ODK.....	14
3.2.2 Plán kontrol výkonu přenesené působnosti krajů a hlavního města Prahy na léta 2020–2022.....	17
3.2.3 Standardy kontrol výkonu přenesené působnosti obcí a městských částí hlavního města Prahy.....	18
3.2.4 Výkon správních činností úředníky obcí bez ZOZ ve vztahu k výsledkům kontrol	23
4. Kontroly výkonu přenesené působnosti v období 2020–2022	27
4.1 Statistické vyhodnocení výsledků kontrol výkonu přenesené působnosti a komparace s předchozími obdobími	27
4.1.1 Kontroly výkonu přenesené působnosti svěřené orgánům krajů a HMP.....	27
4.1.2 Kontrola výkonu přenesené působnosti svěřené orgánům obcí v období 2020–2022.	32
4.1.3 Kontroly ÚSÚ vůči obcím v období 2020–2022	39
4.1.4 Kontroly výkonu přenesené působnosti svěřené orgánům městských částí a městských obvodů v období 2020–2022.....	40
4.2 Komplexní zhodnocení výkonu přenesené působnosti příslušnými ÚSÚ	43
4.2.1 MD	43
4.2.2 Hodnocení MF	44
4.2.3 Hodnocení MK	46

4.2.4	Hodnocení MMR.....	48
4.2.5	Hodnocení MO	49
4.2.6	Hodnocení MPO	50
4.2.7	Hodnocení MPSV.....	50
4.2.8	Hodnocení MSp	53
4.2.9	Hodnocení MŠMT	55
4.2.10	Hodnocení MV.....	55
4.2.11	Hodnocení MZd	58
4.2.12	Hodnocení MZe	58
4.2.13	Hodnocení MŽP	60
4.2.14	Hodnocení ČÚZK.....	60
4.2.15	Hodnocení SSHR	61
4.3	Výkon dozoru KÚ nad nařízeními obcí a MV – ODK nad obecně závaznými vyhláškami.....	63
4.4	Dopady opatření vlády v souvislosti s bojem proti koronaviru SARS-CoV-2 na výkon kontrol přenesené působnosti.....	64
4.5	Metodická pomoc poskytovaná ÚSÚ	65
4.6	Vyjádření a hodnocení výkonu státní správy Kanceláří VOP za léta 2020–2022	66
4.6.1	Obecné poznatky s dopadem do všech správních agend.....	67
4.6.2	Sociálně-právní ochrana dětí.....	68
4.6.3	Náhradní rodinná péče.....	70
4.6.4	Zdravotnictví.....	71
4.6.5	Místní poplatky.....	71
4.6.6	Daňová exekuce.....	71
4.6.7	Stavby	72
4.6.8	Ochrana zvířat proti týrání	73
4.6.9	Doprava	73
5.	Kontrola výkonu samostatné působnosti svěřené orgánům obcí, MČ a MěO v období 2020–2022	75
5.1	Kontroly výkonu samostatné působnosti svěřené orgánům obcí prováděné MV	75
5.2	Kontroly výkonu samostatné působnosti svěřené orgánům MěO a MČ	78
5.3	Přezkoumání hospodaření ÚSC za léta 2020 a 2021	80
5.3.1	Výsledky přezkoumání hospodaření krajů a regionálních rad regionů soudržnosti za roky 2020 a 2021 vykonané MF	80
5.3.2	Výsledky přezkoumání hospodaření ÚSC provedených KÚ a MHMP za léta 2020 a 2021	82
5.3.3	Shrnutí procesu přezkoumání	83
6.	Závěry jednotlivých kapitol a navržená doporučení	84
6.1	Závěry a doporučení ke kapitole č. 1 - Úvod do Hodnotící zprávy za léta 2020–2022	84

6.2	Závěry a doporučení ke kapitole č. 2 - Vyhodnocení opatření přijatých na základě doporučení vyplývajících z Hodnotící zprávy za léta 2017–2019	84
6.3	Závěry a doporučení ke kapitole č. 3 - Koordinace kontrolních orgánů ze strany odboru veřejné správy, dozoru a kontroly Ministerstva vnitra	84
6.4	Závěry a doporučení ke kapitole č. 4 - Kontroly výkonu přenesené působnosti v období 2020–2022	86
6.5	Závěry a doporučení ke kapitole č. 5 - Kontrola výkonu samostatné a přenesené působnosti svěřené orgánům obcí, městských částí a městských obvodů v období 2020–2022.....	90
7.	Závěr (manažerské shrnutí)	91
8.	Seznam tabulek, grafů a příloh	94

Seznam použitých zkratk			
Zkratka	Instituce, odbor, pojem	Zkratka	Instituce, odbor, pojem
ČR	Česká republika	MŠMT	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy
ČÚZK	Český úřad zeměměřický a katastrální	MÚ	městský úřad
DSO	dobrovolný svazek obcí	MV	Ministerstvo vnitra
GŘ HZS	Generální ředitelství Hasičského záchranného sboru České republiky	MV – ODK; zpracovatel	Ministerstvo vnitra – odbor veřejné správy, dozoru a kontroly
HMP	hlavní město Praha	MV – OSČ	Ministerstvo vnitra – odbor správních činností
HZS	Hasičský záchranný sbor	MV – OVS	Ministerstvo vnitra – odbor všeobecné správy
ISÚI	Informační systém územní identifikace	MZd	Ministerstvo zdravotnictví
KÚ	krajský úřad	MZe	Ministerstvo zemědělství
KÚ JČ	Krajský úřad Jihočeského kraje	MŽP	Ministerstvo životního prostředí
KÚ JM	Krajský úřad Jihomoravského kraje	NO	nařízení obce
KÚ KH	Krajský úřad Královéhradeckého kraje	Obec I. typu	obec vykonávající přenesenou působnost pouze v základním rozsahu
KÚ KV	Krajský úřad Karlovarského kraje	Obec II. typu	obec s pověřeným obecním úřadem
KÚ LI	Krajský úřad Libereckého kraje	Obec III. typu nebo ORP	obec s rozšířenou působností
KÚ MS	Krajský úřad Moravskoslezského kraje	ObŽÚ	obecní živnostenský úřad
KÚ OL	Krajský úřad Olomouckého kraje	OSPOD	orgán sociálně-právní ochrany dětí
KÚ PA	Krajský úřad Pardubického kraje	OÚ	obecní úřad
KÚ PL	Krajský úřad Plzeňského kraje	OZV	obecně závazná vyhláška
KÚ SČ	Krajský úřad Středočeského kraje	OŽO MHMP	odbor živnostenský a občanskosprávní Magistrátu hlavního města Prahy
KÚ ÚS	Krajský úřad Ústeckého kraje	PS PČR	Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky
KÚ VY	Krajský úřad Kraje Vysočina	RÚIAN	Registr územní identifikace, adres a nemovitostí
KÚ ZL	Krajský úřad Zlínského kraje	SPO	sociálně-právní ochrana
KŽÚ	Krajský živnostenský úřad	SPOD	sociálně-právní ochrana dětí
MČ/MěO	Městská část/městský obvod	SSHR	Správa státních hmotných rezerv
MD	Ministerstvo dopravy	Standardy kontrol	Standardy kontrol výkonu přenesené působnosti obcí a městských částí
MF	Ministerstvo financí	ÚČSM	územně členěné statutární město
MHMP	Magistrát hlavního města Prahy	ÚMČ	úřad městské části
MK	Ministerstvo kultury	ÚS	Ústavní soud
MMR	Ministerstvo pro místní rozvoj	ÚSC	územní samosprávný celek
MO	Ministerstvo obrany	ÚSÚ	ústřední správní úřad
MPO	Ministerstvo průmyslu a obchodu	UV	usnesení vlády
MPSV	Ministerstvo práce a sociálních věcí	VOP	veřejný ochránce práv
MSp	Ministerstvo spravedlnosti	ZOZ	zvláštní odborná způsobilost

Seznam použitých právních předpisů je uveden v příloze č. 1 tohoto materiálu.

ÚVOD

1. ÚVOD DO HODNOTÍCÍ ZPRÁVY ZA LÉTA 2020–2022

1.1 Hodnotící zpráva, její účel a struktura

MV od roku 2004 (kontrolní období 2002–2003) pravidelně zpracovává v tříletých intervalech (dříve dvouletých) analytický hodnotící materiál pro informování vlády o kvalitě přenesené a samostatné působnosti vykonávané ÚSC. Tento materiál je zpracován **na základě podkladů zaslaných příslušnými orgány veřejné správy** shrnujících jejich kontrolní činnost. Hodnotící zpráva k výsledkům kontrol výkonu přenesené a samostatné působnosti svěřené orgánům obcí, krajů a HMP (dále jen „Hodnotící zpráva“) je aktuálně předkládána **za kontrolované období 2020–2022**. Hodnotící zpráva je výrazem koordinační role MV v oblasti veřejné správy svěřené orgánům ÚSC, tj. orgánům obcí, krajů a HMP.

Cílem a účelem Hodnotící zprávy je zejména:

- komplexně informovat vládu o výkonu přenesené a samostatné působnosti svěřené orgánům ÚSC na základě vyhodnocení kontrolní činnosti spolupracujících subjektů,
- zhodnotit vývoj kvalitativní úrovně výkonu přenesené a samostatné působnosti díky komparaci s předešlými obdobími,
- zhodnotit opatření přijatá na základě předchozí Hodnotící zprávy za léta 2017–2019,
- zhodnotit postupy a organizaci kontrol provedených jednotlivými úřady a přispět ke zkvalitnění kontrolní činnosti, tj. zlepšení kvality vykonávaných kontrol,
- navrhnout adekvátní opatření v případech, kdy byly zjištěny zejména systémové nedostatky,
- upozornit na další skutečnosti, jež mají vliv na výkon těchto působností.

Struktura Hodnotící zprávy za léta 2020–2022 v zásadě navazuje na strukturu předchozích hodnotících zpráv. Pozornost doporučujeme zaměřit **na stěžejní kapitulu č. 4**, v níž jsou sumarizovány výsledky kontrol **přenesené působnosti** napříč veřejnou správou. Jednotlivými kontrolními orgány jsou

- a) **ÚSÚ**, které kontrolovaly výkon přenesené působnosti vykonávané KÚ a MHMP a v některých případech i obcemi,
- b) **KÚ**, které kontrolovaly výkon přenesené působnosti obcí,
- c) **Magistráty ÚČSM**, které kontrolovaly své MČ nebo MěO.

Kapitola č. 4 je rozdělena na část statistickou, jež kromě údajů za aktuální hodnocené období obsahuje i komparaci s předchozím obdobím, a část komentářovou, v níž ÚSÚ na základě vlastní kontrolní činnosti a podkladů zpracovaných KÚ a ÚČSM komplexně zhodnotily výkon státní správy spadající do jejich působnosti (rezortu). ÚSÚ tedy posoudily kvalitu výkonu přenesené působnosti svěřené jak KÚ a MHMP, tak i obcím a MČ a MěO.

Oproti předchozí hodnotící zprávě tedy MV, jakožto zpracovatel, ponechalo hodnocení výkonu přenesené působnosti zcela v působnosti příslušných ÚSÚ, které dle kompetenčního zákona a hierarchicky uspořádané státní správy odpovídají za jednotlivé úseky a jsou kompetentní relevantně posoudit kvalitu výkonu přenesené působnosti.

Oblast **samostatné působnosti** je v kapitole č. 5 zhodnocena z hlediska příslušných kontrolních orgánů:

- a) **MV**, které kontroluje výkon samostatné působnosti obcí,
- b) **Magistrátů ÚČSM**, které kontrolují výkon samostatné působnosti svých MČ nebo MěO,
- c) **MF, KÚ a MHMP** provádějících přezkoumání hospodaření ÚSC.

Pozornost doporučujeme zaměřit rovněž **na kapitulu č. 3**, jež se mj. zabývá projektem Standardů kontrol prováděných KÚ a MHMP a dále výkonem správních činností úředníky obcí bez ZOZ ve vztahu k výsledkům kontrol.

Stručná **rekapitulace závěrů** Hodnotící zprávy a navržených doporučení je uvedena v závěrečné kapitole (kap. č. 7).

MV při zpracování Hodnotící zprávy vycházelo z protokolů o kontrole a hodnocení výkonu státní správy na základě kontrolní činnosti, které zaslaly ÚSÚ, KÚ, MHMP a ÚČSM. Připomínky a vyjádření k jednotlivým úsekům státní správy poskytla též **Kancelář VOP (kap. č. 6)**.

1.2 Popis legislativních změn souvisejících s kontrolou působností svěřených ÚSC za léta 2020–2022

Výkon přenesené a samostatné působnosti svěřené orgánům ÚSC byl v průběhu kontrolního období ovlivněn několika legislativními změnami. MV pravidelně každoročně aktualizuje materiál **„Přehled kontrolních činností ve veřejné správě“** zahrnující především kontroly výkonu přenesené působnosti svěřené orgánům ÚSC. Uvedený materiál je dostupný na internetových stránkách MV na adrese www.mvcr.cz/odk¹.

Všechny legislativní změny přijaté ve sledovaném kontrolním období 2020–2022 jsou podrobně popsány **v příloze č. 2 tohoto materiálu**.

---

¹ <http://www.mvcr.cz/odk2/clanek/informace-ke-kontrolle.aspx>

OPATŘENÍ Z PŘEDCHOZÍHO OBDOBÍ

2. VYHODNOCENÍ OPATŘENÍ PŘIJATÝCH NA ZÁKLADĚ DOPORUČENÍ VYPLÝVAJÍCÍCH Z HODNOTÍCÍ ZPRÁVY ZA LÉTA 2017–2019

MV předložilo vládě ČR Hodnotící zprávu k výsledkům kontrol výkonu přenesené a samostatné působnosti ÚSC za léta 2017–2019 s využitím podkladových materiálů jednotlivých ÚSÚ, KÚ, ÚČSM a dalších subjektů.

Vláda ČR Hodnotící zprávu za léta 2017–2019 projednala dne 8. 6. 2020, přičemž ji vzala na vědomí a přijala UV č. 625. Na základě tohoto usnesení vláda uložila jednotlivým ministrům analyzovat závěry Hodnotící zprávy a přijmout ve své působnosti odpovídající opatření.

ÚSÚ v srpnu 2019 přijaly na základě doporučení vyplývajících z Hodnotící zprávy za léta 2017–2019 opatření pro kontrolované období 2020–2022. Je možné konstatovat, že většina ÚSÚ se doporučeními obsaženými v Hodnotící zprávě podrobně zabývala. Na tomto místě je možné vyzdvihnout materiály zpracované MD a MF. MO, MZe, MŽP pouze obecně uvádějí, že na základě Hodnotící zprávy nebylo nutné na jejich úseku přijímat žádná opatření.

MV nad rámec UV č. 625/2020, jímž byla přijata Hodnotící zpráva, požádalo rovněž KÚ, aby analyzovaly závěry Hodnotící zprávy a případně přijaly opatření. Tuto analýzu zaslaly KÚ MS, KÚ SČ, KÚ OL, KÚ PA, KÚ ZL, KÚ LI a MHMP. Velmi kvalitní materiál zpracovaly KÚ MS a KÚ SČ, jež analyzují jak jednotlivé úseky státní správy, tak samotná pochybení zjištěná v rámci kontrol provedených u KÚ.

MHMP přistoupil ke změně organizační struktury a byl vytvořen nový koncept vnitřní kontroly.

Vyjádření kontrolních orgánů ke způsobu, jakým aplikovaly doporučení nastíněná v Hodnotící zprávě za léta 2017–2019 v aktuálním kontrolním období, jsou dostupná v přílohách č. 3–5 tohoto materiálu. Stručné shrnutí těchto opatření je obsaženo v této kapitole.

2.1 Opatření přijatá ÚSÚ na základě konkrétních a obecných doporučení uvedených v Hodnotící zprávě za léta 2017–2019

2.1.1 Opatření přijatá ÚSÚ na základě konkrétních doporučení uvedených v Hodnotící zprávě za léta 2017–2019

Konkrétní doporučení formulovaná v Hodnotící zprávě za léta 2017–2019 byla **adresována ÚSÚ, jež se podílejí na pilotním projektu Standardů kontrol** prováděných KÚ a MHMP.

Především bylo doporučeno, aby dotčené ÚSÚ² aktivně spolupracovaly na projektu Standardů kontrol dle dohodnutého harmonogramu. V této souvislosti bylo MV – ODK doporučeno, aby „v dalším kontrolním období projednalo v rámci metodických dnů s KÚ a ÚSÚ problematiku nejednotného přístupu ÚSÚ k provádění kontrol z procesního hlediska, a dále zpracovalo jako součást projektu „Standardy kontrol“ vzorové dokumenty související s kontrolou“.

Nejednotnost přístupu ÚSÚ k provádění kontrol byla diskutována v rámci Grémia ředitelů KÚ, jež projekt standardů kontrol podpořilo (viz usnesení z jednání konaného ve dnech 14.–15. 11. 2019). Pilotní projekt Standardů kontrol a harmonogram jejich zpracování byl následně předmětem pravidelných čtvrtletních porad MV s KÚ a MHMP, přičemž ředitelé KÚ vyjádřili zájem na daném projektu dále spolupracovat. Standardy kontrol byly taktéž představeny na poradách MV s tajemníky

---

² Na pilotním projektu spolupracovaly MV, MF, MPSV, MSp a ČÚZK.

ORP a MČ HMP³. Součástí finálních Standardů kontrol za jednotlivé agendy byl i vzor protokolu o kontrole zpracovaný MV – ODK. Na tomto místě je možné taktéž zmínit stanoviska MV – ODK č. 2/2018 - Kontrolní zjištění v protokolu o kontrole dle zákona č. 255/2012 Sb., o kontrole (kontrolní řád), ve znění pozdějších předpisů, a č. 1/2022 - Pověření ke kontrole.

Na základě součinnosti ÚSÚ s MV – ODK při realizaci pilotního projektu Standardů kontrol lze konstatovat, že spolupracující ÚSÚ výše citovanému konkrétnímu doporučení dostaly. Bližší informace k tomuto projektu, včetně postupu jednotlivých ÚSÚ, jsou obsaženy v kapitole č. 3.2.3.

2.1.2 Opatření přijatá ÚSÚ na základě obecných doporučení uvedených v Hodnotící zprávě za léta 2017–2019

Na základě zjištěných nedostatků z předchozího období vyplynulo několik **obecných doporučení** pro všechny ÚSÚ, jejichž **výčet** uvádíme níže. Přijatá opatření ÚSÚ jsou podrobně popsána **v příloze č. 3.**

- ***Při změně termínu kontroly v dostatečném časovém předstihu informovat KÚ či MHMP, včetně odůvodnění změny, tak jak požaduje čl. 1 UV č. 689/2013.***

ÚSÚ shodně uvedly, že případné změny plánu kontrol, jež byly nejčastěji činěny z důvodu omezení vyplývajících z opatření vlády přijatých v souvislosti s pandemií Covid-19, byly s dostatečným předstihem oznámeny KÚ a MHMP. MV – ODK přistoupil k aktualizaci „*Plánu kontrol výkonu přenesené působnosti krajů a hlavního města Prahy na léta 2020–2022*“, jehož úpravy byly diskutovány s kontrolovanými osobami.

- ***Využívat nástrojů kontrolního řádu a UV č. 689/2013 pro ověřování výkonu státní správy prováděné na obcích.***

Podle čl. 5 UV č. 689/2013 ÚSÚ mohou mj. požádat KÚ o vyhodnocení výsledků kontrol výkonu přenesené působnosti na daném úseku či o zaslání kopií protokolů o kontrole.

MD, MF – odbor 26, MO, MSp a SSHR si vyžádaly kopie protokolů o kontrole OÚ provedených KÚ, a to zejména v průběhu kontrol realizovaných u KÚ. **MF – odbor 39** ověřuje kvalitu výkonu státní správy prováděné na obcích prostřednictvím „*Vyhodnocení výsledků kontrol výkonu přenesené působnosti obcí a městských částí na úseku místních poplatků*“, které musí KÚ a MHMP zpracovat a poskytnout MF jedenkrát ročně.

MO, MV – OSČ, MV – OVS, MZe, MŽP a SSHR provádějí kontroly výkonu přenesené působnosti svěřené OÚ.

- ***Zpracovat ucelenou metodiku k jednotlivým zákonným zmocněním pro vydávání NO a zveřejnit metodiky na svých webových stránkách.***

MPO uvádí, že takováto ucelená metodika je již obsažena jako součást metodické informace MPO č. 11/2017 k novele živnostenského zákona (výklad k § 18 cit. zákona - zmocnění k vydávání tržních řádů), jež byla zaslána všem KŽÚ a OŽO MHMP.

Podle **MD** „*zákon o pozemních komunikacích obsahuje v § 23 zákonné zmocnění pro vydávání NO v souvislosti se zřizováním zón placeného stání. Zákonem č. 162/2020 Sb. došlo k zásadní změně ustanovení upravujícího obsah NO, kterým se vymezují oblasti obce, ve kterých lze místní komunikace nebo jejich určené úseky užít za cenu sjednanou v souladu s cenovými předpisy. V souvislosti s touto změnou odpadla potřeba tvorby metodického materiálu*“.

KÚ JM k tomuto považuje za nutné uvést, že „*zákon o pozemních komunikacích obsahuje zmocnění k vydání nařízení obcí nejen v § 23, ale i v § 27 odst. 5 a 7, a zde by byla metodika MD vhodná. To MD pominulo, a tudíž s jeho reakcí na doporučení nelze zcela souhlasit*“.

³ Zápisy z porad s představiteli ÚSC jsou dostupné na internetových stránkách www.mvcr.cz/odk v sekci [Konference a semináře odboru](#), přímý odkaz: <https://www.mvcr.cz/odk2/clanek/odbor-verejne-spravy-doзору-a-kontroly.aspx?q=Y2hudW09Ng%3d%3d>.

upozorňuje, že „§ 23 zákona o pozemních komunikacích není jediným ustanovením, které se vztahuje k zákonnému zmocnění vydávat nařízení, které je v gesci MD. Příkladem je § 27 stejného zákona. Vyjádření MD se však týká pouze § 23 zákona o pozemních komunikacích.“

V ostatních případech ÚSÚ konstatovaly, že problematika NO nespadá do kompetence jejich rezortu, příp. obecně odkázaly na jimi zpracované metodické materiály.

- **Analyzovat adresná upozornění na nedostatky v poskytování metodické pomoci a přijmout na jednotlivých úsecích výkonu přenesené působnosti opatření k zefektivnění metodické činnosti.**

Většina ÚSÚ sdělila, že neviduje adresná upozornění na nedostatky v poskytované metodické pomoci. MF, MK, MO, MPO, MZe, MZd a ČÚZK dodaly, že potřebu metodické pomoci analyzují průběžně.

MMR uvádí, že „na všechna adresná upozornění a podněty, které MMR (OSŘ) obdrželo, bylo v řádném termínu reagováno a vysvětleno. K opakujícím se problematikám byly vydány metodické pokyny případně společné postupy, včetně usměrnění z oblasti bezbariérového užívání staveb (vyhláška č. 398/2009 Sb.). Následně byly tyto materiály uveřejňovány na webových stránkách MMR a současně ukládány na společné úložiště komunikačního portálu mezi MMR a KÚ.“

Blíže se k adresnému vyjádření KÚ MS uvedenému v předchozí Hodnotící zprávě vyjádřilo rovněž MŠMT.

MPSV, MSp, MMR a MŠMT dále uvádějí, že na upozornění KÚ a MHMP týkající se metodické pomoci, jež jsou zaznamenána v průběhu metodických dnů či porad, reagují.

- **Analyzovat na jednotlivých úsecích výsledky kontrol a adresná upozornění (doporučení, návrhy) KÚ a ÚČSM a:**
  - **k výsledkům kontrol přijmout opatření na svém úseku státní správy,**
  - **k jednotlivým upozorněním či doporučením KÚ a ÚČSM přijmout závěr, zda by jejich návrhy vedly ke zkvalitnění výkonu státní správy, a pokud ano, navrhnout způsob a realizaci dalších kroků.**

Většina ÚSÚ se shodla, že výsledky kontrol KÚ a ÚČSM analyzuje průběžně, přičemž jsou projednávány na pravidelných poradách s KÚ a MHMP (např. MF – odbor 17, MMR, MO, MPO, MV – OSČ, MZd). ÚSÚ dále poukazují na to, že na zjištěné nedostatky a upozornění či doporučení ze strany KÚ reagují v metodických materiálech.

Velmi podrobný materiál představilo MD, jež se vyjádřilo k veškerým doporučením či připomínkám KÚ a MHMP.

MF – odbor 39 „průběžně analyzuje výsledky kontrol KÚ. Jedná se o jedno z pravidelných témat pracovních porad se zástupci krajů. Na základě získaných poznatků se odbor 39 zapojil do pilotního projektu standardů kontrol výkonu přenesené působnosti obcí. Součástí přijatého standardu je i pravidelné vyhodnocování výsledků kontrol výkonu přenesené působnosti obcí a MČ na úseku místních poplatků ze strany KÚ a MHMP.“

SSHR každoročně zpracovává pro KÚ dokument „Zaměření činností KÚ v oblasti hospodářských opatření pro krizové stavy“, ve kterém je mimo jiné požadavek k zasílání návrhů, podnětů a připomínek, které SSHR analyzuje a přijímá opatření k jejich řešení, zkvalitnění a zefektivnění činnosti v oblasti hospodářských opatření pro krizové stavy.

- **Promítnout oblasti, u nichž dochází k pochybením, do školení a kurzů pro úředníky ÚSC (především do vstupního a průběžného vzdělávání úředníků).**

Oblasti, u nichž dochází k pochybením, se promítají do přípravy na zkoušky a zkoušky ZOZ (MD, MF – odbor 39, MMR, MPSV, MV – OVS, MV – OSČ, MZd) či běžných školení (MO, MSp a SSHR). Ostatní ÚSÚ neškolí úředníky ÚSC.

- **Na vybraných úsecích, na které upozornila Kancelář VOP, analyzovat připomínky a podněty a následně je zohlednit při realizaci dané agendy, při výkonu kontrolní činnosti a při poskytování metodické pomoci.**

MD se podrobně vyjádřilo k veškerým upozorněním Kanceláře VOP.

MF – odbor 39 k připomínce týkající se předávání pohledávek OÚ k vymáhání soudního exekutorovi sdělil, že zástupci KÚ a MHMP byli na problematiku vymáhání bagatelních pohledávek opakovaně upozorňováni v rámci pravidelných pracovních porad. Daná problematika byla předmětem přednášek, které byly odborem 39 realizovány pro zaměstnance OÚ na všech KÚ.

MK soustavně spolupracuje s Kanceláří VOP a poskytuje každoročně pracovníkům Kanceláře VOP prostor pro prezentaci jejich zjištění v rámci celostátního semináře pro řadové pracovníky KÚ a MHMP, kteří se zabývají státní památkovou péčí.

MPO analyzovalo upozornění Kanceláře VOP v případě tzv. sexistické reklamy. Rovněž **MPSV** analyzovalo připomínky a podněty Kanceláře VOP, které byly řešeny v rámci metodického vedení MPSV a zapracovávány do doporučených postupů. Obdobný postup zvolilo **MZe** na úseku vodního hospodářství.

MŠMT při tvorbě stanoviska ke kritériím přijímání k základnímu vzdělávání, které bylo přílohou novely vyhlášky č. 48/2005 Sb., zohlednilo doporučení VOP k rovnému přístupu k povinné školní docházce. MŠMT dále konstatuje, že novela školského zákona vyřešila situaci s prokazováním místní příslušnosti ke KÚ podle místa pobytu žadatelů z cizinců, u kterých nebylo dříve možno místní příslušnost určit podle místa pobytu. Na podnět Kanceláře VOP byla také upravena informace týkající se uznávání vzdělání na stránkách MŠMT.

Dle **MV – OVS** bylo na podněty a připomínky Kanceláře VOP reagováno následovně: a) na úseku matrik vydáním nové metodiky týkající se oblasti úmrtí občana ČR v cizině; b) na úseku vidimace a legalizace vydáním metodiky k osvobození od správního poplatku v případě legalizace pravosti podpisu na formuláři „Potvrzení o žití“; c) na úseku přestupkové agendy zahrnutím a vyřízením připomínek v rámci konzultačních dnů k této problematice.

MZd namátkově kontroluje plnění povinnosti poskytovatelů lůžkové a jednodenní péče zveřejnit postup pro vyřizování stížností na svých internetových stránkách.

Ostatní ÚSÚ buď obecně uvedly, že připomínky Kanceláře VOP průběžně analyzují, nebo že konkrétní připomínky neobdržely.

- **Důsledně zaznamenávat zjištěné nedostatky do protokolu o kontrole, a to i „formálního charakteru“ a tzv. „individuální pochybení pracovníka“.**

ÚSÚ shodně konstatují, že v jimi zpracovaných protokolech o kontrole jsou důsledně uvedena veškerá kontrolní zjištění, tj. i „formálního charakteru“ či tzv. „individuální pochybení pracovníka“.

2.2 Opatření přijatá KÚ a MHMP na základě obecných doporučení uvedených v Hodnotící zprávě za léta 2017–2019

Hodnotící zpráva za léta 2017–2019 formulovala následující obecná doporučení adresovaná KÚ a MHMP.

- **Spolupracovat na pilotním projektu standardů kontrol výkonu přenesené působnosti obcí a postupovat dle standardů kontrol po jejich zavedení (předpoklad je od 1. 1. 2021).**

Ze zasláných vyjádření a zejména z aktivní spolupráce ÚSÚ s KÚ při zpracování jednotlivých Standardů kontrol je patrné, že **KÚ shora uvedená doporučení splnila. Aplikace Standardů kontrol dle většinového názoru KÚ nečiní v praxi potíže**, případně rozsah kontrolní činnosti jde nad rámec Standardů kontrol, což ostatně projekt Standardů kontrol předpokládá.

Dílčí aplikační problémy uvedl KÚ KV, jenž uvádí následující: „Bohužel máme konkrétní zkušenost, když standard pro agendu matrika byl kontrolním orgánem (MV – OVS) zpochybněn v rámci výkonu jeho kontroly na KÚ.“

KÚ MS upozornil na jisté rozpory v právních názorech mezi KÚ a MPSV v agendě SPO a sociální práce, jež byly v průběhu hodnoceného období v dílčích oblastech překonány.

KÚ SČ by uvítal, „aby ke standardům kontrol byly vypracovány standardy předpokladů pro výkon dané působnosti (zejména např. s ohledem na počet tabulkových míst, které mají danou agendu vykonávat u kontrolovaných osob, technické vybavení apod.), aby bylo např. možno posoudit, zda administrativní aparát odpovídá příspěvku na výkon přenesené působnosti v dané oblasti. Resp. z logiky věci by zřejmě měly být primárně nastaveny standardy předpokladů pro výkon dané přenesené působnosti (tzn. stát definuje, za jakých podmínek má být daný úsek přenesené působnosti vykonáván)“.

- **Analyzovat příčiny nedostatků při výkonu přenesené působnosti a přijmout interní opatření k jejich odstranění.**

KÚ shodně konstatovaly, že příčiny nedostatků analyzují. Velmi podrobný materiál zpracoval **KÚ SČ**. Detailně se k výše citovanému doporučení vyjádřily i **KÚ JM** a **KÚ MS**.

- **Důsledně zaznamenávat zjištěné nedostatky do protokolu o kontrole, a to i „formálního charakteru“ a tzv. „individuální pochybení pracovníka“.**

KÚ deklarovaly, že postupují dle tohoto doporučení.

Závěrem je tedy možné konstatovat, že KÚ se navrženými doporučeními **zabývaly**, přičemž **konkrétní přijatá opatření jsou uvedena v příloze č. 4**.

Podotýkáme, že předchozí Hodnotící zpráva neuložila žádné specifické doporučení adresované konkrétnímu KÚ či MHMP.

2.3 Opatření přijatá ÚČSM na základě obecných doporučení uvedených v Hodnotící zprávě za léta 2017–2019

Obecná doporučení adresovaná ÚČSM byla následující:

- **Provést v kontrolovaném období 2020–2022 alespoň 1 kontrolu výkonu samostatné působnosti u všech svých MČ či MěO.**

Doporučení nebylo splněno pouze ze strany statutárních měst Brna, Liberce a Opavy, a to z důvodu pandemie Covid-19. Město Opava nicméně uvedlo, že četnost kontrol se oproti předchozímu období zvýšila.

- **Analyzovat příčiny nedostatků při výkonu přenesené působnosti a přijmout interní opatření k jejich odstranění.**

Většina ÚČSM sdělila, že na příčiny zjištěných nedostatků reaguje ve svých interních předpisech, příp. metodickou pomocí.

Koordinační činnost MV – ODK

3. KOORDINACE KONTROLNÍCH ORGÁNŮ ZE STRANY MV – ODK

3.1 Aplikace kontrolního řádu a hodnocení protokolů o kontrole

3.1.1 Aplikace kontrolního řádu

Pokud se jedná o legislativní rámec, je možné konstatovat, že **kontrolní řád** poskytuje dostatečné nástroje k realizaci kontrol a v tuto chvíli **nevyžaduje novelizaci**.

KÚ OL pouze upozornil na to, že dle jeho názoru „*přetrvává názorová nejednotnost při výkladu ustanovení § 12 odst. 1 písm. k) kontrolního řádu, dle kterého „protokol o kontrole obsahuje podpis kontrolujícího“*. V praxi se vyskytují odlišné názory, kdy jeden názor vyžaduje podpis všech členů kontrolní skupiny, jiný akceptuje podpis jen jednoho kontrolujícího – vedoucího kontrolní skupiny – a to i v případě, kdy podpisu ostatních členů nebrání žádné objektivní příčiny. Bylo by vhodné předmětné ustanovení novelizovat tak, aby bylo výslovné, tj. aby pak způsob, jakým má být aplikováno, bylo postaveno najisto.“

Komentář MV – ODK

MV – ODK zastává konstantní názor, že protokol o kontrole má obsahovat podpisy všech kontrolujících, kteří se na výkonu kontroly podíleli, neboť protokol o kontrole musí odrážet reálný stav. V tomto smyslu hovoří i důvodová zpráva ke kontrolnímu řádu, jež k § 12 kontrolního řádu uvádí: „*Protokol o kontrole podepisují všichni kontrolující. Podpis kontrolujícího v podstatě dokládá jeho odpovědnost za obsah protokolu o kontrole.*“ Rovněž lze odkázat na odborný komentář ke kontrolnímu řádu⁴, s jehož právními závěry se MV – ODK ztotožňuje a který konstatuje následující: „*Přestože zákon o kontrole používá jednotného čísla, má se tím nepochybně na mysli minimálně takový kontrolující, který se fakticky zúčastnil kontroly.*“ Současně je možné využít stanovisko MV – ODK č. 1/2017 - Doručování protokolu o kontrole. V případě novelizace kontrolního řádu bude zvažována úprava tohoto ustanovení.

3.1.2 Hodnocení protokolů o kontrole

Při hodnocení kvality protokolů zpracovatel vycházel primárně z **protokolů prověřovaných MV – ODK** v průběhu kontrol výkonu přenesené působnosti KÚ, a to konkrétně protokolů vyhotovených na úseku životního prostředí a na úseku evidence obyvatel a matrik. MV – ODK striktně posuzoval toliko procesní stránku vyhotovených protokolů, tj. soulad s § 4–6 a § 12 kontrolního řádu.

Obecně lze uvést, že přestože kontroly u KÚ probíhaly každé 3 roky, KÚ přijaly interní předpisy a v případě zjištění pochybení byla ukládána nápravná opatření, u některých KÚ, resp. odborů KÚ, nadále přetrvávají nedostatky při zpracování protokolů o kontrole, zejména pak nedostatky spočívající v nedodržení § 12 kontrolního řádu.

Na základě kontrol provedených MV – ODK lze vyzdvihnout kvalitu protokolů o kontrole zpracovaných KÚ OL, KÚ HK, KÚ ZL, KÚ MS a KÚ VY, u nichž nebyl shledán rozpor s kontrolním řádem.

Naopak nejvíce pochybení bylo zaznamenáno u protokolů o kontrole zpracovaných KÚ JM, KÚ PL, KÚ JČ, KÚ KV, KÚ SČ, KÚ PA a KÚ LI.

Ke kvalitě protokolů vyhotovených KÚ a MHMP se na základě své kontrolní činnosti vyjádřily i ÚSÚ.

ÚSÚ nejčastěji shledaly následující pochybení:

⁴ Srov. Jemelka, L., Vetešník, P., Libosvár, O. Zákon o kontrole. Komentář. 2. vydání. Praha: C.H.Beck, 2021, s. 159.

- neurčení vedoucího kontrolní skupiny,
- kontrolu provedla fyzická osoba, jež nebyla ke kontrole pověřena,
- pochybení ve způsobu zahájení kontrol (zaměňování pojmů „kontrola na místě“, jež kontrolní řád nezná, a „kontrola“ v souvislosti s jejich zahájením a ukončením),
- absence označení ustanovení právního předpisu vymezujícího pravomoc kontrolního orgánu k výkonu kontroly,
- vady označení prvního či posledního kontrolního úkonu,
- vady označení právních předpisů, které byly porušeny,
- absence podpisů všech kontrolujících,
- nedodržení zákonem stanovené lhůty pro vyhotovení protokolu o kontrole a jeho předání kontrolované osobě (resp. odeslání),
- nesprávné poučení o možnosti podat námitky,
- neukládání opatření k odstranění nebo prevenci nedostatků zjištěných kontrolou, příp. není vyžadována zpráva o odstranění nebo prevenci nedostatků zjištěných kontrolou.

Dle názoru **MMR** je důvodem zjištěných pochybení **nesprávná aplikace vnitřních předpisů** jednotlivých KÚ, které upravují formální náležitosti protokolů z kontrol OÚ prováděných KÚ na úseku přenesené působnosti.

MSp uvedlo, že častým nedostatkem bylo, že KÚ zjištěná porušení probral na místě s úředníky obce a do kontrolního protokolu byla taková porušení **zaznamenána jako vyřešená bez hlubšího popisu**.

MZd považuje za nejzásadnější věcný nedostatek občasně nesprávné označení právních předpisů, které byly kontrolovanou osobou porušeny dle § 12 odst. 1 písm. h) kontrolního řádu.

Závěrem je třeba upozornit na nutnost **věnovat pozornost vymezení předmětu kontroly a zejména pak formulaci kontrolních zjištění**, kdy je nezbytné uvést konkrétní prověřované ustanovení zákona (předmět kontroly), z jakého hlediska bylo kontrolováno a s jakým výsledkem (zda došlo k porušení zákona či nikoli). Smyslem provedené kontroly je totiž porovnání stavu žádoucího se stavem zjištěným. Formulace kontrolního zjištění např. uvedením obecného sdělení, že „spis je bez závad“ nebo „nebyly zjištěny žádné závažné nedostatky způsobující nezákonnost rozhodnutí“, nemá z hlediska účelu kontroly žádnou informační hodnotu.

V neposlední řadě je nezbytné upozornit též na nutnost vyhotovení protokolu v zákonné lhůtě a jeho doručení kontrolované osobě bez zbytečných průtahů.

3.2 Koordinační a metodická role MV – ODK

3.2.1 Obecné vymezení koordinační a metodická role MV – ODK

MV – ODK s odkazem na kompetenční zákon koordinuje postupy dle kontrolního řádu a poskytuje metodickou pomoc napříč celou veřejnou správou. Zmínit lze např.:

- zpracování hodnotících zpráv k výsledkům kontrol výkonu přenesené a samostatné působnosti svěřené orgánům ÚSC,
- vydávání **plánu kontrol** výkonu přenesené působnosti krajů a HMP,
- zpracování a každoroční aktualizace „**Přehledu kontrolních činností ve veřejné správě**“⁵,
- zpracování **odborných stanovisek ke kontrolnímu řádu**⁶ s možným dopadem na všechny kontrolní orgány ve veřejné správě; v tomto kontrolním období se jedná o následující stanoviska:
  - **č. 1/2021** - Provádění distančních kontrol dle kontrolního řádu,
  - **č. 3/2021** - Výklad § 22 kontrolního řádu, možnost "identifikovat" podatele během kontroly (při řešení podnětu) v případě, že s tím vysloví souhlas,

⁵ <https://www.mvcr.cz/odk2/clanek/informace-ke-kontrolle.aspx>

⁶ <https://www.mvcr.cz/odk2/clanek/stanoviska-odboru-verejne-spravy-doзору-a-kontroly.aspx>

- **č. 1/2022** - Pověření ke kontrole,
- **č. 3/2022** - Spolupráce kontrolních orgánů za účelem odstranění duplicit v kontrolní činnosti a minimalizaci zátěže kontrolovaných osob v souvislosti s kontrolní činností.
- aktivní **spolupráci s věcně příslušnými ÚSÚ** na jejich projektech – např. spolupráce s MPO na projektu Jednotný portál evidence kontrol, spolupráce s MF při přípravě legislativních změn v oblasti finanční kontroly - posílení řízení a kontroly veřejných financí,
- zajišťování odborných **školení zaměstnanců kontrolních orgánů k problematice kontrolního řádu**,
- poskytování **právních stanovisek a odpovědí na konkrétní dotazy** ke kontrolnímu řádu, doporučování řešení konkrétních situací,
- **prezentace a koordinace postupů při setkáních s kontrolními pracovníky ÚSÚ a ÚSC, jako např.:**
  - pravidelná setkání k Hodnotící zprávě,
  - koordinační jednání s MF k možnému překryvu kontrol samostatné působnosti obcí a přezkoumání hospodaření,
  - prezentace výsledků kontrol samostatné působnosti na setkáních s představiteli obcí a krajů.

„Kulatý stůl k zákonu o kontrole“

MV – ODK každoročně pořádá setkání „Kulatý stůl k zákonu o kontrole“, jehož cílem je nejen výměna názorů mezi jednotlivými účastníky, vedená snahou o nalezení konsenzu ve vztahu ke konkrétním situacím, se kterými se kontrolní orgány aktuálně v praxi setkávají a které se jeví z určitého hlediska jako sporné, ale též společné úvahy nad jednotlivými tématy či kritická rozprava o potřebnosti a smyslu související právní úpravy. Těchto diskuzních setkání se účastní představitelé akademické obce, zástupci ministerstev a jiných ÚSÚ, Nejvyššího kontrolního úřadu, Kanceláře VOP, České národní banky, Komory auditorů ČR a v neposlední řadě též orgánů státní správy a samosprávy.

Velmi přínosná setkání proběhla v letech 2021 a 2022, v rámci nichž bylo diskutováno široké spektrum témat. Namátkou lze zmínit např. problematiku soudního přezkumu kontroly, realizaci projektu MMR „Jednotný portál evidence kontrol“, usnesení Senátu hovořící o evidenci všech kontrol veřejné správy, poznatky vyplývající z provedených distančních kontrol, Standardy kontrol výkonu přenesené působnosti obcí a MČ realizovaných KÚ a MHMP, vyrozumívání podatelů podnětů či problematiku zveřejňování informací o kontrole a z kontroly atd.

Zápisy z Kulatých stolů jsou dostupné na www.mvcr.cz/odk v sekci Konference a semináře odboru.

Programové prohlášení vlády – část Veřejná správa

Vláda ve svém programovém prohlášení uvedla následující tezi: *„Budeme sjednocovat a koordinovat činnost kontrolních orgánů a snižovat zátěž obcí a krajů kontrolami. Vyloučíme duplicitní kontroly. Zajistíme sdílení poznatků mezi kontrolními orgány.“*

Obdobné usnesení bylo v minulosti přijato i Senátem Parlamentu ČR. V této souvislosti lze úvodem poznamenat, že tato problematika byla otevřena na četných odborných diskuzních fórech (např. Kulatý stůl k zákonu o kontrole), kdy výsledkem diskuse bylo konstatování, že problémy v koordinaci a spolupráci kontrolních orgánů jsou primárně v oblasti finančních kontrol.

K programovému prohlášení lze navrhnout a diskutovat níže uvedená opatření:

1. Zefektivnění koordinace a plánování kontrol výkonu přenesené působnosti obcí a krajů

Aktuálně jsou UV 689/2013 nastavena základní pravidla pro koordinaci, plánování a vyhodnocování kontrol výkonu přenesené působnosti. Plán kontrol ÚSÚ vůči KÚ a MHMP zpracovává po dohodě s těmito orgány MV a publikuje jej na svém webu. Plány kontrol výkonu přenesené působnosti obcí zpracovávají KÚ a zveřejňují je na svých webech. Rovněž je nastavena povinnost zveřejňovat výsledky kontrol a spolupráce mezi KÚ a ÚSÚ.

MV navrhlo sjednotit **plánování kontrol ÚSC** tak, že **plány kontrol zpracované KÚ** jsou nově **zveřejněny na internetových stránkách MV – ODK** www.mvcr.cz/odk⁷ v sekci „Ostatní dokumenty“. V další fázi lze uvažovat o vytvoření webového nástroje (modulu), který by umožňoval vkládání plánu kontrol obcí a krajů přímo do takového nástroje.

2. Zavedení Standardů kontrol výkonu přenesené působnosti pro všechny kontrolované agendy

V podrobnostech odkazujeme na kapitolu č. 3.2.3 tohoto materiálu.

3. Koordinace kontrolní činnosti napříč veřejnou správou

Kontrolní řád dává obecnou možnost (resp. povinnost) koordinovat a plánovat kontroly tak, aby nedocházelo k nadměrnému zatěžování kontrolovaných osob. V praxi každý resort situaci řeší odlišně. Např. MPO zavádí systém „Jednotný portál evidence kontrol“ vůči kontrolám podnikatelů, MF má Informační systém finanční kontroly ve veřejné správě - modul pro koordinaci plánování pro kontroly veřejné podpory. V dalších oblastech si kontrolní orgány již nyní vyměňují informace o výsledcích kontrol a předávají si svá zjištění (např. MV a MF v oblasti samostatné působnosti obcí) či kontroly společně koordinují (příkladem dobré praxe jsou živnostenské úřady a Česká obchodní inspekce).

Problémem je i roztříštěnost „kontrolní legislativy“ a s tím související nejednoznačnost vymezení kontrolního orgánu kompetentního ke kontrole či předmětu kontroly (v některých právních předpisech je vymezen kontrolní orgán zcela konkrétně, v jiných je svěřena kontrola či dozor více subjektům bez vymezení jednoznačného předmětu kontroly).

Navrhuje se proto, aby jednotlivé ÚSÚ provedly analýzu kontrolní činnosti, jejímž cílem by mělo být zjištění, zda nedochází k nadměrné zátěži kontrolovaných osob, k duplicitám či překryvu při výkonu kontrolní činnosti a pokud ano, aby ÚSÚ navrhly možnosti spolupráce a koordinace mezi kontrolními orgány v dané (obdobné) oblasti. O výsledku pak budou informovat MV. **MV – ODK v této souvislosti zpracoval stanovisko č. 3/2022 - [Spolupráce kontrolních orgánů za účelem odstranění duplicit v kontrolní činnosti a minimalizaci zátěže kontrolovaných osob v souvislosti s kontrolní činností](#)**⁸.

Doporučení pro ÚSÚ

Provést na svých úsecích analýzu kontrolní činnosti, jejímž předmětem bude prověření, zda nedochází k nadměrné kontrolní zátěži obcí a krajů či duplicitám kontrol, a pokud ano, navrhnout možnosti spolupráce, koordinace a sdílení kontrolních zjištění mezi kontrolními orgány v dané (obdobné) oblasti.

4. Centrální evidence všech kontrol ve veřejné správě

V současné době neexistuje centrální platforma, v níž by byly plánovány a evidovány kontroly a dostupné protokoly o kontrolách, resp. kontrolní zjištění. V odborných diskusích proto byla otevřena otázka možného zavedení **centrální evidence všech kontrol ve veřejné správě**.

Legislativně by byla nezbytná úprava kontrolního řádu, v němž by byla zavedena povinnost pro kontrolní orgány vkládat jednak informace o plánu kontrol (resp. zpětně o realizaci „neohlášených“ kontrol) a jednak vkládat protokoly o kontrole. Současně by bylo nutné legislativně ukotvit a vytvořit zcela **nový informační systém veřejné správy**. U kontrolních orgánů by pak došlo k uložení povinnosti zaznamenat do evidence kontrol taxativně vymezený výčet skutečností. Tento systém však přináší nejen klady, ale i zásadní zápory.

Přínosy zřízení centrální evidence:

- možnost využívat výsledků kontrol jiných kontrolních orgánů,
- možnost efektivněji plánovat kontroly a případně zohledňovat zvýšenou koncentraci kontrol u kontrolovaných osob,

⁷ <https://www.mvcr.cz/odk2/clanek/odbor-verejne-spravy-doзору-a-kontroly.aspx?q=Y2hudW09NA%3d%3d>

⁸ <https://www.mvcr.cz/odk2/soubor/stanovisko-odk-c-03-2022-spoluprace-kontrolnich-organu.aspx>

- možnost sdílet vybrané dokumenty.

Rizika:

- **vysoké náklady** na zřízení registru – s ohledem na statisíce kontrol ve veřejné správě by se pravděpodobně jednalo o náklady v řádech minimálně desítek milionů korun (nezbytnost zpracování podrobné **finanční analýzy**),
- **nezbytnost vymezení správce systému** – správa systému a editace údajů by si vyžádala další **navýšení systemizovaných míst**,
- zvýšená **administrativní zátěž** s vkládáním údajů; u protokolů s osobními údaji navíc nutnost anonymizace protokolů; vkládání objemných příloh; administrativní zátěž by se výrazně dotkla i ÚSC, které vykonávají značné množství kontrol,
- **nastavení přístupů oprávněných osob do databáze protokolů** a s tím spojené riziko zneužití výsledků kontrol,
- **zvýšený počet žádostí o informace** dle InfZ a s tím spojená možnost chybné interpretace výsledků kontrol (zneužití zejména v předvolebním období na obcích),
- **nemožnost zajištění aktuálnosti všech údajů - „neohlášené“ kontroly by se do systému dostaly až se zpožděním**, což by mělo podstatný vliv na plánování kontrol,
- částečná **duplicita s jinými informačními systémy** – předpokládaný nesouhlas zejména těch ÚSÚ, které již mají koordinaci řešenu jinými systémy či nastaveny jiné fungující vazby a do těchto informačních systémů investovaly finanční prostředky vč. prostředků z projektů EU,
- **nezbytnost legislativních změn** (kontrolní řád a další právní předpisy upravující kontrolu na jednotlivých úsecích státní správy).

Dodáváme, že kontrolní orgány (zejm. ÚSC) takovýto centrální systém nepožadují a MV ani nezaznamenalo poptávku ze strany kontrolovaných osob. Upozorňováno je totiž na „nekoordinaci“ zejména v oblasti kontrol dotací.

Při zvažování vzniku centrální evidence je nezbytné primárně řešit otázku, zda náklady do jejího zřízení a provozu vložené (zejména náklady na vznik a provoz systému, ale i „náklady“ lidského kapitálu) výrazně nepřevýší přínosy pro kontrolní orgány a kontrolované osoby.

Je nezbytné zvážit, zda nelze cíl naplnit **efektivnějším řešením**, např. nastavením koordinace, vzájemné spolupráce a výměnou informací o kontrolách mezi kontrolními orgány dle jednotlivých oblastí veřejné správy. Je rovněž vhodné vyčkat zkušeností se zavedením projektu MMR „Jednotný portál evidence kontrol“.

Závěr:

V současné době se nepovažuje zavedení centrální evidence všech kontrol ve veřejné správě za efektivní řešení koordinace kontrolní činnosti. Na základě výše uvedeného se navrhuje legislativní práce na evidenci všech kontrol ve veřejné správě v tuto chvíli nezahajovat. Řešením může být zavedení jednotlivých odvětvových systémů koordinace kontrol.

3.2.2 Plán kontrol výkonu přenesené působnosti krajů a hlavního města Prahy na léta 2020–2022

Na základě UV č. 689 ze dne 11. 9. 2013 byl v říjnu 2019 zveřejněn Plán kontrol KÚ a MHMP na léta 2020–2022.

Dne 12. 3. 2020 vláda vyhlásila pro území ČR nouzový stav z důvodu ohrožení zdraví v souvislosti s prokázáním výskytu koronaviru (označovaný jako SARS-CoV-2) na území ČR. Některé z plánovaných kontrol prováděných ÚSÚ u KÚ a MHMP tedy nemohly být vykonány. I po ukončení nouzového stavu byla realizace kontrol ztížena.

MV – ODK proto ve spolupráci s ÚSÚ přistoupil k aktualizaci Plánu kontrol KÚ a MHMP na období 2021–2022. **Plán kontrol byl aktualizován k 15. 1. 2021**, rozeslán KÚ a MHMP a zveřejněn na internetových stránkách www.mvcr.cz/odk.

Současně MV – ODK doporučil zvážit využití tzv. **distančních kontrol**, neboť kontrolní řád tento typ kontrol umožňuje.

3.2.3 Standardy kontrol výkonu přenesené působnosti obcí a městských částí hlavního města Prahy

V Hodnotící zprávě za léta 2017–2019 byl představen projekt „**Standardy kontrol výkonu přenesené působnosti obcí a MČ**“, které vykonávají KÚ a MHMP. Tyto Standardy kontrol jako metodický materiál určený KÚ a MHMP zpracovávají ÚSÚ.

MV – ODK k realizaci projektu přistoupil s ohledem na zjištění, že obsahová kvalita jednotlivých protokolů o kontrole výkonu přenesené působnosti se velmi liší, a to jak v rámci jednotlivých agend, tak i KÚ a MHMP. Za zásadní nedostatky, jež sice nelze ve většině případů považovat za rozporné s § 12 kontrolního řádu, ale jsou pro kontrolovanou osobu, resp. adresáty protokolu o kontrole klíčové, je možné obecně považovat nedostatky ve „výrokové části“, která je v protokolu o kontrole stěžejní. Přestože takovéto protokoly o kontrole mohou formálně obsahovat náležitosti předpokládané kontrolním řádem, nelze z důvodu věcné povrchnosti a obecnosti srovnat jejich kvalitu, a v konečném důsledku tak relevantně posoudit kvalitu výkonu veřejné správy na daném úseku. Dalším podstatným nedostatkem, který znemožňuje vypovídající porovnání výsledků kontrol, je nejednotné posuzování jednotlivých kontrolních zjištění, tj. zda dosahují intenzity porušení zákona. **V podrobnostech lze odkázat na již zmíněnou Hodnotící zprávu za léta 2017–2019⁹.**

Primárním cílem Standardů kontrol je **zvýšit kvalitu kontrol** výkonu státní správy prováděných KÚ. Jejich dalším přínosem by měl být **srovnatelnost závěrů kontrol** a s tím spojená relevantní vypovídající hodnota.

V průběhu roku 2020 MV, MSp, MF, MPSV a ČÚZK za spolupráce s MV – ODK zpracovaly Standardy kontrol **8 vybraných agend, a to konkrétně:**

1. Střet zájmů (MSp),
2. Správa místních poplatků (MF),
3. Editace údajů ISÚI/RÚIAN (ČÚZK),
4. Matriky, ověřování (MV),
5. Přestupková agenda na úseku přestupků proti pořádku ve státní správě a v územní samosprávě, veřejnému pořádku, občanskému soužití a majetku (MV),
6. Přezkoumání hospodaření (MF),
7. Sociálně-právní ochrana (MPSV),
8. Sociální práce (MPSV).

Jednotlivé návrhy Standardů kontrol byly KÚ a MHMP opakovaně zaslány k připomínkám, přičemž finální verze většiny agend byly KÚ a MHMP zaslány v lednu 2021. MV – ODK v této souvislosti zpracoval vzorový protokol o kontrole. Rovněž lze upozornit, že problematikou kontrolního zjištění se zabývá stanovisko MV – ODK č. 2/2018 - [Kontrolní zjištění v protokolu o kontrole dle zákona č. 255/2012 Sb., o kontrole \(kontrolní řád\), ve znění pozdějších předpisů¹⁰](#).

Obsahem každého Standardu kontrol, který byl vytvořen věcně příslušným ÚSÚ, je vymezení minimálního předmětu kontroly, způsobu hodnocení kontrolních zjištění, resp. kritéria jejich

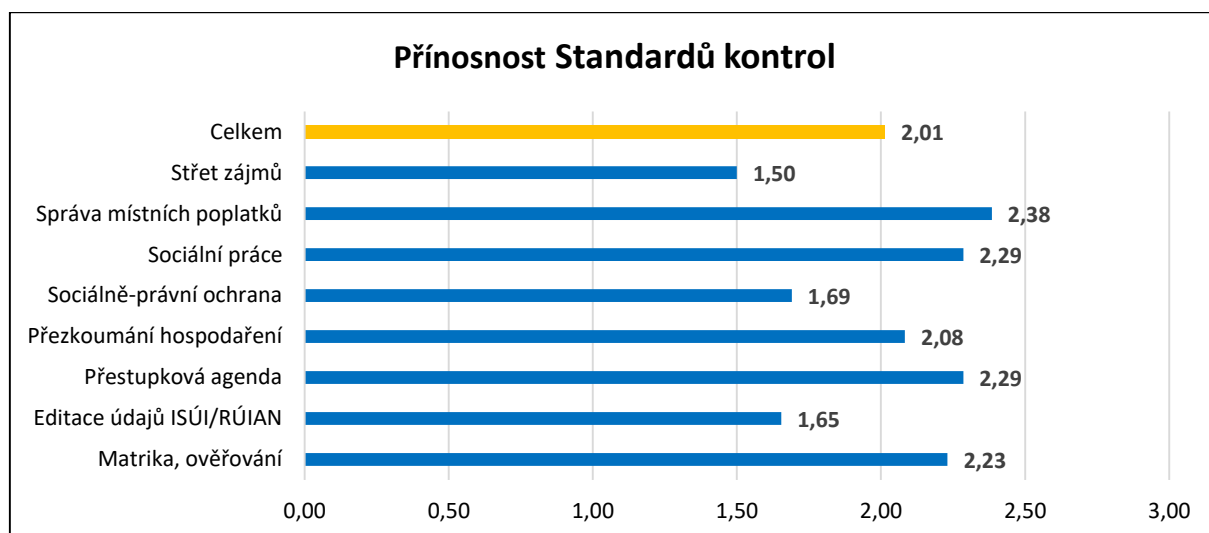
⁹ Dostupná na www.mvcr.cz/odk v sekci „Ostatní dokumenty“ - <https://www.mvcr.cz/odk2/clanek/struktura-hodnotici-zpravy-k-vysledkum-kontrol-vykonu-prenesene-a-samostatne-pusobnosti-uzemnich-samospravnych-celku-za-leta-2017-2019.aspx> (str. 11 a násl.).

¹⁰ <https://www.mvcr.cz/odk2/clanek/stanoviska-odk-2018.aspx>

posuzování, tj. zda je považovat za porušení právních předpisů, a případné vzorové texty do protokolů o kontrole.

KÚ kromě minimálních požadavků nastavených Standardem kontrol mají možnost kontrolovat i další skutečnosti dle svého uvážení. Standard kontrol upravuje jen požadované minimum, tedy vymezení klíčových ustanovení pro výkon dané agendy, která je nutné vždy zkontrolovat.

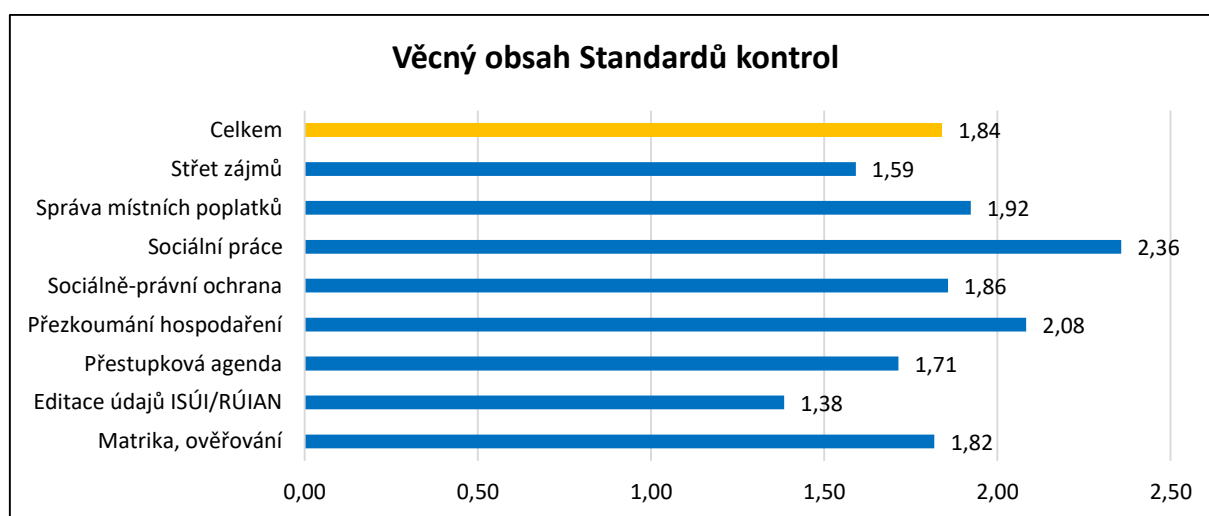
MV – ODK na začátku roku 2022 požádal KÚ a MHMP o **zhodnocení pilotního projektu** Standardů kontrol formou vyplnění hodnotící tabulky za jednotlivé standardy, jež se zaměřila **na přínosnost standardu, věcný obsah standardu a podrobnost standardu**. Hodnoceno bylo ve škále od 1 (velmi přínosný) do 5 (zcela nepřínosný), přičemž KÚ a MHMP připojily stručný komentář.

Graf č. 1: Vyhodnocení přínosnosti Standardů kontrol

KÚ a MHMP hodnotily přínosnost Standardů kontrol pro jejich kontrolní praxi, resp. pro sjednocení kontrol. Z uvedené grafu je patrné, že celková přínosnost Standardů kontrol byla hodnocena **známkou 2**.

Jako spíše přínosné hodnotily Standardy kontrol taktéž ÚSÚ, které se na jejich zpracování podílely. Je však nutné dodat, že ÚSÚ při svém hodnocení vycházely z nízkého počtu kontrol provedených u KÚ a MHMP, které byly ze strany KÚ a MHMP realizovány za účinnosti standardů.

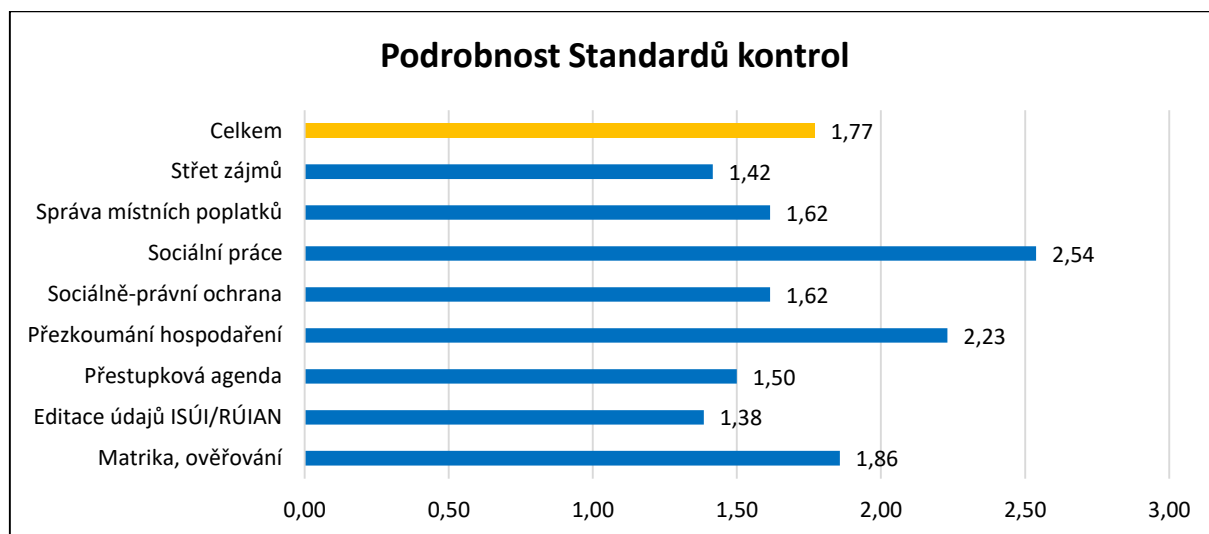

Graf č. 2: Vyhodnocení věcného obsahu Standardů kontrol

KÚ a MHMP v této části hodnotily Standardy kontrol zejména z obsahového hlediska, tj. co při kontrolách činilo obtíže, kde byl standard nejasný, jak byl standard nastaven z hlediska předmětu

kontrol (např. zda některá ustanovení, která by se měla na obcích kontrolovat, ve standardu chyběla, či naopak byla tam navíc) apod.

Celkový věcný obsah Standardů kontrol byl hodnocen velmi pozitivně **zámkou 1,84**, kdy kvalita standardů zpracovaných ČÚZK byla hodnocena dokonce zámkou 1,38, střetu zájmů (MSp) pak 1,59.

Graf č. 3: Vyhodnocení podrobnosti Standardů kontrol

Nadstandardně byla hodnocena rovněž dostatečná podrobnost rozpracování Standardů kontrol a jejich návodnost pro aplikaci při kontrolách, a to konkrétně **zámkou 1,77**.

Ke standardům kontrol, resp. k jejich aplikaci KÚ a MHMP se vyjádřily ÚSÚ, jež se na pilotním projektu podílely.

MF – odbor 39

S ohledem na předchozí nejednotnost lze přínos projektu spatřovat zejména ve stanovení standardního rozsahu předmětu kontrol. Sjednocení předmětu kontrol a současně i kontrolních závěrů zcela jistě **přispělo k lepší srovnatelnosti vykonávaných kontrol a mělo v případě některých KÚ vliv i na zvýšení kvality jejich kontrol**. Pozitivně lze rovněž hodnotit stanovení povinnosti kontroly složení zkoušky ZOZ úředníků ÚSC, a to zejména v souvislosti se snahou o zlepšování úrovně výkonu přenesené působnosti na obcích. Závěrem je třeba však upozornit na jeho krátkou dobu účinnosti. Odbor 39 prozatím disponuje údaji za období roku 2021, což je příliš krátký časový úsek pro komplexnější hodnocení.

MF – odbor 17

MF zpracovalo a vydalo Standard pro oblast přezkoumání hospodaření s účinností od 1. 7. 2021, přičemž požadavky na proces přezkoumání hospodaření uvedené ve Standardu byly MF zohledněny při přezkoumání hospodaření KÚ za rok 2021. Z výsledků kontrol výkonu přenesené působnosti provedených MF na KÚ v roce 2022, lze konstatovat, že **KÚ postupně uplatňují doporučení uvedená ve Standardu kontrol**.

MSp

Standardy kontrol pomohly zpřehlednění kontrolních protokolů a také sjednocení závěrů, které vyplývají z aplikace zákona o střetu zájmů. KÚ využívají Standardy kontrol s různou mírou podrobnosti. O možnosti využití textu Standardů kontrol a rad a postupů v nich uvedených jsou KÚ v kontrolních protokolech pravidelně informovány.

MPSV

Z hlediska aplikační praxe byl Standard kontrol **na úseku kontrol standardů kvality výkonu SPO** ze strany KÚ a MHMP **aplikován v naprosté většině v doporučené formě** s minimem požadavků na podporu ze strany MPSV. Výjimkou byly otázky týkající se problematiky personálních standardů kvality v oblasti uznávání rovnocennosti vzdělání a požadavku standardů kvality na absolvování ZOZ. Tato problematika si vyžádala úpravu textu doporučeného opatření ke kontrolnímu zjištění ještě v průběhu aplikační fáze pilotního projektu po vzájemné poradě a dohodě se zaměstnanci MV. Závěrem lze konstatovat, že **pilotní Standard kontrol se osvědčil**, a to i s ohledem na hodnocení KÚ a MHMP a jejich kladnou odezvu na sjednocení postupu při výkonu kontrolní činnosti výkonu přenesené působnosti obcí. MPSV bude pracovat s uvedeným Standardem kontrol i nadále, ve smyslu jeho rozšiřování na všechny kontrolované standardy kvality a úpravy v souvislosti s novelizací právních předpisů. Co se týče Standardu kontrol výkonu činností **sociální práce**, ten bude aplikován od roku 2023.

KÚ KV

Jednotlivá ministerstva napříč agendami vyhotovila ve spolupráci s KÚ Standardy kontrol. Předně bychom tuto iniciativu **rádi kvitovali**. Rozhodně je žádoucí sjednotit kontrolní praxi jednotlivých KÚ. Jsme si vědomi, že se jednalo o pilotní projekt. V této souvislosti je škoda, že Standardy kontrol nejsou k dispozici pro více agend, ale předpokládáme, že toto je do budoucna ještě plánováno. Např. v sociální oblasti jsou Standardy kontrol úředníky KÚ využívány a jsou vnímány velmi pozitivně.

Na druhou stranu je třeba podotknout, že MV – OVS vyhotovilo Standardy kontrol pro matriku, podle kterého KÚ při kontrolách postupoval. Nicméně sami kontroloři MV tento Standard kontrol při výkonu kontroly na KÚ **zpochybnili** s konstatováním, že Standard kontrol je příliš v obecné rovině a protokoly tak nemají původní vypovídací hodnotu. **Určitě bychom byli rádi, pokud by stávající Standardy kontrol byly dopracovány a doplněny o nové k agendám, které je ještě nemají.**

Komentář MV – OVS

KÚ obdržely konečné verze Standardů kontrol obcí. Prostřednictvím Standardu kontrol bylo doporučeno KÚ, na co se mají při kontrole zaměřit, co minimálně mají kontrolovat, jak posuzovat vybrané situace a jakým způsobem hodnotit kontrolní zjištění ve vybraných agendách na obcích.

KÚ KV se striktně držel obsahu Standardů kontrol, a to tak, že do protokolu o kontrole přepočítal celý obsah zasláního vzoru postupu při výkonu kontrol výkonu přenesené působnosti, aniž by jej doplnil konkrétními postupy a zjištěními. Jednotlivá doporučení k provádění kontroly nebyla v protokolu o kontrole KÚ KV aplikována na vlastní kontrolní zjištění, ale v protokolu byl ponechán pouze obecný obsah zasláního doporučení. Protokol o kontrole proto neměl žádnou vypovídající hodnotu ve vztahu k provedené kontrole a neobsahoval žádné konkrétní informace o výkonu matriční agendy v kontrolovaném období (např. počet uzavřených a zapsaných matričních událostí manželství, postup provedení a zapsání matričních událostí úmrtí, počet vydaných druhopisů z matričních knih, evidence vydaných osvědčení k církevnímu sňatku, zápisy k přijetí souhlasného prohlášení o určení otcovství dle § 779 občanského zákoníku atd.).

KÚ SČ

Standardy kontrol jsou užitečným nástrojem centrální metodické podpory, který přispívá ke sjednocení pohledu jednotlivých KÚ při kontrole výkonu obcí v rámci přenesené působnosti. Sjednocuje vrchnostenské pojetí řízení kontrol v jednotlivých agendách. Přínos spatřujeme také v tom, že je dán jasný výčet kontrolovaných oblastí. **Zavedení standardizace sjednotilo výkon jednotlivých agend po stránce formální i věcné.**

KÚ LI

KÚ LI pilotní projekt Standardů kontrol na úsecích přezkoumání hospodaření územních celků, sociální práce, SPO, správy místních poplatků a matrik připomínkoval a implementoval. Při své kontrolní činnosti doporučené Standardy kontrol **zohledňuje a prakticky využívá.**

KÚ LI nicméně **vznesl výhrady** ke Standardům kontrol na úsecích editace údajů ISÚI/RÚIAN v gesci ČÚZK a přestupkové agendy v gesci MV – OVS.

KÚ LI konkrétně zmiňuje, že „nebyl osloven ohledně spolupráce na pilotním projektu standardů kontrol výkonu přenesené působnosti na úseku editace údajů ISÚI/RÚIAN na obcích. Při kontrole výkonu agendy RÚIAN na obcích se stavebním úřadem bylo postupováno dle standardů, které dle názoru KÚ LI neodpovídají na základní otázky ohledně fungování systému RÚIAN a správného způsobu editace prvků v něm, nepomáhají jeho porozumění, pouze stanoví obsahové náležitosti kontrolního protokolu. Jako metodická pomůcka tak dobře neposlouží ani při řešení problémů vyplývajících z praxe editorů RÚIAN.“.

KÚ LI dále uvádí, že „pilotní projekt standardů na úseku přestupkové agendy nepřipomínkoval. Přínos daného standardu (byť pečlivě rozpracovaného MV), byl pro samotnou praktickou realizaci kontrolní činnosti téměř nevyužitelný, a to vzhledem k jeho značnému rozsahu. Pakliže by kontrola probíhala striktně dle daného standardu, nebylo by možné v daném čase zkontrolovat dostatečné množství spisů, případně by si kontrola vyžádala mnohem delší čas (více dnů), což vzhledem k dalším běžným pracovním činnostem pracovníků kontrolní skupiny je nereálné.“.

Komentář ČÚZK

KÚ LI ve svém vyjádření uvádí, že nebyl osloven ohledně spolupráce na pilotním projektu Standardu kontrol. K tomu uvádíme, že KÚ LI návrh zmíněného Standardu kontrol připomínkoval (viz připomínky z 14. 8. 2020, týkající se bližší specifikace nápravných opatření a postupu v případě reklamací objektů bez dokumentace). Následně v rámci vyhodnocení Standardu kontrol v roce 2022 se KÚ LI vyjádřil ke standardu spíše pozitivně (přínosnost Standardu kontrol ohodnotil známkou 1, věcný obsah známkou 2 a jeho podrobnost známkou 1), přičemž toto hodnocení doplnil mj. komentářem, že pokud jde o vysvětlení jednotlivých postupů řešených Standardem kontrol, považuje jeho podrobnost za zcela dostatečnou a lze na jeho základě pracovat bez větších obtíží. ČÚZK není známo, co vede KÚ LI k nynější silné kritice Standardu kontrol. Pro úplnost doplňujeme, že poslední kontrola KÚ LI proběhla dne 1. 12. 2022 a ČÚZK při ní zkonstatoval, že KÚ provádí kontroly výkonu přenesené působnosti v souladu s § 67 odst. 1 písm. e) zákona o krajích.

Komentář MV – OVS

Standard kontrol byl koncipován jako kontrolní minimum. Při jeho zpracování náš odbor vycházel i z vlastní kontrolní zkušenosti a v praxi by neměl pro KÚ představovat nadměrnou, tím méně nereálnou zátěž. Tento závěr potvrzují i předešlá vyjádření jiných KÚ v připomínkovém řízení vedeném k předmětnému Standardu kontrol, zejména pak ta, v nichž KÚ uváděly, že se jejich dosavadní kontrolní praxe shoduje se zpracovaným standardem.

Komentář zpracovatele

Z vyjádření KÚ a MHMP zaslaných ke zpracování Hodnotící zprávy nevyplývá, že by aplikace Standardů kontrol zpracovaných ČÚZK a MV (úsek přestupků) byla problematická.

Závěrem lze konstatovat, že Standardy kontrol se v praxi osvědčily a je na místě uvažovat o zavedení Standardů kontrol pro všechny kontrolované agendy přenesené působnosti, které jsou kontrolovány KÚ a MHMP na obcích a MČ.

Doporučení pro MV – ODK

Ve spolupráci s dalšími kontrolními orgány dále rozvíjet projekt Standardů kontrol výkonu přenesené působnosti obcí a MČ.

Doporučení pro ÚSÚ, jež doposud nejsou zapojeny do projektu Standardů kontrol výkonu přenesené působnosti obcí a MČ

Zpracovat Standardy kontrol výkonu přenesené působnosti obcí a MČ pro agendy, které jsou předmětem kontrol prováděných KÚ a MHMP, a to nejpozději do 30. 6. 2024.

Doporučení pro KÚ a MHMP

Nadále spolupracovat s MV – ODK na projektu Standardů kontrol výkonu přenesené působnosti obcí a MČ.

3.2.4 Výkon správních činností úředníky obcí bez ZOZ ve vztahu k výsledkům kontrol

3.2.4.1 Oprávnění KÚ kontrolovat splnění ZOZ úředníků obcí

Dle § 21 odst. 1 zákona o úřednících ÚSC povinnost prokázat zvláštní odbornou způsobilost se vztahuje na úředníky ÚSC, kteří vykonávají správní činnosti uvedené v § 1 odst. 1 vyhlášky č. 512/2002 Sb. Pokud je úředník zařazen na druh práce, pro jejíž výkon je předpokladem prokázání zkoušky ZOZ, je povinen prokázat ZOZ pro danou správní činnost (pokud zákon o úřednících ÚSC nestanoví jinak, např. uznání rovnocennosti vzdělání). Vyhláška č. 512/2002 Sb. vypočítává jednotlivé správní činnosti, které jsou ÚSC vykonávány v přenesené působnosti.

Dle § 67 odst. 1 písm. e) zákona o krajích **provádí kontrolu výkonu přenesené působnosti obcí KÚ**. Požadavek kontroly splnění ZOZ úředníků obcí ze strany KÚ je zcela relevantní, neboť se v tomto případě nejedná o kontrolu ve smyslu dodržování pracovněprávních předpisů (sama skutečnost, že úkoly ÚSC jakožto zaměstnavatele spadají do jeho samostatné působnosti, nemůže v tomto ohledu hrát roli), nýbrž o **kontrolu dodržování právních předpisů při výkonu státní správy obcemi, tj. je zcela legitimní v rámci kontrol výkonu přenesené působnosti obce zároveň kontrolovat i personální zabezpečení výkonu této agendy**.

Komentář KÚ MS

KÚ MS dlouhodobě upozorňuje na problematičnost kontrol disponování ZOZ u obcí, což považuje za požadavek na kontrolu výkonu samostatné působnosti. Současná právní úprava však neumožňuje KÚ kontrolovat výkon této působnosti obcí a ani ukládat za její nedodržení opatření. Jakkoliv KÚ MS nezpochybňuje důležitost absolvování ZOZ, poukazuje na další povinnosti týkající se přijímání a vzdělávání úředníků, které probíhají rovněž v samostatné působnosti a které mohou mít vliv na kvalitu výkonu přenesené působnosti možná i větší než ZOZ. Absenci zákonné úpravy však nelze rozšiřovat protiústavním extenzivním výkladem práva, a to ani když to může být potřebné.

3.2.4.2 Analýza zaslaných výstupů

Kontrola se týkala celkem 21 správních činností z celkového počtu 31 správních činností, u kterých je pro jejich výkon předepsána ZOZ.

Po vyhodnocení zaslaných podkladů lze konstatovat velké rozdílnosti u jednotlivých krajů (např. KÚ LI vs. KÚ VY), které vedou k podezření na možná pochybení ve zpracování zjištěných nedostatků jednotlivými kraji (viz níže), nicméně i tak jde o důležité podklady, neboť jsou prvními svého druhu v rámci zjišťování dodržování povinností vztahujících se k ZOZ úředníků obcí, kteří vykonávají správní činnosti podle vyhlášky č. 512/2002 Sb., případně problémů pro obce z toho vyplývajících.

Na základě uvedených kontrolních zjištění bude potřeba pro futuro upravit a doplnit metodiku pro kontrolní zjištění v oblasti ZOZ úředníků obcí.

Výstupy ze zaslaných podkladů slouží jako **podklad pro přípravu nové koncepce vzdělávání úředníků ÚSC a i legislativní úpravu zákona o úřednících ÚSC a prováděcích předpisů v oblasti vzdělávání úředníků ÚSC**.

Kontrolní zjištění KÚ k výkonu správních činností úředníky obcí bez ZOZ v roce 2021

ZOZ ¹¹	KÚ JM	KÚ ZL	KÚ MS	KÚ JČ	KÚ KV	MH MP	KÚ OL	KÚ ÚS	KÚ SČ	KÚ KH	KÚ PA	KÚ LI	KÚ PL	KÚ VY	Celkem
BPSP	0	0	0	0	0	6	0	0	0	0	0	0	0	0	6
FIN	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	147*	0	0	147
DANE	1	1	7	1		6	3	12	1	0	1		1	0	34
PP	0	1	0	0	2	0	0	0	0	0	0	0	3	0	6
SR	1	0	2	0	1	2	0	0	0	0	0	0	0	0	6
VO	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	0	4
SS	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
SPOD	2	2	2	0	0	0	0	0	0	0	1	0	6	0	13
ZP	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1
HOKS	0	0	7	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	9
ŠKOL	0	0	0	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2
VP	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	1
OPCD	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	13	8	0	22
OOKR	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
VH	0	0	0	0	0	3	0	0	0	0	0	0	2	0	5
LHM	0	0	0	0	0	6	0	0	0	0	0	0	0	0	6
ZEM	0	0	4	0	6	7	1	0	0	0	0	0	11	0	29
OCHP	0	0	1	0	0	2	1	0	0	0	0	0	0	0	4
OVZD	0	0	1	0	0	1	0	0	0	0	0	0	1	0	3
OH	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	1
ZPF	0	0	0	0	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0	2
Celkem	4	6	25	2	13	35	7	12	1	1	2	160	35	0	303

Tabulka č. 1: Kontrolní zjištění KÚ k výkonu správních činností úředníky obcí bez ZOZ v roce 2021

Pozn.: *) Údaj v případě KÚ LI zaslán dohromady pro ZOZ FIN a ZOZ DANE.

Pozn.: **) Z celkového počtu pochybení bylo 230 zjištěno u OÚ obcí I. typu, 15 u obcí II. typu a 58 u ORP.

Možná pochybení při evidenci a interpretaci kontrolních zjištění ze strany KÚ:

1. Neakceptování § 21 odst. 4 písm. a) zákona o úřednících ÚSC

Vzhledem k poskytnutým údajům, které uvádějí vysoký počet kontrolních zjištění u obcí základního typu (např. KÚ LI – 147 při 189 kontrolách) je nutné připomenout § 21 odst. 4 písm. a) zákona o úřednících ÚSC, které obsahuje jistou výjimku pro „malé obce“, (tj. obce, kde nejsou zřízeny alespoň 2 odbory obecního úřadu a nejedná se o obce II. typu) v případech, kdy úředník takové obce vykonává 2 nebo více správních činností. V takovém případě totiž úředníkovi postačí ZOZ pouze pro jednu správní činnost, určenou vedoucím úřadu. Pokud tedy **úředník na takové obci vykonává 2 a více správních**

¹¹ **Legenda:** BPSP - při přestupkovém řízení ve věcech bezpečnosti a plynulosti provozu na pozemních komunikacích a správních řízeních souvisejících, FIN - při finančním hospodaření ÚSC a jeho přezkumu, DANE - při správě daní, poplatků a jiných obdobných peněžitých plnění, PP - při památkové péči a správě sbírek muzejní povahy, SR - při územním rozhodování a při rozhodování na úseku stavebního řádu a vyvlastnění, VO - při veřejném opatrovnictví, SS – v sociálních službách, SPOD - při sociálně-právní ochraně dětí, ZP - při správě živnostenského podnikání, HOKS - při přípravě a realizaci hospodářských opatření pro krizové stavy, ŠKOL - ve školství, VP - při přestupkovém řízení ve věci pořádku ve státní správě, pořádku v územní samosprávě, veřejného pořádku, občanského soužití a majetku, OPCD - při vedení evidence obyvatel a vydávání občanských průkazů a cestovních dokladů, OOKR - při zajištění ochrany obyvatel a krizovém řízení, VH - ve vodním hospodářství, LHM - v lesním hospodářství a myslivosti, ZEM - v zemědělství, OCHP - v ochraně přírody a krajiny, OVZD - v ochraně ovzduší, OH - v hospodaření s odpady, ZPF - při ochraně zemědělského půdního fondu.

činností, přičemž bylo kontrolou zjištěno, že disponuje pouze jednou ZOZ, nejedná se o porušení zákona a tyto závěry nelze uvádět do protokolu o kontrole jako pochybení.

2. Neakceptování § 21 odst. 1 písm. a) zákona o úřednících ÚSC

Nutno připomenout, že úředníci mohou výjimečně vykonávat správní činnosti bez ZOZ, nejdéle však po dobu 18 měsíců od vzniku pracovního poměru nebo ode dne, kdy začali vykonávat danou správní činnost. Tedy ani v těchto případech nedochází k porušení zákona.

3. Nesprávný výklad povinnosti prokázat ZOZ ve vztahu k vykonávané správní činnosti

S ohledem na výkon správních činností je povinen prokázat ZOZ jen ten úředník ÚSC, který vykonává některou ze správních činností podle sloupce 4. přílohy vyhlášky č. 512/2002 Sb., který obsahuje náplně jednotlivých správních činností (náplně jednotlivých správních činností nezahrnují rozhodování o přestupcích, ledaže je to v nich výslovně stanoveno).

4. Úředníci obecného stavebního úřadu – kontroly ZOZ SR

Úředníci obecného stavebního úřadu musí mj. splňovat také kvalifikační předpoklady dle § 13a odst. 1 a 2 stavebního zákona. Zde je nutné zdůraznit, že stavební zákon připouští výjimku, kdy mohou úředníci vykonávat danou správní činnost bez splnění požadavku ZOZ, a to nejdéle po dobu 18 měsíců a za předpokladu, že je zajištěno, že bude do doby splnění ZOZ vykonávat tuto činnost pod odborným vedením úředníka splňujícího kvalifikační požadavky podle stavebního zákona a současně požadavky na ZOZ. Pokud se tedy dojde kontrolou ke zjištění, že **úředník vykonávající na obecném stavebním úřadě danou správní činnost současně splňuje výše uvedené předpoklady, avšak prozatím nedisponuje ZOZ, nejedná se o porušení zákona.**

5. Ukládání opatření v protokolu o kontrole s ohledem na kontrolní zjištění absence ZOZ

V případě kontrolního zjištění absence ZOZ u úředníka, který vykonává správní činnost, k jejímuž výkonu je zapotřebí ZOZ, je nutné postupovat (ukládat opatření) s ohledem na § 21 a následně § 11 zákona o úřednících ÚSC, tj. **obec musí přijmout takové opatření, aby danou správní činnost, kde je na základě vyhlášky č. 512/2002 Sb. vyžadována ZOZ, nadále vykonával pouze úředník, který splňuje podmínky ZOZ** dle zákona o úřednících ÚSC.

Nelze však obci stanovit, že konkrétní úředník si má udělat zkoušku ZOZ, neboť takovéto opatření by již zasahovalo do samostatné působnosti dané obce. Nesprávně formulované opatření je i takové, kdy KÚ ukládá pouze doporučení, aby obec daného úředníka neprodleně přihlásila ke zkoušce ZOZ (KÚ PA a KÚ LI).

Možná podezření na obcházení zákona ze strany obcí:

Problematika (ne)zařazování zaměstnanců obcí pod pojem úředník v souladu se zákonem o úřednících.

Příklady:

- Nejčastěji agendu místních poplatků vykonávají na obci zaměstnanci zařazení jako „účetní“ s tím, že platební výměry podepisuje starosta (KÚ ZL). Účetní pak podle této konstrukce nejsou bráni jako úředníci dle zákona o úřednících ÚSC a nemusí tak podle obce splňovat podmínku ZOZ. Přitom je zřejmé, že se účetní na výkonu správní činnosti podílí.
- Se zaměstnanci obcí jsou uzavírány pracovní dohody, neboť zaměstnanci pracující na základě dohod nejsou úředníky dle zákona o úřednících ÚSC a opět tak nemusí splňovat podmínku ZOZ.

3.2.4.3 Připomínky a návrhy KÚ

1. KÚ MS – otázka kompetence kraje ke kontrole ZOZ úředníků obcí

Tato problematika je popsána v úvodu této kapitoly. Doporučení, aby při každé kontrole výkonu přenesené působnosti bylo kontrolováno, zda jsou správní činnosti, kde je předepsána potřeba ZOZ, skutečně vykonávány úředníkem, který takovouto odbornou způsobilostí disponuje, je taktéž součástí

tzv. Standardů kontrol, které byly vytvořeny v reakci na výsledky Hodnotící zprávy za léta 2017–2019, a dle kterých je doporučeno postupovat všem dotčeným orgánům při výkonu kontrol za účelem sjednocení a zkvalitnění kontrolní činnosti.

2. KÚ LI – návrh rozdělení ZOZ dle typu obcí

Aktuálně bude řešeno v rámci spolupráce s garanty jednotlivých správních činností při přípravě nové koncepce vzdělávání úředníků ÚSC v kontextu strategie Klientsky orientovaná veřejná správa 2030, přičemž tato připravovaná koncepce bere v úvahu i potřebu zohlednění rozsahu ZOZ ve vztahu k faktickému výkonu správních činností zejména u obcí I. typu. Po finalizaci návrhu této koncepce v rámci MV počítáme s oslovením ÚSC za účelem diskuze ke konečné podobě nové koncepce vzdělávání ÚSC tak, aby odpovídala reálným potřebám ÚSC.

3. KÚ ZL – návrh „malé ZOZ“ – výkon agendy ohlašovny

Tento návrh bude rovněž řešen v rámci spolupráce s garanty jednotlivých správních činností při přípravě nové koncepce vzdělávání úředníků ÚSC (viz výše ad 2).

3.2.4.4 Závěry:

- Na základě vyhodnocení výše uvedených kontrolních zjištění, kdy bylo zjištěno 303 pochybení ohledně vykonávání správních činností úředníkem bez předepsané ZOZ, je třeba zanést tuto oblast do předmětu kontrol prováděných KÚ, neboť výše uvedená pochybení se týkala pouze 21 správních činností (z celkového počtu 31). **S ohledem na počet pochybení je tedy žádoucí, aby i tato problematika byla zahrnuta do předmětu kontrol u všech správních činností.**
- Na základě vyhodnocení výše uvedených zjištěných nedostatků a po dokončení legislativního procesu novely zákona o úřednících ÚSC bude připravena nová metodika ke kontrolám ZOZ v území.
- V rámci koncepce vzdělávání a přípravy legislativních změn upravit pojem úředníka.
- Na základě připomínky KÚ MS pro futuro upravit a doplnit metodiku pro kontrolní zjištění v oblasti ZOZ úředníků obcí o vysvětlení rozdílu mezi samostatnou a přenesenou působností obcí v tomto kontextu (včetně návaznosti na opatření k nápravě).
- Návrhy krajů budou vzaty v potaz v rámci přípravy koncepce vzdělávání z hlediska možnosti rozšíření tzv. „malých ZOZ“ (viz matriční zkouška, vidimace a legalizace atd.) jako jednu z možností praktického zaměření ZOZ vzhledem k potřebám malých obcí (zkouška realizována KÚ).

Doporučení pro KÚ a MHMP

Zařadit do předmětu kontroly v případě veškerých správních činností dodržování povinností vztahujících se k ZOZ úředníků obcí a MČ, kteří vykonávají správních činností podle vyhlášky č. 512/2002 Sb.

Doporučení pro ÚSÚ

Ověřit, zda KÚ a MHMP realizují kontroly dodržování povinností vztahujících se k ZOZ úředníků obcí a MČ.

4. KONTROLY VÝKONU PŘENESENÉ PŮSOBNOSTI V OBDOBÍ 2020–2022

4.1 Statistické vyhodnocení výsledků kontrol výkonu přenesené působnosti a komparace s předchozími obdobími

4.1.1 Kontroly výkonu přenesené působnosti svěřené orgánům krajů a HMP

Kontrolní orgány: věcně příslušné ÚSÚ

Kontrolované osoby: KÚ a MHMP

Předmět kontrol:

Předmět kontrol se odvíjí od věcné působnosti jednotlivých ÚSÚ. Při kontrolách byly posuzovány především jednotlivé odvětvové právní předpisy a ve většině případů i dodržování procesních režimů právních předpisů (např. oblast správního řízení), zákony o ÚSC (oblast realizace kontrol prováděných KÚ u obcí, resp. MČ v případě MHMP).

Podrobné výsledky kontrol včetně uvedení KÚ, u nichž se nedostatky vyskytly a jimž byla uložena nápravná opatření, jsou uvedeny v příloze č. 6 - Přehled nedostatků zjištěných ÚSÚ při kontrolách KÚ za léta 2020-2022.

V níže uvedených tabulkách a grafech je naznačen vývoj počtu nedostatků zjištěných při kontrolách, a to jak dle jednotlivých rezortů, tak dle jednotlivých KÚ.

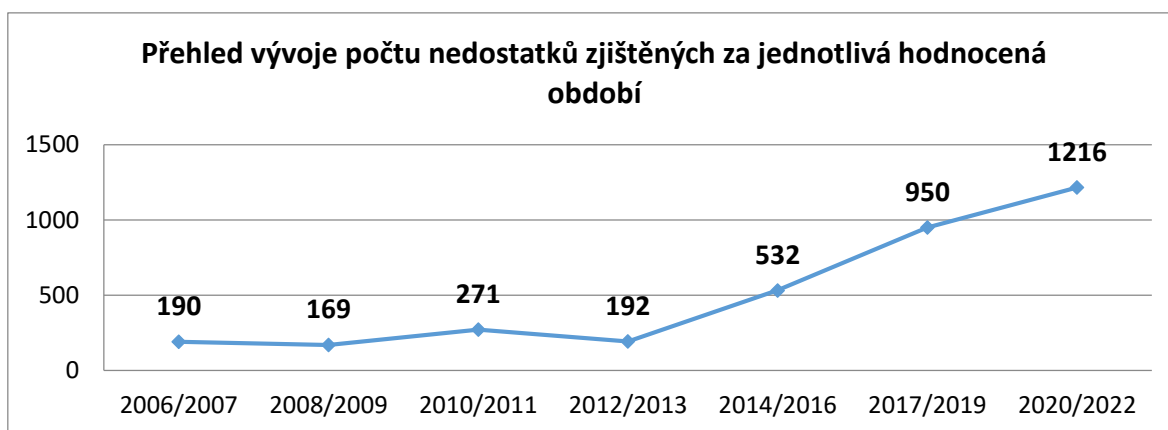
Srovnání počtu kontrol provedených ÚSÚ																
	MD	MF	MK	MMR	MO	MPO	MPSV	MSP	MŠMT	MV	MZd	MZe	MŽP	ČÚZK	SSHR	Celkem
2017–2019	15	42	14	29	14	14	71	0	14	71	14	29	14	14	14	369
2020–2022	14	42	14	30	14	14	70	14	14	84	14	28	14	14	14	394

Tabulka č. 2: Srovnání počtu kontrol provedených ÚSÚ v letech 2017–2019 a 2020–2022

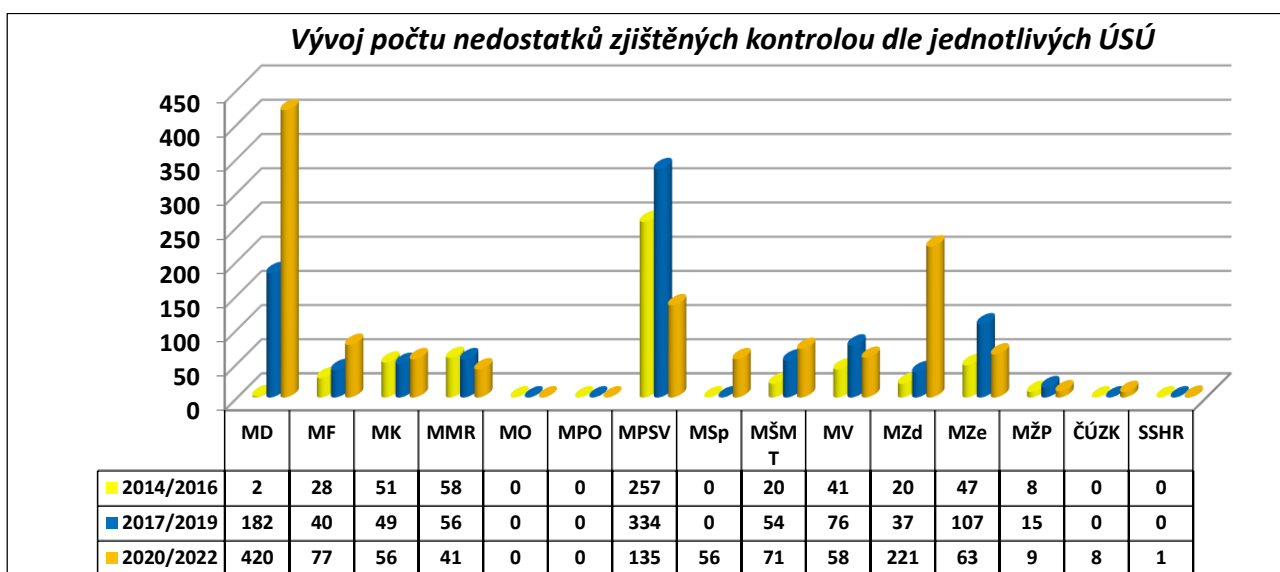
ÚSÚ v kontrolním období 2020–2022 provedly celkem **394 kontrol** KÚ a MHMP. K nárůstu počtu kontrol došlo zahájením kontrolní činnosti MSP na úseku zákona o střetu zájmů a organizační změnou v případě MV – OVS mající vliv na kontroly. V tomto kontrolním období ÚSÚ **neprovedly žádnou kontrolu mimo Plán kontrol** KÚ a MHMP na období 2020–2022, tj. nebyla provedena žádná následná či mimořádná kontrola KÚ a MHMP.

Jak již bylo popsáno výše, krizová opatření vlády přijatá v souvislosti s pandemií Covid-19 měla vliv na kontrolní činnost, což si vyžádalo aktualizaci Plánu kontrol KÚ a MHMP na období 2020–2022 a změnu termínů provedení kontrol. Z tohoto důvodu nebyly ke dni 31. 1. 2023 některé kontroly výkonu přenesené působnosti KÚ a MHMP procesně ukončeny, tj. neuplynula lhůta pro podání námitek proti kontrolním zjištěním, případně námitek nebyly vypořádány. Konkrétně **nebyly procesně ukončeny** tyto kontroly:

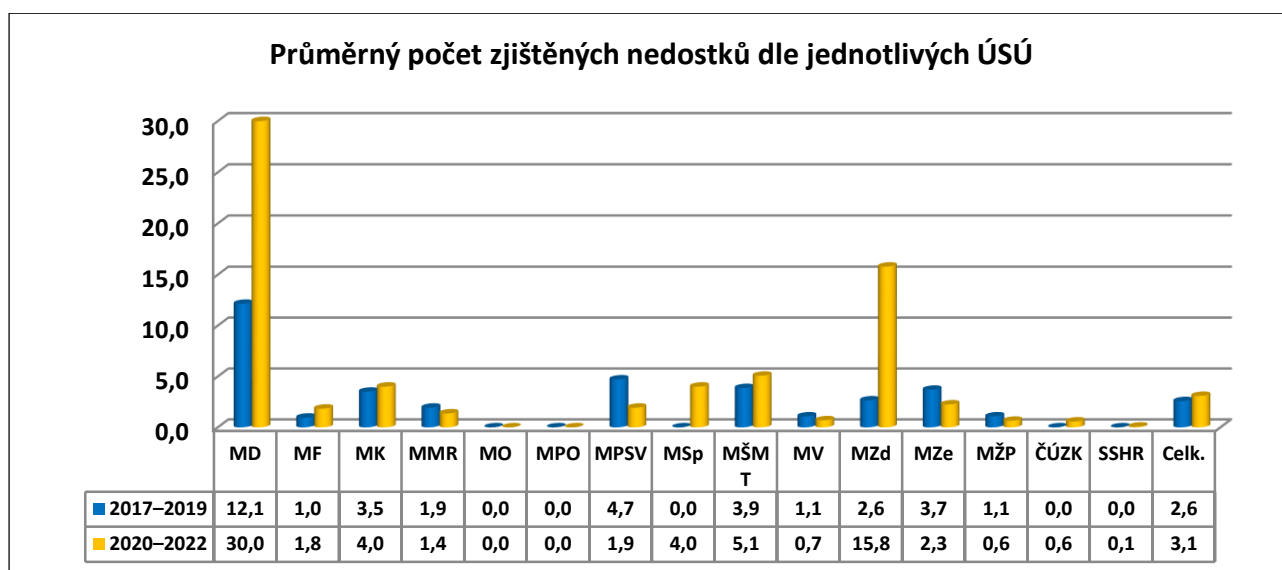
- 1 kontrola na úseku místního poplatku v gesci MF – odbor 39,
- 2 kontroly na úseku územního rozhodnutí, stavebního řádu a vyvlastnění v gesci MMR (MHMP a KÚ VY),
- 2 kontroly dodržování standardu SPO v gesci MPSV,
- 6 kontrol poskytování státního příspěvku zřizovatelům zařízení taktéž v gesci MPSV.

Graf č. 4: Přehled vývoje počtu nedostatků zjištěných ÚSÚ za jednotlivá hodnocená období – celkem

Graf č. 5: Vývoj počtu nedostatků zjištěných jednotlivými rezorty při kontrolách KÚ a MHMP

Graf č. 6: Srovnání průměrného počtu zjištěných nedostatků dle jednotlivých ÚSÚ

Z výsledků kontrol vyplývá, že ÚSÚ konstatovaly celkem **1 216 pochybení**, což je **o 28 % více** pochybení než v předchozím kontrolním období. V absolutním vyjádření činil nárůst o 266 nedostatků (1 216

oproti 950 za předchozí období). Na tomto místě nelze nezmínit, že počet zjištěných nedostatků setrvale narůstá již od kontrolního období 2012–2013.

Tato situace byla zapříčiněna zejména signifikantním nárůstem zjištěných pochybení v rezortech **MD** (nárůst o 238 pochybení) a **MZd** (nárůst o 184 pochybení). Tyto ÚSÚ shledávaly v průměru **30, resp. 15,8 porušení** právních předpisů na jednu kontrolu.

Vysoký počet konstatovaných nedostatků lze v případě MD přičítat krom jiného i rozsahu kontrolovaných agend¹². Ze shledaných pochybení (viz příloha č. 5) je možné dovodit, že **MD i nadále respektuje doporučení** uvedené v Hodnotící zprávě 2017–2019, dle něhož je při realizovaných kontrolách nutné důsledně zaznamenávat zjištěný nesoulad s právními předpisy do protokolů o kontrole. Stejně tak **MZd** v tomto ohledu podotýká, že „výrazně zvýšený počet zjištěných nedostatků zaznamenaný oproti předchozím kontrolním obdobím nelze vnímat jako indikaci snížené úrovně výkonu státní správy. Zvýšený počet nedostatků je způsoben rozšířením a posílením kontrolní činnosti MZd ve sledovaném období s důsledným zaznamenáním veškerých zjištěných nedostatků včetně porušení formálního charakteru, které tak reagovalo na uložené opatření MV z HZ 2017–2019.“.

ÚSÚ v průměru shledaly **3,1 porušení** právních předpisů na jednu kontrolu. Výrazně nadprůměrný počet nedostatků shledaly **MD** a **MZd** (viz výše). Nadprůměrný počet nedostatků na kontrolu konstatovaly rovněž **MŠMT** (5,1), **MSp** (4) a **MK** (4).

Výrazný **pokles** počtu zjištěných pochybení lze registrovat u **MPSV**, jež shledalo v průměru 1,9 porušení na kontrolu, přičemž v absolutních číslech se jedná o pokles o 199 pochybení (135 pochybení oproti 334 za předchozí období). Významný pokles počtu zjištěných nedostatků dále zaznamenalo **MZe**.

Naopak **žádné nedostatky** nezjistily **MO** a **MPO**, **SSHR** pak konstatovala **1 pochybení**. Tyto ÚSÚ trvale nekonstatují žádná porušení právní předpisů (s výjimkou SSHR toto kontrolní období).

Porovnání počtu zjištěných nedostatků s počtem uložených opatření																
ÚSÚ	MD	MF	MK	MMR	MO	MPO	MPSV	MSp	MŠMT	MV	MZd	MZe	MŽP	ČÚZK	SSHR	Celk.
Počet zjištěných nedostatků	420	77	56	41	0	0	135	56	71	58	221	63	9	8	1	1216
Počet uložených opatření	42	34	3	3	0	0	0	56	23	53	221	9	0	8	1	453

Tabulka č. 3: Porovnání počtu zjištěných nedostatků s počtem uložených opatření v letech 2020–2022

Z výše uvedené tabulky je zřejmé, že v případě zjištěného nedostatku **vždy ukládají nápravná opatření MSp, MZd, ČÚZK a SSHR**. Nápravná opatření **nadprůměrně** ukládají **MV a MF**. Tento postup zpracovatel Hodnotící zprávy dlouhodobě doporučuje, neboť ukládání opatření dle § 19 kontrolního řádu je účinným nástrojem pro napravení zjištěných nedostatků. Skutečnou realizaci nápravných opatření je následně možné ověřit prostřednictvím zprávy o odstranění či prevenci nedostatků, jejíž zaslání si může kontrolní orgán na základě § 10 odst. 2 kontrolního řádu vyžádat. Navíc je kontrolní orgán oprávněn přistoupit k provedení tzv. následné kontroly.

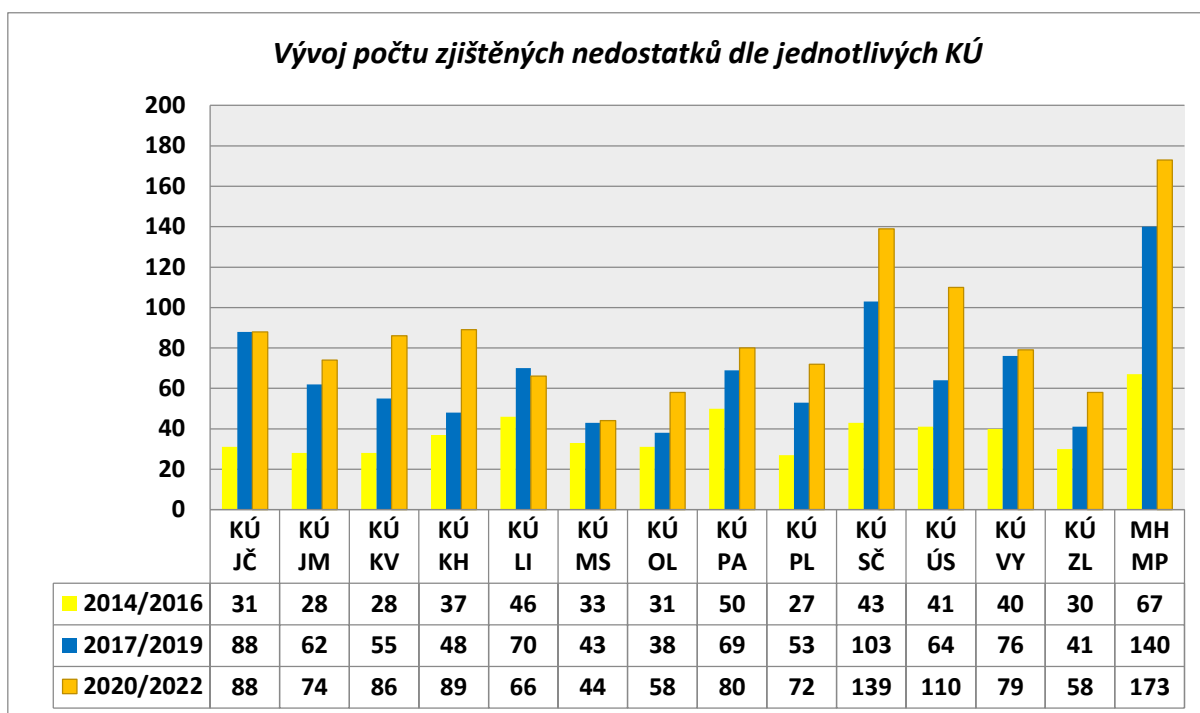
Naopak nápravná opatření **neukládají MPSV a MŽP**, či jen sporadicky **MK, MMR a MZe**.

Vývoj počtu zjištěných nedostatků je sledován i **dle jednotlivých KÚ**. Tyto výsledky ilustrují následující tabulka a graf.

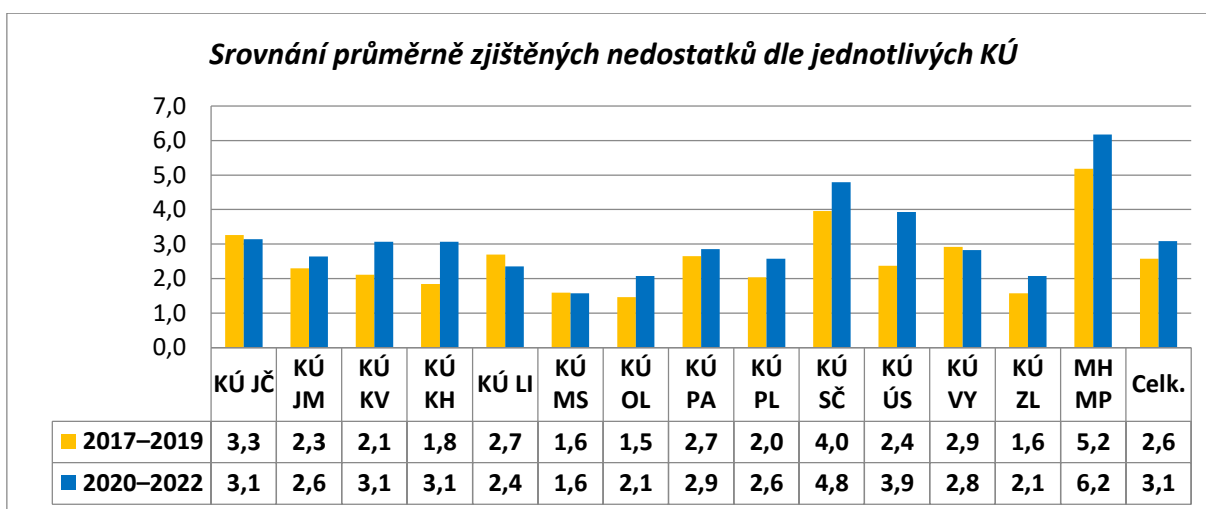
¹² Pozemní komunikace, silniční doprava, přestupky proti bezpečnosti a plynulosti silničního provozu, získávání odborné způsobilosti k řízení motorových vozidel, provoz vozidel (stanice technické kontroly, stanice měření emisí, registrace vozidel), drážní doprava.

Srovnání počtu kontrol a zjištěných nedostatků dle jednotlivých KÚ															
KÚ	KÚ JČ	KÚ JM	KÚ KV	KÚ KH	KÚ LI	KÚ MS	KÚ OL	KÚ PA	KÚ PL	KÚ SČ	KÚ ÚS	KÚ VY	KÚ ZL	MH MP	Celkem
Počet kontrol	28	28	28	29	28	28	28	28	28	29	28	28	28	28	394
Počet zjištěných nedostatků	88	74	86	89	66	44	58	80	72	139	110	79	58	173	1 216
Nárůst/pokles oproti předchozímu období	0%	19%	56%	85%	-6%	2%	53%	16%	36%	35%	72%	4%	41%	24%	28 %
Průměr nedostatků na jednu kontrolu	3,1	2,6	3,1	3,1	2,4	1,6	2,1	2,9	2,6	4,8	3,9	2,8	2,1	6,2	3,1

Tabulka č. 4: Srovnání počtu kontrol a nedostatků zjištěných ÚSÚ u jednotlivých KÚ za léta 2020–2022

Graf č. 7: Vývoj počtu nedostatků zjištěných ÚSÚ u jednotlivých KÚ a MHMP

Graf č. 8: Srovnání průměrně zjištěných nedostatků u jednotlivých KÚ

Z výše uvedených dat lze dovozovat, že **vyjma KÚ JČ a KÚ LI došlo u všech KÚ a MHMP oproti předchozímu období ke zvýšení celkového počtu zjištěných nedostatků** při výkonu přenesené působnosti. ÚSÚ v průměru shledali **3,1** porušení zákona na jednu kontrolu.

Nejvíce pochybení, a to 173, bylo shledáno v případě MHMP, přičemž průměrný počet nedostatků na jednu kontrolu je oproti celkovému průměru dvojnásobný (6,2). **Nadprůměrný počet** nedostatků na jednu kontrolu byl vykázan i u **KÚ SČ a KÚ ÚS**. Tyto 3 KÚ se podílely celkově na 35 % všech zjištěných pochybení. Stejně jako v předchozím období byl **nejnižší počet nedostatků zjištěn u KÚ MS, KÚ OL a KÚ ZL**.

Z grafu č. 8 je patrné, že vyjma KÚ JČ, KÚ LI, KÚ MS a KÚ VY se u **všech KÚ a MHMP zvýšil průměrný počet nedostatků** zjištěných ÚSÚ, byť v některých případech pouze nepatrně. **Nejvyšší nárůst** oproti minulému kontrolnímu období zaznamenaly **KÚ KH (85 %) a KÚ ÚS (72 %)**. **Mírný pokles** průměrného počtu nedostatků byl zjištěn u KÚ JČ, KÚ VY a KÚ LI, v případě KÚ MS průměr zůstal **totožný** jako v předchozím období.

Závěry:

- Oproti předchozímu kontrolnímu období došlo k nárůstu počtu zjištěných pochybení, a to konkrétně o 266.
- Průměrný počet nedostatků zjištěných ÚSÚ se zvýšil z průměrných 2,6 nedostatků na 3,1 nedostatků.
- Nejvyšší počet nedostatků byl zjištěn při kontrolách prováděných MD a MZd, které současně zaznamenaly nejvyšší nárůst počtu zjištěných pochybení, a dále MPSV, přestože to naopak vykazalo nejvyšší pokles počtu zjištěných pochybení.
- MO a MPO neshledaly žádné porušení právních předpisů, SSHR konstatovala pouze 1 pochybení.
- Nejvyšší počet nedostatků byl zjištěn u MHMP, nadprůměrný počet nedostatků na jednu kontrolu byl vykázan i u KÚ SČ a KÚ ÚS.
- Nejvyšší nárůst nedostatků oproti minulému kontrolnímu období byl zaznamenán v případě KÚ KH a KÚ ÚS.
- Naopak nejnižší počet nedostatků byl zjištěn u KÚ MS, KÚ OL a KÚ ZL.

4.1.2 Kontrola výkonu přenesené působnosti svěřené orgánům obcí v období 2020–2022

Kontrolní orgány: KÚ a v některých případech též ÚSÚ

Kontrolované osoby: obce, města, městyse

Předmět kontrol: výkon přenesené působnosti na jednotlivých úsecích státní správy

4.1.2.1 Základní informace týkající se zajištění a počtu kontrol výkonu přenesené působnosti

Počet realizovaných kontrol a zkontrolovaných obcí v období 2020–2022										
KÚ	Obcí celkem	Kategorie obcí	Počet obcí v kategorii	Kontroly v kategorii	Kontroly celkem	Roční průměr počtu kontrol	Zkontr. obcí v kategorii	Podíl zkontr. obcí v kategorii	Zkontr. obcí celkem	Podíl zkontr. obcí celkem
KÚ JČ	624	III.	17	329	638	213	17	100 %	280	45 %
		II.	20	66			20	100 %		
		I.	587	243			243	41 %		
KÚ JM	673	III.	21	472	789	263	21	100 %	246	37 %
		II.	13	104			13	100 %		
		I.	639	213			212	33 %		
KÚ KV	134	III.	7	197	403	134	7	100 %	75	56 %
		II.	7	50			7	100 %		
		I.	120	156			61	51 %		
KÚ KH	448	III.	15	495	779	260	15	100 %	80	18 %
		II.	20	237			19	95 %		
		I.	413	47			46	11 %		
KÚ LI	215	III.	10	236	472	157	10	100 %	127	59 %
		II.	11	68			11	100 %		
		I.	194	168			106	55 %		
KÚ MS	300	III.	22	441	783	261	22	100 %	219	73 %
		II.	8	29			8	100 %		
		I.	270	313			189	70 %		
KÚ OL	402	III.	13	295	464	155	13	100 %	119	30 %
		II.	7	37			7	100 %		
		I.	382	132			99	26 %		
KÚ PA	451	III.	15	346	1 081	360	15	100 %	451	100 %
		II.	11	36			11	100 %		
		I.	425	699			185	100 %		
KÚ PL	501	III.	15	443	785	262	15	100 %	116	23 %
		II.	20	122			20	100 %		
		I.	466	220			81	17 %		

KÚ	Obcí celkem	Kategorie obcí	Počet obcí v kategorii	Kontroly v kategorii	Kontroly celkem	Roční průměr počtu kontrol	Zkontr. obcí v kategorii	Podíl zkontr. obcí v kategorii	Zkontr. obcí celkem	Podíl zkontr. obcí celkem
KÚ SČ	1 144	III.	26	578	1 072	357	26	100 %	473	41 %
		II.	29	67			29	100 %		
		I.	1089	427			418	38 %		
KÚ ÚS	354	III.	16	454	628	209	16	100 %	100	28 %
		II.	14	75			14	100 %		
		I.	324	99			70	22 %		
KÚ VY	704	III.	15	300	430	143	15	100 %	99	14 %
		II.	11	57			11	100 %		
		I.	678	73			73	11 %		
KÚ ZL	307	III.	13	300	509	170	13	100 %	88	29 %
		II.	12	101			12	100 %		
		I.	282	108			63	22 %		
Celkem	6 257	III.	205	4 886	8 833	2 944	205	100 %	2 473	40 %
		II.	183	1 049			182	99 %		
		I.	5 869	2 898			2 086	36 %		

Pozn.: Do počtu obcí jsou započítány vojenské újezdy, pro účely této tabulky není zahrnuto HMP.

Pozn.: Procesně nebyly ukončeny tyto kontroly:

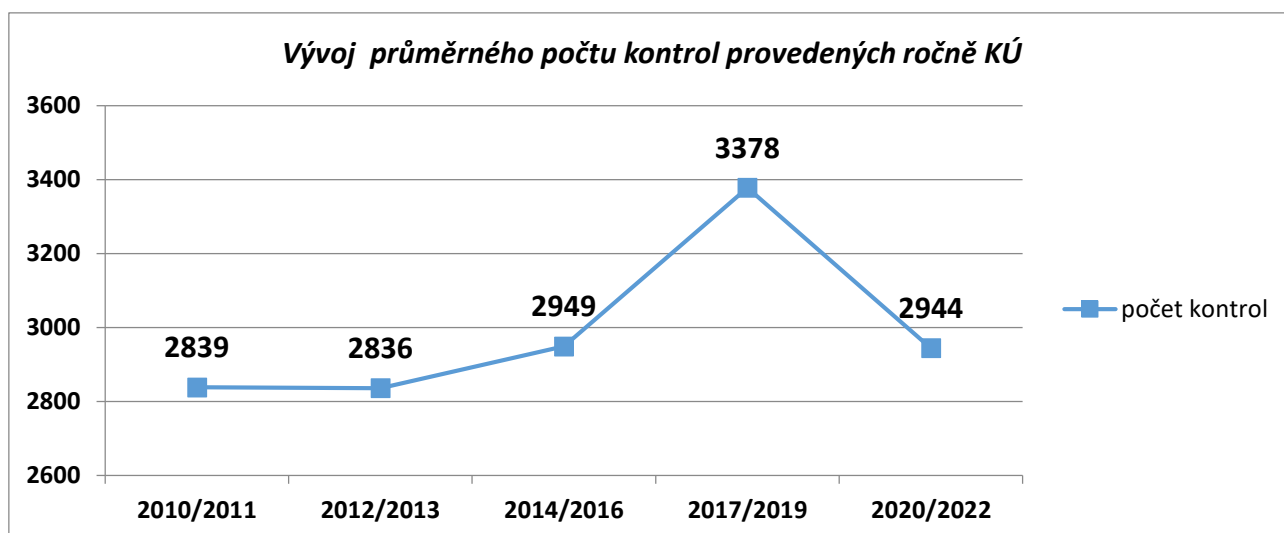
- KÚ JM – 5 kontrol na úseku zdravotnictví,
- KÚ MS – 2 kontroly na úseku práce a sociálních věcí,
- KÚ OL – 1 kontrola na úseku dopravy, 1 kontrola na úseku zemědělství a životního prostředí, 3 kontroly na úseku práce a sociálních věcí,
- KÚ ZL – 1 kontrola na úseku kultury.

Tabulka č. 5: Počet realizovaných kontrol a zkontrolovaných obcí v období 2020–2022

Celkově bylo z počtu 6 257 obcí, včetně vojenských újezdů (do tohoto počtu není zahrnuto HMP), zkontrolováno za období 2020–2022 alespoň jednou (bez ohledu na předmět kontrol) 2 473 obcí, což činí celkově **40 % zkontrolovaných obcí**. Počet zkontrolovaných obcí se snížil o **8 procentních bodů**, neboť v předchozím období bylo zkontrolováno 48 % obcí (3 008 obcí). To je zapříčiněno především poklesem počtu kontrol provedených u obcí I. typu. Předmětné číslo udává počet kontrol obcí bez ohledu na kontrolovanou oblast, počet zkontrolovaných obcí v jednotlivých oblastech je výrazně nižší.

V porovnání s předchozím obdobím bylo provedeno celkem **o 1 301 kontrol méně** (v období 2017–2019 bylo provedeno 10 134 kontrol), přičemž v ročním průměru se jedná o **úbytek 434 kontrol** (3 378 kontrol v období 2017–2019, **2 944 kontrol v období 2020–2022**).

Za hodnocené období byly ve všech krajích, vyjma KÚ KH, provedeny kontroly (bez ohledu na úsek) veškerých **obcí II. typu a ORP** v jejich správních obvodech. Kontroly provedené u ORP se na celkovém počtu kontrol **podílí z 58 %**, což je oproti předchozímu období nárůst o 6 procentních bodů.

Graf č. 9: Vývoj průměrného počtu kontrol provedených ročně KÚ

Výše uvedený graf zachycuje vývoj průměrného ročního počtu kontrol provedených KÚ za předešlá období. Abychom mohli porovnat počet provedených kontrol, bylo vzhledem k rozdílným kontrolovaným obdobím zapotřebí celkové počty provedených kontrol zprůměrovat.

Realizace kontrol u všech ORP na jednotlivých úsecích													
Úsek	KÚ JČ	KÚ JM	KÚ KV	KÚ KH	KÚ LI	KÚ MS	KÚ OL	KÚ PA	KÚ PL	KÚ SČ	KÚ ÚS	KÚ VY	KÚ ZL
Školství	Ne	Ne	Ano	Ano	Ne	Ano	Ano	Ano	Ne	Ano	Ne	Ne	Ne
Krizové řízení a obrana	Ano	Ne	Ano	Ano	Ano	Ano	Ano	Ano	Ano	Ano	Ano	Ano	Ano
Kultura	Ne	Ne	Ano	Ano	Ano	Ano	Ano	Ano	Ano	Ano	Ano	Ne	Ano
Zemědělství*	Ne	Ano	Ano	Ano	Ano	Ano	Ne	Ano	Ne	Ano	Ano	Ano	Ne
Zdravotnictví	Ano	Ne	Ano	Ano	Ano	Ano	Ano	Ano	Ano	Ano	Ne	Ne	Ano
Průmysl a obchod	Ano	Ano	Ano	Ano	Ne	Ano	Ano	Ano	Ano	Ano	Ano	Ano	Ano
Finance	Ne	Ano	Ano	Ano	Ano	Ano	Ano	Ano	Ano	Ano	Ne	Ano	Ano
Doprava	Ne	Ano	Ano	Ano	Ne	Ano	Ano	Ano	Ano	Ne	Ano	Ano	Ano
Práce a soc. věci	Ne	Ne	Ano	Ano	Ano	Ano	Ano	Ano	Ano	Ano	Ano	Ano	Ano
Životní prostředí	Ne	Ne	Ano	Ano	Ano	Ano	Ne	Ano	Ne	Ano	Ano	Ano	Ne
Místní rozvoj	Ano	Ne	Ano	Ano	Ano	Ano	Ano	Ano	Ano	Ano	Ano	Ano	Ano
Vnitřní věci	Ano	Ano	Ano	Ano	Ano	Ano	Ano	Ano	Ano	Ano	Ano	Ano	Ano

* Pozn.: KÚ MS, KÚ OL, KÚ JČ a KÚ LI prováděly kontroly oblasti životního prostředí spolu s oblastí zemědělství

Tabulka č. 6: Přehled splnění povinnosti provést kontroly ORP na všech úsecích veřejné správy

UV č. 689/2013 ukládá KÚ provést u všech ORP alespoň jednu kontrolu na všech úsecích veřejné správy za tříleté kontrolované období. Splnění této povinnosti se v tomto kontrolovaném období ukázalo jako **problematické**, a to zejména ze strany KÚ JČ a KÚ JM.

Tato povinnost byla **splněna KÚ KV, KÚ KH, KÚ MS a KÚ PA.**

Jako důvody nesplnění této povinnosti KÚ především uvádějí omezení spojená s pandemií Covid-19, personální změny (KÚ LI) či personální podstav (KÚ JM a KÚ VY), zdravotní důvody (KÚ LI) nebo kolize s kontrolou prováděnou MŽP (KÚ OL).

**Srovnání počtu realizovaných kontrol a zkontrolovaných obcí za kontrolovaná období
2017–2019 a 2020–2022**

KÚ	Obcí celkem	Kategorie obcí	Počet obcí v kategorii	Nárůst či pokles počtu kontrol dle kategorií obcí		Nárůst či pokles celkového počtu kontrol		Nárůst či pokles podílu zkontr. obcí
				nárůst – pokles	nárůst – pokles v %	nárůst – pokles	nárůst – pokles v %	
KÚ JČ	624	III.	17	-77	-19 %	-216	-25 %	2 %
		II.	20	-23	-26 %			
		I.	587	-116	-32 %			
KÚ JM	673	III.	21	-149	-24 %	-511	-39 %	-33 %
		II.	13	33	46 %			
		I.	639	-395	-65 %			
KÚ KV	134	III.	7	22	13 %	-33	-8 %	-14 %
		II.	7	9	22 %			
		I.	120	-64	-29 %			
KÚ KH	448	III.	15	40	9 %	-11	-1 %	-8 %
		II.	20	-16	-6 %			
		I.	413	-35	-43 %			
KÚ LI	215	III.	10	-98	-29 %	-248	-34 %	0 %
		II.	11	-48	-41 %			
		I.	194	-102	-38 %			
KÚ MS	300	III.	22	5	1 %	110	16 %	14 %
		II.	8	-7	-19 %			
		I.	270	112	56 %			
KÚ OL	402	III.	13	8	3 %	-90	-16 %	-17 %
		II.	7	-2	-5 %			
		I.	382	-96	-42 %			
KÚ PA	451	III.	15	18	5 %	277	34 %	0 %
		II.	11	-5	-12 %			
		I.	425	264	61 %			
KÚ PL	501	III.	15	-15	-3 %	-212	-21 %	-30 %
		II.	20	-4	-3 %			
		I.	466	-193	-47 %			
KÚ SČ	1 144	III.	26	-83	-13 %	-104	-9 %	1 %
		II.	29	-10	-13 %			
		I.	1 089	-11	-3 %			
KÚ ÚS	354	III.	16	-2	0 %	22	4 %	3 %
		II.	14	7	10 %			
		I.	324	17	21 %			
KÚ VY	704	III.	15	-32	-10 %	-39	-8 %	-3 %
		II.	11	14	33 %			
		I.	678	-21	-22 %			
KÚ ZL	307	III.	13	21	8 %	-246	-33 %	-30 %
		II.	12	20	25 %			
		I.	282	-287	-73 %			
Celkem	6 257	III.	205	-342	-7 %	-1 301	-13 %	-8 %
		II.	183	-32	-3 %			
		I.	5 869	-927	-24 %			

Pozn.: Do počtu obcí jsou započítány vojenské újezdy, pro účely této tabulky není zahrnuto HMP.

Tabulka č. 7: Srovnání počtu zkontrolovaných obcí za kontrolovaná období 2017–2019 a 2020–2022

Pokud se jedná o srovnání kontrolovaných období 2017–2019 a 2020–2022, počet kontrol v absolutních číslech **poklesl o 1 301 kontrol**. Je to dáno **výrazným snížením počtu kontrol provedených vůči obcím I. typu** (o 927 kontrol) a **ORP** (o 342 kontrol). Obecně je však nutné připomenout, že více jak polovina všech kontrol je KÚ provedena u ORP. Současně je možné konstatovat, že počet kontrol provedených u obcí II. typu zůstal oproti předchozímu období v zásadě beze změny (pokles o 3 %).

Počty kontrol oproti předchozímu období navýšily pouze **KÚ PA (34 %)**, **KÚ MS (16 %)** a **KÚ ÚS (4 %)**.

Ostatní KÚ zaznamenaly pokles počtu provedených kontrol, a to nejvíce v případech **KÚ JM (39 %)**, **KÚ LI (34 %)** a **KÚ ZL (33 %)**. Počet kontrol vykonaných **KÚ KH zůstal srovnatelný** s předchozím obdobím (pokles o 1 %).

KÚ VY zkontroloval alespoň jednou pouze 14 % obcí v jeho správním obvodu, **KÚ KH 18 %**. Tyto KÚ vykazují trvale velmi nízké procento zkontrolovaných obcí v daném kraji. Rovněž **KÚ PL zkontroloval alespoň jednou pouze 23 % obcí**. V jeho případě se jedná o pokles o 30 %.

Naopak **KÚ PA provedl alespoň jednu kontrolu u všech obcí v jeho správním obvodu**, **KÚ MS u 73 % obcí**, **KÚ LI a KÚ KV u 59 %**, resp. 56 % obcí.

4.1.2.2 Vyhodnocení kontrolních zjištění dle jednotlivých oblastí výkonu přenesené působnosti za léta 2020–2022

Z komparativní tabulky lze dovodit, kterým oblastem jednotlivé KÚ věnovaly pozornost. Počet kontrol v jednotlivých oblastech přenesené působnosti je ovlivněn zejména rozsahem agendy přenesené v dané oblasti na obce a její komplikovaností. Významnou roli rovněž hraje kategorie obce, na kterou je výkon státní správy v určité oblasti přenesen, tj. zda jen na obce II. typu a ORP, případně i na ostatní obce.

Kontroly výkonu přenesené působnosti jsou dle počtu provedených kontrol zaměřeny zejména na úseky **vnitřních věcí, financí, místního rozvoje a práce a sociálních věcí** (viz tabulka). Úsek označený jako „ostatní“ zahrnuje především kontroly oblastí střetu zájmů a RÚIAN. Nejméně kontrol bylo provedeno na úsecích školství a kultury.

Počet kontrol obcí provedených KÚ dle oblastí v období 2020–2022														
Úsek	KÚ JČ	KÚ JM	KÚ KV	KÚ KH	KÚ LI	KÚ MS	KÚ OL	KÚ PA	KÚ PL	KÚ SČ	KÚ ÚS	KÚ VY	KÚ ZL	Celkem
Školství	12	14	7	15	0	22	13	15	0	27	0	0	0	125
Krizové řízení a obrana	17	8	7	29	22	22	13	20	15	26	48	15	13	255
Kultura	19	16	7	15	11	22	12	13	15	27	18	13	13	201
Zemědělství	0	21	21	63	0	28	0	9	48	28	56	22	6	302
Zdravotnictví	34	12	7	15	10	28	13	21	15	43	47	9	13	267
Průmysl a obchod	23	22	7	15	11	22	14	36	21	26	19	22	13	251
Finance	32	54	95	25	51	134	52	620	7	37	42	35	34	1 218
Doprava	49	21	7	94	8	23	32	42	38	30	51	17	77	489
Práce a soc. věci	45	23	21	88	55	58	63	127	96	53	99	43	42	813
Životní prostředí	7	136	35	126	20	0	19	7	67	70	50	46	67	650
Místní rozvoj	63	80	64	87	75	98	93	37	54	131	93	45	67	987
Vnitřní věci	220	296	60	119	199	103	93	134	316	305	89	148	110	2 192
Ostatní	117	86	65	88	10	223	47	0	93	269	16	15	54	1 083
Celkem	638	789	403	779	472	783	464	1 081	785	1 072	628	430	509	8 833

* Pozn.: KÚ MS, KÚ OL, KÚ JČ a KÚ LI prováděly kontroly oblastí životního prostředí spolu s oblastí zemědělství.

Tabulka č. 8: Počet kontrol obcí provedených KÚ dle oblastí v období 2020–2022

Počet zjištěných nedostatků a uložených opatření k nápravě						
KÚ	Kontroly celkem	Počet zjištěných nedostatků	Uložená opatření k nápravě	Prům. poč. nedostatků na kontrolu	Nárůst či pokles prům. počtu nedostatků¹³	Prům. poč. opatření na kontrolu
KÚ JČ	638	1 233	228	1,93	1,79	0,36
KÚ JM	789	655	154	0,83	-0,54	0,20
KÚ KV	403	183	102	0,45	-0,12	0,25
KÚ KH	779	267	137	0,34	-0,04	0,18
KÚ LI	472	218	216	0,46	-0,34	0,46
KÚ MS	783	899	192	1,15	-0,01	0,25
KÚ OL	464	1 377	395	2,97	0,13	0,85
KÚ PA	1 081	290	246	0,27	-0,20	0,23
KÚ PL	785	324	63	0,41	0,08	0,08
KÚ SČ	1 072	358	280	0,33	0,02	0,26
KÚ ÚS	628	682	345	1,09	-0,23	0,55
KÚ VY	430	330	43	0,77	-0,37	0,10
KÚ ZL	509	686	193	1,35	0,59	0,38
Celkem	8 833	7 502	2 594	0,85	0,02	0,29

Tabulka č. 9: Počet zjištěných nedostatků u obcí a uložených opatření k nápravě v období 2020–2022

KÚ průměrně shledaly **0,85** nedostatků na jednu kontrolu. V předchozím období KÚ průměrně konstatovaly 0,83 nedostatků na kontrolu.

Průměrný počet zjišťovaných nedostatků na jednu kontrolu se u jednotlivých KÚ zásadně liší. Zatímco u KÚ PA je tento průměrný počet **0,27**, KÚ SČ, KÚ KH a KÚ PL vykazují **0,33**, **0,34** a **0,41** nedostatků na kontrolu, v případě KÚ OL jsou to **2,97** nedostatků, v případě KÚ JČ, KÚ ZL pak **1,93**, resp. **1,35** nedostatků. Více jak jeden nedostatek na kontrolu dále shledávají KÚ MS a KÚ ÚS.

Signifikantní nárůst průměrného počtu zjišťovaných nedostatků na jednu kontrolu je patrný v případě KÚ JČ, kdy se průměrný počet nedostatků zvýšil o **1,79** nedostatků. V kontrolním období 2017–2019 KÚ JČ přitom zjišťoval průměrně pouze 0,14 nedostatků, což bylo nejméně ze všech KÚ.

¹³ Nárůst či pokles průměrného počtu nedostatků na jednu kontrolu se odvíjí od předchozího kontrolního období 2017–2019.

Výsledky kontrol obcí dle jednotlivých oblastí za léta 2020–2022						
<i>Oblast</i>	<i>Počet kontrol</i>	<i>Počet zjištěných nedostatků</i>	<i>Průměrný počet nedostatků na kontrolu</i>	<i>Nárůst či pokles prům. počtu nedostatků</i>	<i>Počet uložených opatření k nápravě</i>	<i>Průměrný počet opatření na kontrolu</i>
Školství	125	27	0,22	-0,93	1	0,01
Krizové řízení a obrana	255	52	0,20	-0,15	38	0,15
Kultura	201	569	2,83	0,99	127	0,63
Zemědělství	302	94	0,31	0,14	48	0,16
Zdravotnictví	267	49	0,18	0,03	23	0,09
Průmysl a obchod	251	137	0,55	0,24	112	0,45
Finance	1 218	252	0,21	-0,47	103	0,08
Doprava	489	872	1,78	0,79	155	0,32
Práce a soc. věci	813	1 095	1,35	-0,32	665	0,82
Životní prostředí	650	233	0,36	0,00	42	0,06
Místní rozvoj	987	1 621	1,64	0,46	337	0,34
Vnitřní věci	2 192	1 720	0,78	-0,01	570	0,26
Ostatní	1 083	781	0,72	0,17	373	0,34
Celkem	8 833	7 502	0,85	0,02	2 594	0,29

Tabulka č. 10: Výsledky kontrol obcí dle jednotlivých oblastí za léta 2020–2022

Výrazné rozdíly je možné zaregistrovat taktéž v počtu zjišťovaných nedostatků přepočítaných na 1 kontrolu v jednotlivých oblastech, jak ukazuje tabulka č. 10.

Nejvyšší průměrný počet porušení na 1 kontrolu je zjišťován na úsecích kultury (2,83), dopravy (1,78), místního rozvoje (1,64) a práce a sociálních věcí (1,35), přičemž vyjma úseku práce a sociálních věcí došlo na těchto úsecích k nárůstu průměrného počtu nedostatků na jednu kontrolu. Konkrétně na úseku kultury je průměrně zjišťováno o 0,99 nedostatků na jednu kontrolu více než v období 2017–2019, na úsecích dopravy a místního rozvoje pak o 0,79, resp. 0,46. Na těchto úsecích, včetně úseku práce a sociálních věcí, jsou nedostatky zjišťovány dlouhodobě.

Průměrný počet pochybení na jednu kontrolu dle jednotlivých oblastí a KÚ													
<i>Oblast</i>	<i>KÚ JČ</i>	<i>KÚ JM</i>	<i>KÚ KV</i>	<i>KÚ KH</i>	<i>KÚ LI</i>	<i>KÚ MS</i>	<i>KÚ OL</i>	<i>KÚ PA</i>	<i>KÚ PL</i>	<i>KÚ SČ</i>	<i>KÚ ÚS</i>	<i>KÚ VY</i>	<i>KÚ ZL</i>
Školství	0,00	0,00	3,71	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,04	0,00	0,00	0,00
Krizové řízení a obrana	0,18	0,00	0,00	0,28	1,00	0,00	0,23	0,00	0,00	0,23	0,21	0,00	0,00
Kultura	8,37	1,69	7,29	0,93	0,18	5,18	2,33	3,15	0,60	0,37	5,61	1,00	0,00
Zemědělství	0,00	0,00	1,62	0,03	0,00	0,14	0,00	0,33	0,79	0,46	0,00	0,00	0,00
Zdravotnictví	0,06	0,00	0,86	0,27	0,00	0,43	0,15	0,00	0,00	0,35	0,17	0,00	0,00
Průmysl a obchod	0,00	0,09	0,14	0,53	0,18	0,05	0,43	2,28	0,38	0,58	0,32	0,23	0,08
Finance	0,22	2,39	0,04	0,00	0,00	0,00	0,85	0,00	0,00	0,32	0,79	0,00	0,62
Doprava	3,69	1,52	1,00	0,37	0,38	7,17	1,34	0,90	0,76	0,37	2,04	0,00	2,91
Práce a soc. věci	2,93	2,22	0,90	0,59	2,71	2,28	1,27	0,78	0,42	0,45	1,93	0,19	2,81
Životní prostředí	2,86	0,01	0,11	0,21	0,55	0,00	6,11	0,43	0,33	0,33	0,00	0,00	0,07

Oblast	KÚ JČ	KÚ JM	KÚ KV	KÚ KH	KÚ LI	KÚ MS	KÚ OL	KÚ PA	KÚ PL	KÚ SČ	KÚ ÚS	KÚ VY	KÚ ZL
Místní rozvoj	7,44	0,16	0,17	0,18	0,15	2,76	5,18	0,00	0,59	0,11	1,34	0,04	2,61
Vnitřní věci	0,88	1,14	0,13	0,55	0,01	1,52	4,40	0,16	0,22	0,21	0,49	2,04	0,45
Ostatní	0,00	0,00	0,18	0,40	1,70	0,20	0,00	0,00	0,83	0,56	3,75	0,00	0,00
Celkem	1,93	0,83	0,45	0,34	0,46	1,15	2,97	0,27	0,41	0,33	1,09	0,77	1,35

Tabulka č. 11: Průměrný počet pochybení na jednu kontrolu dle jednotlivých oblastí a KÚ

Je třeba upozornit na **vymykající se počty pochybení**, které průměrně zjišťují některé KÚ na jednotlivých úsecích státní správy, resp. na zjevný nepoměr mezi nedostatky zjišťovanými jednotlivými KÚ na stejných úsecích státní správy, což ostatně **zmiňuje i MF – odbor 39** na úseku spadajícím do jeho gesce.

Například lze zmínit **úsek místního rozvoje**, kdy KÚ JČ shledává průměrně 7,44 porušení právních předpisů na jednu kontrolu a KÚ OL 5,18, zatímco KÚ PA neshledal žádné pochybení, KÚ VY průměrně shledal 0,04 pochybení, KÚ JM, KÚ KV, KÚ KH, KÚ LI a KÚ SČ méně jak 0,2 pochybení. Stejně tak např. **na úseku dopravy** je rozmezí zjišťovaných pochybení na jednu kontrolu od žádného pochybení (KÚ VY) po 7,17 (KÚ MS). Popsané rozdíly v konstatovaných pochybeních je možné sledovat v zásadě na všech úsecích.

K odstranění těchto stěžích odůvodnitelných rozdílů v kontrolní činnosti by měly napomoci Standardy kontrol.

Doporučení pro KÚ

Analyzovat příčiny nedostatků při výkonu přenesené působnosti a přijmout interní opatření k jejich odstranění.

4.1.3 Kontroly ÚSÚ vůči obcím v období 2020–2022

Některé ÚSÚ mají zákonné zmocnění vykonat kontrolu i u obcí.

Ve sledovaném období realizovaly kontroly výkonu přenesené působnosti svěřené orgánům obcí MD, MO, MZe, MŽP, SSHR a MV.

Přehled kontrol, které jednotlivé ÚSÚ vykonaly u obcí, je uveden v **příloze č. 7** tohoto materiálu.

Počet zjištěných nedostatků a uložených opatření na kontrolu								
ÚSÚ	MD	MO	MV – OVS	MV – OSČ	MZe	MŽP	SSHR	Celkem
Počet kontrol	31	29	6	8	18	64	19	175
Nárůst/pokles počtu kontrol	23	1	-15	-33	-42	-43	-7	-116
Počet nedostatků	95	0	0	54	41	2	2	194
Nárůst/pokles počtu nedostatků	67	0	-1	-230	-81	-4	0	-249

Tabulka č. 12: Počet nedostatků a uložených opatření za léta 2020–2022 (ÚSÚ vůči obcím)

Počet provedených kontrol v tomto kontrolním období **výrazně poklesl**, kdy ÚSÚ provedly celkem 175 kontrol obcí oproti 291 kontrolám v předchozím období. Více kontrol než v předchozím období realizovaly pouze MD a MO.

S poklesem počtu kontrol je spojen i pokles absolutního počtu zjištěných pochybení. Nicméně jak ilustruje tabulka č. 13, **průměrné počty pochybení** na jednu kontrolu konstatované jednotlivými ÚSÚ zůstaly v zásadě **beze změny**.

Průměrný počet zjištěných nedostatků na kontrolu								
Kontrolní období	MD	MO	MV – OVS	MV – OSČ	MZe	MŽP	SSHR	Celkem
2017–2019	3,5	0,0	0,0	6,9	2,0	0,1	0,1	1,5
2020–2020	3,1	0,0	0,0	6,8	2,3	0,0	0,1	1,1

Tabulka č. 13: Průměrný počet nedostatků na kontrolu dle jednotlivých ÚSÚ za léta 2020–2022 (ÚSÚ vůči obcím)

Vyhodnocení výsledků kontrol provedených ÚSÚ u obcí je součástí kapitoly č. 4.2 - Komplexní zhodnocení výkonu přenesené působnosti příslušnými ÚSÚ.

Lze připomenout, že ÚSÚ mohou ověřovat výkon přenesené působnosti u obcí mimo jiné i tím, že vykonají kontrolu na svém úseku přímo u obce. Některým ÚSÚ vyplývá tato kompetence přímo ze zákona, nicméně i další ÚSÚ mohou provést kontrolu obce. Zejména mohou aplikovat institut převzetí kontroly a provést kontrolu obce namísto KÚ. Tuto možnost jim dává kontrolní řád (a současně i UV č. 689/2013). Ve sledovaném období však nebyl znám případ, že by institut převzetí kontroly ÚSÚ využil.

Obecně je možno ÚSÚ doporučit využít institut převzetí kontroly především tam, kde by byla pochybnost o kvalitním výkonu státní správy na obcích.

4.1.4 Kontroly výkonu přenesené působnosti svěřené orgánům městských částí a městských obvodů v období 2020–2022

Kontrolní orgány: magistráty ÚČSM

Kontrolované osoby: MČ a MěO

Předmět kontrol: výkon přenesené působnosti na jednotlivých úsecích státní správy v rozsahu stanoveném statutem toho kterého města

Přehled o kontrolách samostatné a přenesené působnosti ÚČSM							
Magistrát statutárního města	Počet MČ/MěO	Počet kontrol	Nárůst či pokles počtu kontrol	Počet zjištěných pochybení	Prům. poč. nedostatků na kontrolu	Nárůst či pokles prům. počtu nedostatků	Počet uložených opatření
HMP	57	463	16	1 850	4,00	0,71	501
Brno	29	302	-124	202	0,67	-1,14	73
Liberec	1	12	-5	8	0,67	0,14	1
Opava	8	0	0	0	0,00	0,00	0
Ostrava	23	320	-51	570	1,78	-0,45	297
Pardubice	8	44	-5	4	0,09	-0,17	1
Plzeň	10	206	-49	38	0,18	-0,02	38
Ústí nad Labem	4	39	-10	20	0,51	0,39	6
Celkem	140	1 386	-228	2 692	1,94	0,00	917

Pozn.: Statutární město Ostrava kontrolovalo společně oblasti zemědělství a životní prostředí a dále zdravotnictví a průmysl a obchod.

Tabulka č. 14: Přehled o kontrolách samostatné a přenesené působnosti ÚČSM za léta 2020–2022

Nejvíce kontrol provedly Magistráty HMP a statutárních měst Ostrava a Brno. Všechna ÚČSM provedla kontroly výkonu přenesené působnosti (bez ohledu na úsek státní správy) u všech svých MČ

či MěO, vyjma města Opavy, neboť „Statut statutárního města Opavy“ nesvěřuje MČ přenesenou působnost.

ÚČSM celkově provedla **1 386 kontrol MČ a MěO, což je o 228 kontrol méně než v předchozím období.** To je zapříčiněno zejména poklesem počtu kontrol provedených statutárním městem Brno.

ÚČSM v tomto období konstatovala 2 692 pochybení, což činí v průměru **1,94 pochybení na kontrolu.** Tento průměr je totožný s předchozím obdobím.

Počet kontrol a zjištěných pochybení dle jednotlivých oblastí za léta 2020–2022							
Oblast	Školství	Krizové říz. a obrana	Kultura	Zemědělství	Zdravotnictví	Průmysl a obchod	Finance
Počet kontrol	14	66	1	84	47	27	158
Počet porušení	0	8	0	0	4	0	117
Průměrný počet pochybení na kontrolu	0,00	0,12	0,00	0,00	0,09	0,00	0,74
Oblast	Doprava	Práce a soc. věci	Životní prostředí	Místní rozvoj	Vnitřní věci	Ostatní	Celkem
Počet kontrol	87	142	111	81	385	183	1 386
Počet porušení	1 195	938	0	210	165	55	2 692
Průměrný počet pochybení na kontrolu	13,74	6,61	0,00	2,59	0,43	0,30	1,94

Tabulka č. 15: Počet kontrol MČ a MěO a zjištěných pochybení dle jednotlivých oblastí za léta 2020–2022

Jak napovídá tabulka č. 15, nejvíce kontrol ÚČSM vykonala na úsecích vnitřních věcí, financí a v tzv. zbytkových oblastech. Povšimnout si lze zejména průměrného počtu porušení na jednu kontrolu na úsecích dopravy (13,74), práce a sociálních věcí (6,61) a místního rozvoje (2,59).

Počet kontrol, zjištěných nedostatků a uložených opatření dle jednotlivých oblastí																								
Statutární město	Brno		Liberec		Plzeň		Pardubice		Ústí n. Labem		Ostrava		Praha		Opava									
Úsek	Počet kontrol – Počet zjištěných nedostatků – Počet uložených opatření																							
Školství	14	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0			
Krizové říz. a obrana	29	5	5	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	15	0	0	22	3	0	0	0		
Kultura	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		
Zemědělství	16	0	0	0	0	0	30	0	0	0	0	0	0	0	22	0	0	16	0	0	0	0		
Zdravotnictví	13	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	10	4	2	24	0	0	0	0		
Průmysl a obchod	5	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	22	0	0	0	0		
Finance	0	0	0	3	0	0	61	15	15	12	3	0	6	0	0	19	4	0	57	95	48	0	0	0
Doprava	7	94	7	1	7	0	11	4	4	8	0	0	0	0	0	22	307	203	38	783	18	0	0	0
Práce a soc. věci	58	58	54	0	0	0	12	0	0	0	0	0	16	5	2	30	29	5	26	846	423	0	0	0
Životní prostředí	71	0	0	1	0	0	2	0	0	8	0	0	3	0	0	0	0	0	26	0	0	0	0	0
Místní rozvoj	8	0	0	0	0	0	13	0	0	0	0	0	0	0	0	40	120	0	20	90	0	0	0	0
Vnitřní věci	54	38	0	7	1	1	77	19	19	16	1	1	10	0	2	139	106	87	82	0	0	0	0	0
Ostatní	26	7	7	0	0	0	0	0	0	0	0	0	4	15	2	23	0	0	130	33	12	0	0	0
Celkem	302	202	73	12	8	1	206	38	38	44	4	1	39	20	6	320	570	297	463	1850	501	0	0	0

Tabulka č. 16: Počet kontrol MČ a MěO, zjištěných nedostatků a uložených opatření dle jednotlivých oblastí

Ze statistických údajů uvedených v tabulce č. 16 vyplývá, že **nejvyšší počet pochybení shledaly:**

- **MHMP** – celkově 1850 pochybení, z toho 846 bylo konstatováno na úseku práce a sociálních věcí a 783 na úseku dopravy,
- Magistrát statutárního města **Ostrava** – celkově 570 pochybení, z toho 307 bylo konstatováno na úseku dopravy,
- Magistrát statutárního města **Brno** – celkově 202 pochybení, přičemž nejvíce pochybení bylo konstatováno rovněž na úseku dopravy (94).

Doporučení pro MHMP a ÚČSM

Analyzovat příčiny nedostatků při výkonu přenesené působnosti a přijmout interní opatření k jejich odstranění.

4.2 Komplexní zhodnocení výkonu přenesené působnosti příslušnými ÚSÚ

Jednotlivé ÚSÚ zaslaly celkové hodnocení kontrolního období.

4.2.1 MD

Úsek silniční dopravy

Obecně lze říci, že KÚ a MHMP až na výjimky ve své činnosti reflektovaly výtky udělené jim MD na předešlých kontrolách, přičemž MD zaznamenalo **zvýšení úrovně vykonávaných agend**. Na úseku silniční dopravy byly sice i tak zjištěny dílčí nedostatky, ať již v oblasti řízení vedeného z moci úřední, tak v oblasti řízení o žádosti, avšak nejednalo se o taková pochybení, která by měla charakter systémového nedostatku. Zjištěné nedostatky, zpravidla individuální povahy, byly projednány s odpovědnými pracovníky KÚ a MHMP a řešeny v průběhu kontroly metodickou pomocí. Za sledované období bylo přistoupeno k přezkumnému řízení pouze ve dvou případech (KÚ LI, MHMP).

Úsek veřejné dopravy

Na úseku veřejné dopravy byly zjištěny nedostatky týkající se obsahu spisu, kdy součástí spisu nebyly všechny písemnosti nezbytné pro vydání rozhodnutí. S vyšší četností byly zaznamenány formální vady v označování písemností nebo v náležitostech písemností, kdy například všechny písemnosti ve spisu byly označeny stejným číslem jednacím, nebyly označeny žádným identifikačním znakem, nebo na závazném stanovisku chyběl podpis a razítko.

Opakujícím se nedostatkem zjištěným u většího množství úřadů je nedostatečné odůvodňování stanovených omezujících podmínek pro provozování komerčních autobusových linek z důvodu negativního dopadu jejich provozu na dopravu provozovanou v závazku veřejné služby. Nadále přetrvávají nedostatky, že účastníku řízení není dáвана možnost vyjádřit se k podkladům pro rozhodnutí. Systémové vady byly dále zjištěny při zadávání údajů o schvalovaných jízdních řádech do CIS JŘ, popř. nedodržení stanovených lhůt.

Úsek pozemních komunikací a stavebního úřadu

Výkon přenesené působnosti na úseku pozemních komunikací je až na výjimky prováděn **v odpovídající kvalitě**. Dílčí závěry MD jsou zpravidla doporučujícího charakteru, ve snaze sjednotit praxi KÚ s nejnovější judikaturou nebo např. závěry Poradního sboru MV. Dílčí nedostatky, zpravidla individuálního charakteru, jsou projednávány s odpovědnými pracovníky KÚ.

V případě **KÚ SČ** bylo zjištěno, že došlo oproti minulému období **ke zlepšením z hlediska nedodržování zákonné lhůty pro provedení odvolacího řízení** v rámci výkonu působnosti silničního správního úřadu a speciálního stavebního úřadu podle zákona o pozemních komunikacích ve II. stupni správního řízení. Nadále trvá opatření uložené ze strany MD již v rámci mimořádné kontroly v předchozím hodnotícím období v podobě pravidelného zasílání přehledu neukončených odvolacích řízení ministerstvu. Podle poslední kontroly však došlo **ke zhoršení stavu z hlediska procesní stránky správního řízení**. Další kontrolu KÚ SČ kraje provede MD v souladu s plánem kontrol v roce 2023.

Dílčí procesní problémy byly zaznamenány i v případech jiných KÚ, např. KÚ LI nebo KÚ PA. Z hlediska KÚ LI však byla situace do jisté míry způsobena kritickým nedostatkem zaměstnanců.

Výkon přenesené působnosti na úseku stavebních úřadů pro silnice I. třídy je až na výjimky prováděn v odpovídající kvalitě. Dílčí závěry MD jsou zpravidla doporučujícího charakteru, ve snaze sjednotit praxi KÚ s nejnovější judikaturou. Dílčí nedostatky, zpravidla individuálního charakteru, jsou projednávány s odpovědnými pracovníky KÚ a většinou odstraněny v průběhu prováděné kontroly.

Úsek agend řidičů

Zásadní nedostatky shledalo MD **v přestupkové agendě řidičů u KÚ JČ**. Nastavené procesní postupy byly s KÚ v návaznosti na kontrolu dále řešeny a MD zvažovalo provedení opakované kontroly.

Nicméně následně došlo ke shodě, z postupů byly odstraněny zásadní vady a byla shledána snaha o zlepšení vedení správního řízení. Nastavení Standardů kontrol je průběžně kontrolováno v rámci spisů postoupených KÚ ministerstvu (např. k posouzení provedení přezkumného řízení apod.).

Kontrolou **KÚ KV** bylo zjištěno **nedodržování procesních lhůt** zřejmě vinou personálního podhodnocení na daném oddělení.

Kontrolou **MHMP** byl zjištěn **systémový nedostatek v procesu doručování** (veřejnou vyhláškou) a **zveřejňování návrhů opatření obecné povahy** při stanovení místní úpravy provozu spočívající v nedodržování minimální doby, po kterou musí být podle správního řádu návrh opatření obecné povahy zveřejněn na úřední desce.

Obecně v rámci kontrolovaného období byla u více kontrolovaných osob zjištěna menší míra využívání § 90 odst. 1 písm. c) správního řádu. Bylo identifikováno, kde je jeho využití vhodné, a doporučeno upravení vnitřních postupů.

V oblasti zdokonalování odborné způsobilosti řidičů nebyly zjištěny závažné nedostatky. Opakovaně byly shledány dílčí nedostatky vyplývající z aplikace usměrnění činnosti KÚ vydaného MD v roce 2009 – zjištěný stav bude napraven vydáním nové metodiky nebo usměrnění v souvislosti s účinností novely zákona a prováděcí vyhlášky.

Úsek provozu silničních vozidel

Správní činnosti jsou prováděny **převážně na velmi dobré úrovni**. Dílčí věcné či formální nedostatky byly řešeny ze strany MD i metodickou pomocí v rámci kontroly.

Systémový nedostatek spočívající v neplnění zákonné povinnosti provést nejméně jednou za tři roky kontrolu každé provozovny stanice technické kontroly byl zjištěn u MHMP; MD uložilo opatření k nápravě.

V rámci kontrolní činnosti KÚ u OÚ ORP, kdy KÚ zjistil, že obce neprovádí státní odborný dozor nad stanicemi měření emisí (nebo jej neprovádí v požadovaném rozsahu), bylo ze strany MD opakovaně zjišťováno **nedostatečné využívání nástrojů kontrolního řádu KÚ**, zejména uložení opatření k zajištění nápravy.

Celkové zhodnocení

Výkon státní správy na úseku dopravy je při kontrolách KÚ a MHMP zpravidla hodnocen **celkově na dobré úrovni**. Zásadnější a systémové nedostatky jsou uvedeny výše k jednotlivým úsekům a jsou průběžně řešeny pomocí dílčích opatření k dané věci. Z kontrolní ani jiné činnosti MD ani z dílčích podkladů KÚ, MHMP a ÚČSM nevyplývaly systémové problémy, které by vyžadovaly navržení zvláštních opatření.

4.2.2 Hodnocení MF

Odbor 16 – Cenová politika

Přenesená působnost na úseku cen svěřená na základě zákona o cenách ve spojení se zákonem o působnosti správních orgánů ČR v oblasti cen má poměrně specifický obsah. Jednotlivé kraje a obce mohou v případě několika specifických druhů zboží, které stanovuje každoročně MF v cenovém výměru, na svém území toto zboží cenově regulovat, a to formou stanovení maximálních cen za jeho prodej. Tato regulace je vydávána formou nařízení. Současně mohou obce a kraje v rámci cenové kontroly kontrolovat na svém území dodržování této regulace a ukládat pokuty za její porušení. V praxi obce a kraje pravomoci cenově regulovat na svém území prodej určitého zboží využívají relativně málo.

Obce a kraje v současné době stejně jako Specializovaný finanční úřad disponují též všeobecnou působností v oblasti výkonu cenových kontrol. Mohou tedy kontrolovat na svém území dodržování pravidel jak vlastní regulace, tak jakékoliv další regulace stanovené MF. Dále mohou kontrolovat pravidla stanovená v § 11 a 13 zákona o cenách (cenová evidence a značení zboží cenou). Fakticky však

obce a kraje kromě svých vlastních regulací kontrolují pouze dodržování § 13 zákona o cenách, neboť kontrola dodržování regulací stanovených přímo MF je, co se odborných znalostí týče, velmi náročná a obce a kraje na tento typ kontrol nemají dostatečně odborné personální kapacity.

Intenzita výkonu těchto cenových kontrol ze strany jednotlivých obcí a krajů je rozdílná. Většina obcí nevykonává cenové kontroly vůbec. I u krajů jsou značné rozdíly v počtu provedených kontrol. V rámci plánované novelizace zákona o cenách se zvažuje ponechat obcím a krajům pouze pravomoc kontrolovat dodržování regulace přijaté tímto krajem nebo obcí.

Závažnější nedostatky v kontrolní činnosti KÚ a MHMP byly MF v rámci provedených kontrol výkonu přenesené působnosti zjištěny u MHMP. Nejedná se přitom o nedostatky spojené s nezákonnou aplikací cenových předpisů, ale právních předpisů obecného charakteru (správní řád, kontrolní řád, přestupkový zákon).

Odbor 17 – Kontrola

Při kontrolách kontrol výkonu přenesené působnosti byly zjištěny nedostatky, které spočívaly v nerespektování obecně závazných právních předpisů a také vnitřních předpisů vydaných územními celky.

Byly zjišťovány zejména následující nedostatky:

- nesprávný postup při určení, případně neurčení kontrolora pověřeného řízením přezkoumání (vedoucího kontrolní skupiny),
- ve zprávách o výsledku přezkoumání hospodaření nevedly KÚ konkrétní povinnost, která byla územním celkem porušena, případně nevedly podklady, ze kterých kontrolní zjištění vycházelo,
- nesprávně posouzený zjištěný stav v tom, že bylo konstatováno porušení právního předpisu, ačkoliv k tomuto porušení nedošlo,
- KÚ nevyhodnotily v závěru některých zpráv o výsledku přezkoumání hospodaření v souladu s § 10 odst. 3 písm. b) a c) zákona o přezkoumávání hospodaření některé zjištěné chyby a nedostatky, včetně chyb a nedostatků zjištěných při dílčím přezkoumání hospodaření, které byly označeny za „napravené“; stejně tak KÚ nevyhodnotily v závěru zpráv chyby a nedostatky, které ve zprávách uvedly v tzv. upozorněních, drobných pochybeních apod.,
- porušení zvláštního právního předpisu KÚ nevyhodnotily v souladu s § 10 odst. 3 písm. c) bodem 4. zákona o přezkoumávání hospodaření,
- KÚ nevyhodnotily u zjištěného nedostatku také porušení dalších souvisejících obecně závazných právních předpisů.

I přes některé zjištěné nedostatky ve výkonu přezkoumání hospodaření byl účel přezkoumání ve smyslu ustanovení zákona o přezkoumávání hospodaření ve všech podstatných ohledech naplněn.

Odbor 39 – Správní činnosti

Správa místních poplatků (řízení o opravných a dozorčích prostředcích a dalších prostředcích ochrany) byla v převážné většině vykonávána v zákonem stanovených lhůtách a nebyla zjištěna nečinnost ze strany **KÚ a MHMP**. V hodnoceném období lze však spatřovat **významný nárůst zjištěných nedostatků při dodržování zákonnosti v řízeních o opravných a dozorčích prostředcích a dalších prostředcích ochrany dle daňového řádu oproti minulému tříletému cyklu** a s tím související nárůst uložených opatření k nápravě. KÚ a MHMP nejčastěji chybovaly (8 KÚ a MHMP) při vyřizování odvolání dle § 114 až 116 daňového řádu.

Co se týče **kontrol výkonu přenesené působnosti obcí** mezi jednotlivými KÚ a MHMP existují velké rozdíly v konkrétních předmětech kontrol, v počtech zjištěných nedostatků, v počtech uložených opatření k nápravě těchto nedostatků, případně v počtech zkontrolovaných obcí a v uplatňování principu proporcionality při výběru obcí ke kontrole dle jejich jednotlivých typů. Za účelem sjednocování uvedených rozdílů vypracoval odbor – 39 standard kontrol „*Postup při výkonu kontrol*“

přenesené působnosti realizovaných krajskými úřady a Magistrátem hl. m. Prahy“, který je účinný od 1. 1. 2021.

Kvalitu poskytování odborné a metodické pomoci obcím lze v obecné rovině hodnotit jako průměrnou. KÚ a MHMP byly v této oblasti spíše pasivní, reagovaly až na konkrétní podněty obcí, např. v podobě dotazů. Metodické materiály a pomůcky, které byly z jejich strany poskytovány obcím či MČ, jsou většinou přejímány od MF, vlastní byly vypracovány pouze výjimečně (např. KÚ MS). Pozitivně lze naopak hodnotit zvyšující se trend pořádání pracovních porad či konzultačních dnů pro zástupce obcí a MČ, a to i v distanční formě, prostřednictvím videokonferencí.

V obecné rovině lze konstatovat, že existují velké rozdíly mezi výkonem přenesené působnosti dle jednotlivých typů obcí. **Úroveň správy místních poplatků vykonávané obcemi II. a III. typu lze hodnotit převážně pozitivně**, na vysoké úrovni, kdy je kladen důraz na dodržování zákonnosti při správě místních poplatků. Důvodem je dostatečné a kvalitní personální zabezpečení agendy místních poplatků, a to zejména na městských úřadech a magistrátech měst.

Výkon přenesené působnosti na obcích I. typu (obce se základním rozsahem přenesené působnosti) **lze naopak hodnotit spíše jako problematický**, s častými nedostatky. Existuje zde snaha o zjednodušování správy místních poplatků, upřednostňování neformálního jednání, a to na úkor dodržování zákonnosti při správě místních poplatků. Příčinu lze spatřovat zejména v nedostatečném personálním zabezpečení agendy. Výkon veškeré přenesené působnosti obce je často soustředěn pouze na osobu starosty, příp. jednoho administrativního pracovníka. Negativně se zde pak projevuje pravidelná výměna starostů v rámci jednotlivých volebních cyklů. Kvalitativní rozdíly ve výkonu přenesené působnosti lze spatřovat i mezi MČ HMP. I zde je jednou z hlavních příčin kvalita personálního zabezpečení agendy.

Závažným a široce se vyskytujícím nedostatkem je porušování § 21 odst. 1 zákona o úřednících ÚSC, kdy je správa místních poplatků na OÚ vykonávána úředníky, kteří **neprokázali zvláštní odbornou způsobilost**.

4.2.3 Hodnocení MK

Památková inspekce při kontrole dodržování zákona o státní památkové péči zjistila široké spektrum pochybení, ovšem nižší závažnosti, čemuž odpovídá i nižší počet opatření ukládaných v případě vážnějších porušení platné právní úpravy státní památkové péče. **Na KÚ lze konstatovat stabilní kvalitu výkonu na svěřeném úseku**, a s tím koreluje i využití možnosti vyzdvižení některých výkonů na úseku státní památkové péče (KÚ MS, KÚ ZL).

Ve vztahu k jednotlivým ustanovením zákona o státní památkové péči jsou **nejfrekventovanější chyby ve stanovení podmínek podle § 14 odst. 3 zákona o státní památkové péči**, v souvislosti s náležitostmi výroku rozhodnutí a (a analogicky podle § 149 a § 154 správního řádu) závazných stanovisek vydávaných podle § 149 správního řádu, jež nebyly stanoveny tak, aby účinně a prokazatelně zajišťovaly ochranu kulturně historických hodnot.

Rovněž často zaznamenala Památková inspekce nejasnosti v otázkách restaurování podle § 14 odst. 8 zákona o státní památkové péči, zejména odkazování na definici restaurování v odůvodnění závazného stanoviska.

Při rozhodování podle § 18 odst. 1 zákona o státní památkové péči ve věci přemístění kulturní památky, jež je stavbou, bylo zjištěno jedno pochybení, kdy KÚ rozhodnutí vydal k žádosti doplněné datovanou fotografickou přílohou, která dokládá přemístění kulturní památky již před podáním této žádosti, přičemž podmínkou vydání rozhodnutí je podle § 18 odst. 1 zákona o státní památkové péči posouzení věci před vlastním přemístěním. V několika případech kontrolovaný úřad vydal rozhodnutí k přemístění podle § 18 odst. 1 zákona o státní památkové péči, ačkoli k tomu nebyl právní důvod – přemísťovaný předmět nebyl stavbou nebo se jednalo o dočasné přemístění restaurované sochy pouze do ateliéru restaurátora.

Na základě kontrolních zjištění KÚ lze konstatovat **téměř stabilizovanou úroveň výkonu státní správy** na úseku památkové péče na úrovni **ORP**.

Zásadní vady se nejčastěji vyskytovaly ve správních řízeních vedených podle § 14 odst. 1 zákona o státní památkové péči ve věci vydávání závazných stanovisek k obnově kulturních památek; při nedostatečném zjišťování aktuálního stavu poznání kulturně historických hodnot a stanovování neurčitých, nevymahatelných podmínek v rozporu s § 14 odst. 3 zákona o státní památkové péči; a při rozlišování obnovy kulturních památek, zda se jedná či nejedná o uměleckořemeslné práce a díla výtvarného umění, pro které je nutné uložit podmínku obnovy formou restaurování. Vady byly shledávány též v případě vydávání závazných stanovisek podle § 11 odst. 3 zákona o státní památkové péči.

Nedostatky v aplikaci správního řádu byly zjištěny v proměnlivé četnosti, přičemž mezi ty zásadní patřila pochybení zejména při dodržování základních zásad činnosti správních orgánů (§ 2–4 a § 6 správního řádu), náležitostí vedení spisu, posouzení kompletnosti žádosti (§ 45), nedostatky ve výroku rozhodnutí a jeho odůvodnění (§ 68 správního řádu), stejně tak i v odůvodnění závazného stanoviska. Zjištěny byly i nedostatky v dodržování správních lhůt pro vydávání závazných stanovisek dle § 149 správního řádu, související především s novelou správního řádu a stávajícího stavebního zákona v souvislosti s přijetím zákona č. 403/2020 Sb., který novelizuje zákon o urychlení výstavby infrastruktury. Novela zavedla institut fikce souhlasného závazného stanoviska bez podmínek, což je prvek z pohledu státní památkové péče značně problematický.

Systémovost nedostatků lze spatřovat především v tom, že úroveň výkonu státní správy na úseku památkové péče je u jednotlivých OÚ ORP vzhledem k velikosti území a personálnímu obsazení rozdílná. Na malých OÚ ORP mnohdy agendu státní památkové péče vykonává pouze jedna osoba a často ani ne na celý pracovní úvazek. Ze sdruženého výkonu agendy státní památkové péče s jinou agendou vyplývá často nedostatek času a přetížení při vyřizování agendy, včetně způsobování nedostatků a pochybení. Přičemž samotná památková péče je multidisciplinární obor, který vyžaduje znalosti mimo jiné v oblasti stavebního i občanského práva, technické i humanitní vzdělání.

Závěr:

Na základě kontrolních zjištění lze konstatovat **stabilizovanou úroveň** výkonu státní správy na úseku památkové péče, zejména při vedení odvolacích a přezkumných řízení.

Ve sledovaném kontrolním období dosahovaly nejlepších výsledků KÚ MS, KÚ ZL a KÚ LI. Naopak nejvíce nedostatků bylo zjištěno při kontrole KÚ SČ, KÚ JČ a MHMP. Objem práce i rozsah vykonávané agendy na úseku památkové péče je však v porovnání s ostatními kontrolovanými úřady na MHMP nepoměrně větší a na KÚ SČ a KÚ JČ výrazně větší s ohledem na územní rozsah daných krajů a hustotu výskytu kulturního dědictví. Podobné disproporce ovšem panují i mezi jednotlivými správními obvody ORP.

Komentář KÚ SČ

Z Hodnotící zprávy nevyplývá postup hodnotitele při zpracování souboru dat z kontrolních zjištění z jednotlivých KÚ. KÚSK by zejména uvítal přepočtení celkového úhrnu počitatelných výkonů státní správy ve sledovaném roce na jednotlivé KP, NKP, počet ORP, rozsah území s archeologickými nalezišti vůči zjištěným pochybením v kontrolním vzorku. Z Hodnotící zprávy zároveň nevyplývá proporcionalita kontrolovaných vzorků jednotlivých KÚ a současně není srovnávána závažnost zjištěných pochybení, tedy zda se jedná o pochybení formálního charakteru či pochybení věcné.

Zásadní vady se nejčastěji vyskytovaly ve správních řízeních vedených podle § 14 odst. 1 zákona o státní památkové péči ve věci vydávání závazných stanovisek k obnově kulturních a národních kulturních památek. Nedostatky v aplikaci správního řádu byly zjištěny v proměnlivé četnosti v podstatě u všech kontrolovaných správních orgánů. **Jednou z nejčerstvějších komplikací způsobujících vady v řízeních na úseku památkové péče je pak nově zavedený institut fikce souhlasného závazného stanoviska bez**

podmínek, vycházející z novely správního řádu a stávajícího stavebního zákona v souvislosti s přijetím zákona č. 403/2020 Sb., který novelizuje zákon o urychlení výstavby dopravní, vodní a energetické infrastruktury a infrastruktury elektronických komunikací.

Dle MK nelze samostatně v současné době přikročit k zásadním úpravám zaměřeným na výkon státní památkové péče, a to z důvodu, že je vhodné s novou právní úpravou památkové péče vyčkat na konkrétní a definitivní úpravu stavebního práva a teprve v návaznosti na tuto normu připravit zákon o ochraně památkového fondu.

4.2.4 Hodnocení MMR

KÚ i MHMP ve sledovaném období zajistily provádění všech činností, které jim podle zákonných předpisů, **příslušných na úseku územního rozhodování, stavebního řádu a vyvlastnění**, náleží vykonávat. V rámci provedených kontrol **nebyly zjištěny žádné zásadní nedostatky**.

V souvislosti s kontrolní činností krajů postačilo zjištěná pochybení ústně projednat, pouze v jednom případě (MHMP) bylo uloženo opatření k nápravě týkající se způsobu zahajování kontrol a uvádění správného údaje o kontrolním úkonu, jímž byla kontrola zahájena.

Nedostatky a pochybení zjištěné v souvislosti se správní agendou krajů postačilo také ve většině případů ústně projednat. Pouze v případě KÚ SČ bylo uloženo opatření zajistit seznámení všech zaměstnanců vykonávajících agendu územního rozhodování a stavebního řádu se zjištěným porušením § 68 odst. 2 správního řádu, a dále v případě KÚ PA bylo uloženo provést do 3 měsíců revizi rozhodnutí vydaných v roce 2021, zda je na jejich písemném vyhotovení, které zůstává součástí spisu, vyznačena právní moc dle § 75 odst. 1 správního řádu.

Ve výkonu přenesené působnosti **obcí, MČ a MěO** na daném úseku **nebyly zjištěny zásadní a systémové nedostatky**, které by vyžadovaly přijímání nápravných opatření. Zjištěné nedostatky byly individuálního charakteru a souvisely se specifickými okolnostmi případů. Mezi nejčastější kontrolní zjištění patřilo vydávání rozhodnutí a souhlasů na základě neúplných žádostí či oznámení, neúplné zjištění skutečného stavu věci, chybný výklad stavebního zákona a nedůsledná aplikace jeho prováděcích vyhlášek, nedostatečné odůvodnění rozhodnutí a v neposlední řadě i nedodržování správních lhůt. Důvodem zjištěných nedostatků je dle názoru KÚ a ÚČSM **nedostatečná personální obsazenost stavebních úřadů**, náročnost výkonu přenesené působnosti na daném úseku, kumulace agend (zejména v případě menších obcí) a složitá, nejednoznačná a často se měnící legislativa.

V rámci provedených kontrol **na úseku územně plánovacích činností (bez územního rozhodování) nebyly zjištěny žádné zásadní nedostatky** a nebyla uložena opatření ke zjednání nápravy.

Při kontrolách byly v zanedbatelném počtu případů zjištěny drobné nedostatky, které nebyly systémového charakteru a nevyžadovaly obecné systémové řešení navržené resortem. Protokoly o kontrole na tomto úseku obsahují doporučení tam, kde respektování doporučení mohlo přispět k lepšímu výkonu činností vykonávaných kontrolovaným útvarem.

Ve sledovaném období nadále přetrvávají drobné nedostatky v aplikaci některých ustanovení kontrolního řádu, jako nesprávné stanovení posledního kontrolního úkonu, data ukončení kontroly, formální nedostatky v protokolech.

Přetrvává stav, kdy podle současné právní úpravy nemají KÚ ani MMR možnost účinně (přímo či nepřímo) ovlivnit začlenění agendy územního plánování ani počet pracovních úvazků určených pro výkon územně plánovacích činností tak, aby odpovídaly výši poskytovaných finančních prostředků pro přenesený výkon státní správy na tomto úseku, a nelze kontrolovat, zda je finanční příspěvek na přenesený výkon státní správy pro územně plánovací činnost využíván v plné výši pro potřeby všech obcí ve správním obvodu ORP.

KÚ ve svém hodnocení upozorňují na **nedostatek kvalifikovaných úředních osob** na ORP (KÚ JČ, KÚ JM, KÚ PA, KÚ ÚS), na KÚ (KÚ JM), dále pak na nedodržování lhůt pro pořizování zpráv o uplatňování

územních plánů, aktualizací Územně analytických podkladů (KÚ JČ, KÚ JM, KÚ OL, KÚ ZL). Problematické je rovněž upřednostňování agendy závazných stanovisek před pořizovací činností.

V obecné rovině hodnotí KÚ výkon přenesené působnosti obcí (ORP) na úseku územního plánování (bez územního rozhodování) až na výjimky jako na dobré úrovni. MMR se s tímto hodnocením ztotožňuje. Úřady MČ a MěO územně plánovací činnost nevykonávají.

Na úseku pohřebnictví je dle provedených kontrol a na základě textových podkladů zpracovaných jednotlivými KÚ a MHMP výkon přenesené působnosti svěřené KÚ a MHMP veden řádně a případné nedostatky jsou napravovány v rámci metodické pomoci poskytované MMR.

Dle MMR bude mít nepochybně zásadní dopad na sledované činnosti rekodifikace stavebního práva účinná od 1. 7. 2024, která změní některé činnosti a úkony. Ani tato však nevyřeší základní problém, tj. nedostatek kvalifikovaných úředních osob na úradech územního plánování, neboť tito budou i nadále zaměstnanci ÚSC a ministerstvo nemá žádnou možnost personální situaci ovlivnit.

4.2.5 Hodnocení MO

V hodnoceném období **nebylo při kontrolách KÚ ze strany MO zjištěno porušení zákona** a nebyla uložena opatření k nápravě.

Výsledky provedených kontrol prokázaly v oblastech spadajících do kompetence MO **dobrou úroveň u všech kontrolovaných úřadů**. Byly zjištěny pouze dílčí nevýznamné nedostatky, které v převážné míře zavinil lidský faktor (neznalost zákonných norem, jejich nesprávný výklad nebo pochybení jednotlivých pracovníků na úseku obranného plánování). Tyto nedostatky byly v průběhu kontroly odstraněny nebo byl u administrativně složitějších úkonů domluven termín k jejich odstranění s následným hlášením. Opatření k nápravě z tohoto důvodu nemuselo být uloženo. S ohledem na zjištěný stav nebylo nutné přistoupit ze strany MO k následným kontrolám. Pořádková pokuta nebyla udělena.

Opatření k vytvoření nezbytných podmínek pro zajištění životních potřeb obyvatel, fungování státní správy a samosprávy a zabezpečení mobilizace ozbrojených sil za stavu ohrožení státu nebo válečného stavu jsou realizována průběžně v souladu s právními předpisy, směrnicemi a pokyny ÚSÚ.

V oblasti **zákona o válečných hrobech** byl při kontrolách kladen důraz především na zjištění skutečného stavu válečných hrobů a na úplnost evidence válečných hrobů. Lze konstatovat, že naprostá většina vlastníků válečných hrobů, kterými jsou převážně jednotlivé obce, věnuje péči o ně náležitou pozornost.

Souhrnná evidence válečných hrobů je u všech KÚ vedena, průběžně aktualizována a doplňována především o údaje o pohřbených ve válečných hrobech nebo připomenutých na pietních místech.

Z hlediska MO není potřeba přijímat žádná specifická opatření, **system plánování obrany je odpovědnými pracovníky na KÚ a OÚ ORP zvládnut a je funkční**.

Dílčí plány obrany krajů jsou zpracovány na požadované úrovni a u žádného KÚ nebyly shledány zásadní nedostatky. Úkoly stanovené v oblasti operační přípravy státního území jsou zabezpečovány.

Při kontrole je pozornost věnována i plnění úkolů vyplývajících z Koncepce operační přípravy státního území ČR a Plánu operační přípravy státního území ČR, které jsou u KÚ postupně realizovány.

Úkoly v oblasti doplňování ozbrojených sil ČR osobami a majetkem jsou zabezpečovány (plnění branné povinnosti – odvodní řízení, zprošťování mimořádné služby, věcné prostředky, pracovní povinnost a pracovní výpomoc atd.).

V rámci kontrol byla ze strany MO věnována značná pozornost u KÚ přípravě občanů k obraně státu, kdy celkově lze hodnotit přístup KÚ k oblasti přípravy občanů k obraně státu jako velmi dobrý.

Na základě provedených kontrol **u OÚ ORP** bylo zjištěno, že oblast zajišťování obrany státu bývá v některých případech chápána jako okrajová záležitost. Úředníci ji mají zařazenu ve své funkční náplni

vedle dalších problematik a nemohou se jí plně věnovat v požadované kvalitě. Řešením by bylo přerozdělit funkční náplň těchto pracovníků, nebo posílit oddělení zabývající se krizovým řízením a obranným plánováním.

Válečným hrobům je ze strany jejich vlastníků věnována náležitá pozornost a jejich stav odpovídá údajům uvedeným v evidenci válečných hrobů vedené OÚ ORP.

Ze strany MO jsou velmi pozitivně hodnoceny aktivity OÚ ORP spojené s přípravou občanů k obraně státu.

Celkově lze konstatovat, že OÚ ORP mají o řešení problematiky související s plánováním a zajišťováním obrany státu potřebný zájem. Problémy však lze u některých OÚ ORP spatřovat v případě, když pracovníci pověřeni řešením této problematiky jsou zahlceni jinými činnostmi a v důsledku toho na úkoly spojené s plánováním a zajišťováním obrany státu nemají dostatek pracovního času.

4.2.6 Hodnocení MPO

Pokud se jedná o jednotlivé oblasti kontroly podle příslušných právních předpisů (tj. oblast živnostenského podnikání, regulace reklamy, výkon kontrolní činnosti, správní řízení, řízení o přestupcích), nebyly zjištěny žádné nedostatky v činnosti kontrolovaných **KŽÚ a OŽO MHMP**¹⁴.

MPO získává potřebné údaje a informace o kontrolách KŽÚ nad činností ObŽÚ obecně z výkonu státní správy v oblasti živnostenského podnikání vyplývajícího vůči KŽÚ z postavení MPO jako ÚSÚ ve věcech živností, a to včetně vlastní kontrolní činnosti, popř. z dalších materiálů opatřených na vyžádání MPO od KŽÚ v souvislosti s přípravou Hodnotící zprávy.

Souhrnně lze konstatovat, že na základě kontrolních zjištění provedených MPO u kontrolovaných KŽÚ **nebyly v kontrolním období 2020–2022 v činnosti kontrolovaných KŽÚ systémové či jiné zásadní nedostatky zjištěny. Celkově je u uvedených orgánů kvalita výkonu státní správy na požadované úrovni.**

Na základě shromážděných poznatků lze dále uvést, že ze strany KŽÚ byly v činnosti některých **ObŽÚ** shledány pouze jednotlivé, dílčí nedostatky převážně formálního, resp. administrativního charakteru. **Výkon státní správy v přenesené působnosti na úseku živnostenského podnikání je v činnosti ObŽÚ hodnocen KŽÚ pozitivním způsobem**, k přijetí opatření zásadní povahy nemuselo být ze strany KŽÚ směrem k ObŽÚ v rámci metodické, řídicí a kontrolní činnosti přistupováno. Zjištěná jednotlivá, dílčí pochybení neměla vliv na zákonnost rozhodnutí uvedených správních orgánů.

MPO se s uvedenými závěry, z nichž vyplývá, že celkově je kvalita výkonu státní správy u ObŽÚ na odpovídající úrovni, ztotožňuje. Z hlediska MPO lze přesto **doporučit, aby při kontrole výkonu přenesené působnosti uskutečňované KŽÚ na úseku živnostenského podnikání vůči příslušným ObŽÚ byla i nadále průběžně věnována pozornost aplikaci jednotlivých procesních institutů obsažených v zákoně o kontrole, správním řádu a v přestupkovém zákoně**, včetně důrazu kladenému na řádné zajištění všech věcných a formálněprávních náležitostí stanovených zákonem při vydávání rozhodnutí uvedených orgánů ve správním řízení tak, aby i dílčími nedostatky zjišťovanými v činnosti uvedených správních orgánů I. stupně bylo možno účinným způsobem do budoucna předcházet.

4.2.7 Hodnocení MPSV

Kvalita výkonu přenesené působnosti svěřené obcím, MČ a MěO i KÚ je **na odpovídající úrovni**, ve většině případů vykonávána profesionálně. Přispívá k tomu i metodická pomoc poskytnutá v rámci kontrol, individuálně anebo v rámci seminářů a školení. S ohledem na pracovní a platové podmínky je v některých případech **problém personálního zajištění** odborně zdatnými pracovníky. Zvláště u menších obcí je často **kumulace agend** u jednotlivých pracovníků. Zásadní a systémové nedostatky nebyly při kontrolní činnosti ve sledovaném období zjištěny. Zpravidla se jednalo o pochybení

¹⁴ Mezi KŽÚ je v textu dále zahrnut rovněž odbor živnostenský a občanskosprávní MHMP (OŽO MHMP), stejně tak mezi ObŽÚ náleží živnostenský odbor ÚMČ (ŽO ÚMČ).

jednotlivců vyplývající především z nepozornosti a jejich většího pracovního zatížení v důsledku opatření proti koronaviru SARS-CoV-2 a absence pracovníků a jejich zvýšené nemocnosti. Některé nedostatky se objevují v případech, kdy aplikace ustanovení se nepoužívá příliš často. Obecně tedy vznikají nedostatky častěji při řešení neobvyklých případů. Podstatná část zjištěných nedostatků a uložených opatření se týkala agendy výkonu SPOD.

Ze strany MPSV ani KÚ není potřeba přijímat zvláštní opatření. Zjištěné nedostatky při výkonu státní správy jsou operativně řešeny odpovídající metodickou činností, která je hlavním preventivním opatřením pro možné opakování těchto nedostatků.

Vybrané podněty z podkladů zpracovaných KÚ a ÚČSM a reakce MPSV

Agendy náhradní rodinné péče a sociálně-právní ochrany

- Podle **KÚ JČ** je aktuálním a zásadním problémem agendy SPO a sociální práce dlouhodobý nedostatek pracovníků, kteří by splňovali kvalifikační předpoklady stanovené zákonem o sociálních službách, příp. jejich fluktuace.

MPSV si je uvedené personální situace vědomo, vzhledem k režimu přenesené působnosti má nicméně malý vliv na personální obsazení na daných úsecích. V několika posledních letech došlo k navýšení platových tříd a také průběžné valorizaci mezd. Od roku 2023 byla upravena i metodika čerpání transferu na výkon SPOD ve smyslu umožnění využití disponibilních prostředků na náborové nebo výsluhové příspěvky a možnosti úhrady nákladů na administrativní pracovníky. MPSV má nicméně poznatky i v tom smyslu, že se nedaří najít a udržet zaměstnance kvůli nevstřícnosti úřadů jakožto zaměstnavatelů (rigidita. pokud jde např. o možnost částečného home office, pružné pracovní doby, zkrácených úvazků apod.), tedy i to co zákony umožňují, je na úřadu často problém.

- **KÚ JČ a KÚ SČ** upozorňují na četnost změn zákonné úpravy.

Pokud jde o legislativní proces, snaží se MPSV jednak intenzivně o jeho usměrnění podrobným odůvodněním navrhovaných změn, zodpovídáním dotazů a účastí na příslušných platformách (např. jednání sněmovních výborů), následně je daná novelizace provázena intenzivní metodickou úpravou.

- **KÚ OL** upozorňuje, že vlastní výkon SPOD by jistě ulehčil informační systém SPOD, který doposud nebyl spuštěn, přestože zákonná úprava předpokládá jeho existenci.

MPSV o zavedení informačního systému nadále usiluje.

- **KÚ SČ** dále uvádí, že problematickým se stalo kritérium při naplňování povinnosti absolvovat pracovníky zařazenými k výkonu SPOD odborné semináře a kurzy akreditované MPSV, neboť jejich nabídka je nedostatečná a nepokrývající všechny odbornosti.

Nabídka akreditovaných kurzů reaguje na poptávku, na toto nemá akreditační komise vliv, je třeba se obrátit přímo na vzdělavatele. MPSV se společně s Profesní komorou SPOD zapojilo do nastavení zpětnovazebního systému vzdělávacích kurzů (více viz web PK SPOD).

- Dle **KÚ PL** dochází ke nejednotnosti a změnám výkladů a metodiky, které nejsou vždy v souladu s platnou právní úpravou, na což KÚ neustále upozorňuje.

MPSV usiluje důsledně o kontinuitu výkladu, na případné změny v metodickém přístupu vždy předem upozorňuje, tyto vysvětluje a v rámci možností též projednává s partnery, zejména KÚ, neboť shodné porozumění výkladu je předpokladem metodické jednoty. Pokud jde o uznatelnost vzdělání, usilovalo MPSV dlouhodobě o uvedení do souladu požadavků plynoucích z úpravy MV a MPSV (prováděcí vyhláška). Tato situace by měla být vyřešena aktuální novelizací zákona o úřednících ÚSC.

- **KÚ PL a Magistrát statutárního města Ostravy** upozorňují na absenci aktuální směrnice o vedení spisové dokumentace (vydává MPSV), která by reflektovala změny zákona o SPOD a dalších souvisejících předpisů.

MPSV si je této situace vědomo, uvedený nesoulad zákona o SPOD a spisové směrnice nevznikl ze strany MPSV. Situace by měla být narovnána aktuálně předloženou novelizací spisové směrnice.

- **Magistrát statutárního města Ostravy** dále zmiňuje nejednoznačné vymezení funkce kolizního opatrovníka a nejednotné metodické pokyny v této oblasti.

MPSV směřuje dlouhodobě k jednoznačnému vymezení agendy kolizního opatrovnictví, která je ale různě reflektována ze strany dalších aktérů, zejména soudů. O jasné vymezení usiluje aktuálně předložená novela zákona o SPOD.

Agenda sociálních služeb

- **KÚ PA a KÚ MS** požadují zvýšení metodické činnosti ze strany MPSV v některých oblastech agendy na úseku registrací sociálních služeb, zejména v oblasti problematických aspektů přestupkových řízení na úseku sociálních věcí. Průběžně se zvyšují kapacity sociálních služeb a tím narůstá administrativní zátěž registračního orgánu, v důsledku čehož se zužuje prostor pro žádoucí metodické vedení poskytovatelů sociálních služeb.

Pro využití ze strany KÚ byly vydány „Doporučený postup – Jak postupovat při provádění kontroly dle § 82b ZSS (Manuál pro kontrolu)“ - DP č. 1/2022, „Doporučený postup – Správní řízení o přestupku v případě postihu nelegálního poskytovatele sociálních služeb“ (DP č. 2/2021) a výkladové stanovisko k procesu kontrol dle § 82a a § 82b zákona o sociálních službách.

V roce 2022 dále proběhla 2 metodická setkání se zástupci KÚ (registrátoři a metodici sociálních služeb), na jejichž program bylo zařazeno téma boje proti nelegálně poskytovaným sociálním službám. Zároveň při každé návštěvě KÚ řešíme metodické postupy pro oblast poskytování služeb bez oprávnění. Taktéž jsou to samostatná témata na konferencích pro odbornou veřejnost a dalších akcích. Naopak máme z dalších KÚ dobré zpětné vazby právě k daným doporučeným postupům, které jsou rozpracovány do aplikační roviny. A tyto postupy vytváříme v participaci s kraji včetně úzké spolupráce s KÚ PA. Nastavená spolupráce s KÚ a MHMP bude pokračovat i nadále, minimálně ve stejném rozsahu.

- **KÚ PL** uvádí, že výkon sociální agendy (sociální práce a poradenství, sociální prevence i další související sociální agendy) prochází nyní problematickým obdobím (nárůst krizových situací ve společnosti spojených se vznikem nepříznivých situací u klientů sociálních agend), což má dopad i do stability personálního zázemí, odborného prostředí a následně do úrovně znalostního vybavení úředníků obcí. Dle KÚ PL současně dochází k nejednotnosti a změnám výkladů a metodiky, které nejsou vždy v souladu s platnou právní úpravou. KÚ PL postrádá komplexní legislativní ukotvení sociální práce a také Standardů kvality sociální práce, aby došlo k jednotnosti ve všech sociálních oblastech, stejně jak tomu je již u sociálních služeb a SPOD. KÚ PL by uvítal zjednodušení vedení spisové dokumentace sociální práce a sociální prevence.

Na výkon sociální agendy jsou v posledních letech v důsledku mimořádných a krizových společenských změn kladeny nové požadavky, které je nutno aplikovat do praxe co nejrychleji, aby se předešlo jejich negativnímu šíření. MPSV ve spolupráci i s dalšími resorty na tyto potřeby reaguje metodickými pokyny, stanovisky, a to s cílem metodického usměrnění praktického výkonu konkrétní podpory, realizace opatření apod.

Z výše uvedených důvodů tedy právní regulace neprobíhá standardním legislativním procesem a reakce jsou řešeny ad hoc kroky, které jsou ale v mezích metodických možností ústředního resortu.

MPSV jako garant sociální práce, a tedy v širším smyslu výkonu sociální agendy, vydalo poslední doporučený postup v roce 2018 a následně stanoviska v době mimořádných opatření v souvislosti s výkonem sociální práce. Výklady k výkonu sociální práce jako správní činnosti jsou na základě spolupráce s Úřadem vlády ČR, MV pouze zpřesňovány tak, aby nedocházelo k záměně činností jednak mezi přenesenou a samostatnou působností a jednak s cílem využít kvalifikační potenciál sociálních

pracovníků, kteří jsou často pověřováni jinými správními činnostmi v rámci kumulace funkcí. Konkrétně lze jmenovat pilotní projekt MV, který v období roku 2021 až 2022 byl věnován postupu a obsahu kontrol výkonu přenesené působnosti. Postup pro kontrolu výkonu činností sociální práce byl průběžně konzultován a připomínkován zástupci KÚ a je v souladu s platnou právní úpravou.

Zároveň se ztotožňujeme s názorem, že je třeba komplexní legislativní regulaci sociální práce a vymezení kompetencí například cestou standardů činností sociální práce, včetně snížení administrativní náročnosti využíváním Jednotného informačního systému. A proto MPSV aktivně pracuje na legislativních změnách, které stávající formy podpory a pomoci poskytované v sociálních agendách propojí, zjednoduší a zpřehlední. Do tohoto procesu jsou od počátku zapojeny i další subjekty, jejichž zástupci se i v rámci pracovních skupin či účasti na konzultačních jednáních na navrhované podobě právních úprav podílejí.

- **KÚ PL** uvádí, že v rámci kontrol na úseku národnostních menšin podle zákona o právech příslušníků národnostních menšin se nadále vychází z metodického doporučení Kanceláře Rady vlády pro záležitosti romské menšiny Úřadu vlády ČR. V rámci metodického doporučení není mezi obcemi stanoven jednotný výklad, metodické doporučení je ze své podstaty nezávazné. Chybí legislativní rámec pro výkon funkce „romského poradce“. Situace není ulehčena ani absencí jednotného akreditovaného vzdělávání.

Jedná se primárně o gesci Úřadu vlády ČR. Nicméně otázka národnostních menšin je v případě jejich požadavku řešena i na metodických poradách vůči agendě sociální práce na OÚ.

- **KÚ PL, KÚ OL a KÚ PA** připomínají, že v případě agendy veřejného opatrovnictví dosud není určena gesce ÚSÚ, přičemž KÚ vnímají nedostatky právní úpravy a nejednotnost v metodice ÚSÚ, odlišné názory Kanceláře VOP a vyšších soudů.

MPSV se s těmito body ztotožňuje a právě gesci v oblasti veřejného opatrovnictví vnímá jako nedořešenou agendu. Nyní je metodický přístup řešen ad hoc a dle charakteru konkrétního řešeného problému a dle něho se k němu vyjadřuje MPSV, nebo MV či MSp. Jednotlivé body poukazují právě na tuto nesyrovost. Od příštího roku má dojít ke změně právě tím, že skrze připravovanou normu týkající se veřejného opatrovnictví, na které spolupracují právě tři výše zmíněné resorty, dle schváleného legislativního plánu vlády, by mělo dojít k vyjasnění a nastavení otázek souvisejících s dohledem, dozorem a metodickým vedením nad výkonem veřejného opatrovnictví. Hlavním gestorem pro tuto normu bude určen resort MPSV. Účinnost je plánována od 1. 1. 2024.

4.2.8 Hodnocení MSp

Kontroly výkonu přenesené působnosti na úseku střetu zájmů představují poměrně novou agendu a poznatky zjištěné za předemtné období poskytují hodnotné podklady pro metodickou činnost MSp. Z provedených kontrol vyplývá, že problematice střetu zájmů je ze strany KÚ a obcí věnována odpovídající pozornost.

Ve vztahu k **identifikaci a zapisování veřejných funkcionářů do Centrálního registru oznámení** je patrné, že navzdory široce poskytované metodické pomoci ze strany MSp, je tato agenda stále velmi složitá a vyžaduje další vysvětlování. To MSp reflektuje v několika metodikách i v rámci pravidelných školení. Ve vztahu k podávání oznámení přímo veřejnými funkcionáři je pak často argumentováno tím, že systém Centrálního registru oznámení je příliš složitý.

Ve vztahu k **projednávání přestupků podle zákona o střetu zájmů** je problematická nedostatečná aplikace principů zákona o odpovědnosti za přestupky. Na to MSp rovněž reagovalo přijetím metodiky pro orgány prvního stupně a toto téma je také předmětem pravidelných školení.

Dalším zjištěním ve vztahu k agendě přestupků je **ukládání velmi nízkých trestů** za přestupky podle zákona o střetu zájmů. Nejčastěji je uložena povinnost zaplatit pokutu ve výši 1 000 Kč (tedy na samé spodní hranici většiny přestupků projednávaných podle zákona o střetu zájmů) a povinnost uhradit náklady řízení ve stejné výši. MSp má za to, že ukládání nízkých trestů je mimo jiné důsledkem

nesprávné aplikace zákona o odpovědnosti za přestupky, když nedochází k dostatečnému zohlednění specifika daného případu a následné diferenciaci výše pokut v jednotlivých případech. Zjištěná pochybení se týkají jak orgánů prvního stupně (ORP), tak odvolacích orgánů (KÚ). Za pozitivní lze označit, že usnesení o delegaci podle § 63 odst. 1 zákona o odpovědnosti za přestupky, jsou obvykle stižena pouze formálními nedostatky, ale k řádné delegaci ve všech kontrolovaných případech dochází.

Pokud jde o **kontroly prováděné ze strany KÚ vůči obcím**, nejčastějším pochybením je **nepřezkoumatelnost kontrolního protokolu z důvodu absence podstatných informací**. V protokolech o kontrole tak např. chybí informace o kontrolovaných spisech, zjištěných nedostatcích nebo navržených opatřeních k nápravě. Patrná je rovněž nejednotnost praxe ve vztahu ke kontrolám mezi jednotlivými KÚ.

Positivním zjištěním ze všech kontrol pak je deklarovaný zájem KÚ zjištěné nedostatky odstranit a do budoucna se jich vyvarovat. To je patrné i z velkého zájmu o účast na školeních pořádaných Odborem střetu zájmů a boje proti korupci MSp.

Jednotlivé KÚ uváděly v podkladech pro Hodnotící zprávu poznatky z kontrolní činnosti, které se v podstatě shodovaly s poznatky MSp. Nejčastěji pak byla zmiňována pochybení představující:

- bagatelizaci přestupků na úseku střetu zájmů spojenou s nedůvodným odložením věci,
- nedostatečné odůvodňování rozhodnutí o přestupku,
- nezahrnutí důkazních materiálů ve spis,
- nedodržení lhůt pro zápis veřejných funkcionářů do Centrálního registru oznámení,
- nesprávnou identifikaci veřejných funkcionářů při zápisu do Centrálního registru oznámení (zapsání osoby, která není veřejným funkcionářem, i opomenutí zapsání veřejného funkcionáře),
- nesplnění informační povinnosti zapisujícího orgánu vůči veřejnému funkcionáři,
- nadbytečné vedení osobních údajů ve spisu.

Součástí podkladů pro Hodnotící zprávu zaslaných ze strany KÚ a MHMP bylo ve dvou případech i **vyjádření k činnosti MSp**. V jednom případě byla zmíněna „*nepřesvědčivá metodika k těmto (přestupky na úseku střetu zájmů) otázkám*“ mající mimo jiné dle názoru KÚ za následek „*pochybení při právní kvalifikaci oznámeného jednání a jeho právním posouzení jako konkrétního přestupku*“. V druhém případě byl ze strany KÚ spatřován rozpor mezi přístupem MSp k metodické činnosti – „*vstřícně, v rámci individuálních konzultací ve snaze pomoci nalézt vhodné a rychlé řešení, pokud lze, a dále celkem rozumné nastavení standardů kontrol*“ a přístupem ke kontrolní činnosti „*kde naopak razí názory, které neodpovídají právní úpravě (např. nerozlišování podmínek pro zápis do Centrálního registru oznámení pro osoby uvedené v § 2 odst. 3 zákona o střetu zájmů...*“. MSp výše uvedeným výtkám věnuje náležitou pozornost a bude je reflektovat v metodické činnosti za účelem zvýšení srozumitelnosti svých postupů.

MSp na všechny zjištěné nedostatky reaguje hned na místě kontroly vysvětlováním a poskytováním metodické pomoci. Následuje rovněž pravidelná aktualizace metodik na webu MSp. Pravidelně dochází k podávání metodických stanovisek k nejčastějším či nejsložitějším otázkám. Úředníci KÚ a obcí se mohou na zaměstnance Odboru střetu zájmů a boje proti korupci kdykoliv obrátit s jakýmkoliv dotazem. MSp rovněž pořádá již zmíněná školení.

V rámci projektu „*Zintenzivnění boje proti korupci zvyšováním povědomí veřejného sektoru se zaměřením na soudce, orgány činné v trestním řízení a veřejnou správu*“ proběhne v březnu 2023 série pilotních školení ve spolupráci MSp a Justiční akademie k jednotlivým otázkám spojeným s problematikou střetu zájmů. Školení budou zaměřena rovněž na zaměstnance podpůrných orgánů a přestupkových orgánů a budou na nich probrány zjištěné nedostatky, které vyplynuly z kontrolní činnosti MSp i podkladů pro Hodnotící zprávu zaslaných ze strany KÚ a MHMP.

Ve vztahu k Centrálnímu registru oznámení dochází k jeho pravidelným úpravám tak, aby zapisování zákonem stanovených skutečností měli veřejní funkcionáři co nejjednodušší. Dochází tak např.

k automatickému provázání s vybranými veřejnými registry. MSp rovněž vypracovalo metodiku pro veřejné funkcionáře, která představuje jednotlivé povinnosti veřejných funkcionářů i detailní popis postupů v Centrálním registru oznámení. Metodika je pravidelně revidována a aktualizována.

4.2.9 Hodnocení MŠMT

V případě **kontrol výkonu přenesené působnosti svěřené KÚ a MHMP** mezi hlavní kontrolované oblasti patřilo **financování regionálního školství** včetně ověřování protokolů z tzv. „dohodovacích řízení“ mezi KÚ a ORP či MHMP a MČ, na základě kterých KÚ a MHMP zohledňují, respektive odstraňují disproporce mezi rozpisem přímých výdajů a finanční rozvahou právnické osoby. V této oblasti nebyly zjištěny nedostatky. Také v oblasti poskytování informací dle **InfZ** nebyly u kontrolovaných osob zjištěny nedostatky.

Další kontrolovanou oblastí bylo **financování soukromého školství, kde došlo k pochybením** (nedodržení lhůt) u jedné kontrolované osoby, a to z důvodu zhoršení epidemiologické situace v důsledku Covid-19. Několik pochybení bylo zjištěno v oblasti **uznávání zahraničního vzdělání. Nejvíce pochybení se týkalo oblasti správního rozhodování v řízeních o odvolání proti rozhodnutím ředitelů škol a školských zařízení.** V žádné z kontrol výkonu přenesené působnosti provedených u KÚ a MHMP nebylo zjištěno porušení rozpočtové kázně. **Celkově lze konstatovat dobrou úroveň výkonu přenesené působnosti svěřené KÚ a MHMP.**

Co se týče **kontrol obcí**, KÚ JČ, KÚ JM, KÚ KH, KÚ MS, KÚ OL a KÚ PA nezjistily během kontrol nedostatky. V případě KÚ JM bylo součástí protokolů pouze doporučení krajského koordinátora pro romské záležitosti k lepšímu a přehlednějšímu označení romského poradce na dveřích kanceláře příslušného pracovníka či na internetových stránkách obce.

KÚ KV konstatoval **nedostatky** během čtyř kontrol bez uložení nápravného opatření, KÚ SČ zjistil nedostatky během jedné kontroly, přičemž kontrolované osobě bylo uloženo opatření k nápravě.

V případě KÚ LI, KÚ PL, KÚ ÚS, KÚ VY, KÚ ZL a MHMP kontrolní závěry nemohly být vyhodnoceny, neboť KÚ a MHMP neprovedly kontrolu žádné ORP či MČ. Důvodem neprovedení kontrol byly skutečnosti související s pandemií Covid-19 a nutnost omezit práci na ty agendy, jejichž výkon musel být bezpodmínečně kontinuálně zajišťován, tj. nutnost zaměřit se na řešení mimořádných událostí a krizových situací.

V kontrolované oblasti správního rozhodování v řízeních o odvolání proti rozhodnutím ředitelů škol a školských zařízení se jeví jako problematické předkládání spisů I. stupně; tyto spisy nemusí být součástí spisů II. stupně, které vedou KÚ a MHMP. Předložení spisů I. stupně, kterými KÚ a MHMP nedisponují, je pro dosažení účelu kontroly nutné. Na základě stanoviska MV – ODK ze dne 1. 7. 2019 MŠMT jako kontrolní orgán využívá v některých případech postupu, kdy kontrolovaná osoba (z vlastní iniciativy) vyzve právnickou osobu (školu) k zaslání příslušného správního spisu, v ostatních případech MŠMT vyzve právnickou osobu (školu) k předložení spisů I. stupně na základě § 8 odst. 2 správního řádu. Pokud však právnická osoba (škola) odmítne spis vydat, jak se již stalo, nejde dle výše uvedeného stanoviska MV – ODK o porušení zákona. V takovém případě nelze kontrolu v uvedené oblasti provést.

MŠMT doporučuje aktivně spolupracovat za koordinace MV na projektu Standardů kontrol v oblasti školství, mládeže a tělovýchovy.

4.2.10 Hodnocení MV

MV – ODK

V rámci provedených kontrol bylo shledáno celkem 29 porušení zákona při výkonu přenesené působnosti KÚ a MHMP, přičemž ke všem byla uložena opatření k nápravě zjištěných nedostatků, příp. jejich předcházení. Porušení byla zjištěna u KÚ JM, KÚ KH, KÚ OL, KÚ SČ, KÚ JČ, KÚ ZL, KÚ KV, KÚ PA, KÚ LI, KÚ VY a MHMP. Pro srovnání, v předcházejícím kontrolovaném období bylo zjištěno 24 porušení

zákona. V období 2020–2022 došlo ke **zvýšení zjišťovaných nedostatků**. Mezi nejčastější nedostatky lze zařadit:

- nezveřejnění veřejnoprávní smlouvy v nejbližší částce Věstníku právních předpisů kraje,
- protokoly o kontrole nemají veškeré zákonné náležitosti,
- nesoulad pověření s provedenou kontrolou (co do místa, času či osob kontrolujících),
- neinformování MV o zveřejnění informace o výsledcích provedených kontrol způsobem umožňujícím dálkový přístup, příp. informování po stanoveném termínu,
- absenci záznamu o určení oprávněné úřední osoby,
- nedostatky v oblasti InfZ, zejména při dodržování lhůt.

MV – OSČ

Ve sledovaném období bylo provedeno celkem 8 kontrol výkonu přenesené působnosti svěřené obcím. Nejvíce pochybení bylo zjištěno u **ORP**, na které je přenesena podstatná část agend spadajících do působnosti MV – OSČ. Ve srovnání s předchozím tříletým obdobím bylo provedeno méně kontrol, a to i v souvislosti s pandemií Covid-19. Nicméně ze statistického srovnání vyplývá, že chybovost u obcí I. - III. typu, pokud jde o počet uložených nápravných opatření, je srovnatelná s minulým obdobím.

Při kontrolách výkonu přenesené působnosti svěřené obcím byly zjištěné nedostatky v rámci kontrolovaných agend na jednotlivých úřadech různorodé.

Na **úseku evidence obyvatel** bylo vícekrát zjištěno pochybení při poskytování údajů na žádost obyvatele (§ 8 odst. 3 a násl. zákona o evidenci obyvatel). Dále jednotlivá pochybení například při poskytování údajů vlastníkovému objektu (§ 10 odst. 7 zákona o evidenci obyvatel), při poskytování údajů oprávněnému subjektu (§ 8 odst. 1 zákona o evidenci obyvatel), při plnění oznamovací povinnosti vůči vlastníkovému objektu (§ 10 odst. 8 zákona o evidenci obyvatel), při zajištění či vyznačení výběru správních poplatků (zákon o správních poplatcích) a další.

Na **úseku občanských průkazů a cestovních dokladů** se nápravná opatření týkala například zavádění údajů do informačního systému evidence občanských průkazů [§14 odst. 1 písm. c) zákona č. 328/1999 Sb., o občanských průkazech], řešení přestupků (§ 150 správního řádu), provádění skartací žádostí o doklad (§ 17a odst. 8 zákona č. 328/1999 Sb., o občanských průkazech), zajištění či vyznačení výběru správních poplatků při vydávání dokladů (zákon o správních poplatcích), vyplňování žádostí o vydání občanského průkazu (§ 4 odst. 5 zákona č. 328/1999 Sb., o občanských průkazech, § 67 a § 68 zákona č. 269/2021 Sb., o občanských průkazech), odůvodnění vydání dalšího cestovního pasu (§ 17 odst. 1 zákona o cestovních dokladech) a další.

Na **úseku registru obyvatel** bylo zjištěno pochybení při uchování provozních údajů v informačních systémech úřadu (§ 57 zákona o základních registrech), při zabezpečení zpracování osobních údajů (čl. 29 a 32 obecného nařízení), doložení oprávněnosti vstupů do informačního systému evidence obyvatel [§ 3 odst. 8 písm. d) zákona o evidenci obyvatel] a další.

Ve všech případech úřady písemně doložily zprávu o způsobech zajištění nápravných opatření, které odbor správních činností vyhodnotil jako dostatečné. Ve dvou případech plánuje provést následnou kontrolu.

Ve sledovaném období byly všechny kontroly KÚ a MHMP stanovené v plánu kontrol realizovány. **Při kontrolách KÚ a MHMP nebyly shledány žádné zásadní ani systémové nedostatky**. Agendy spadající do působnosti odboru správních činností KÚ a MHMP vykonávají na velmi dobré úrovni a k případným zjištěným nedostatkům přijímají odpovídající opatření. Lze konstatovat, že **na úseku evidence obyvatel a registru obyvatel byly nejčastěji KÚ a obcím vytýkány nedostatky při poskytování či využívání údajů z informačních systémů**. Při kontrole výkonu kontrolní činnosti KÚ ve vztahu k OÚ a poskytování odborné a metodické pomoci na uvedených úsecích státní správy bylo doporučováno zejména ukládání nápravných opatření při porušování povinností s vyžádáním zpětné vazby od kontrolované osoby.

Přestože je metodická činnost KÚ vůči obcím intenzivní, stále se objevují při výkonu přenesené působnosti u jednotlivých úřadů různorodé nedostatky. **Jako jeden z nástrojů ke snížení chybovosti obcí sledujeme komparaci kontrolních zjištění v problémových oblastech.** Metodická doporučení ke sjednocování a zkvalitňování výkonu státní správy v agendách zastřešovaných MV – OSČ jsou taktéž součástí protokolů o kontrole. Nedostatky zjištěné kontrolami MV – OSČ všechny kontrolované úřady ve stanovených lhůtách napravily, případné námítky podložené argumenty byly akceptovány. U úřadů s největší chybovostí jsou naplánovány následné kontroly.

MV – OVS

V rámci kontrolní činnosti **na úseku přestupků a veřejný sbírek** nebyla zjištěna podstatná pochybení. V ojedinělých případech bylo v rámci agendy přestupků sledováno nedodržení lhůt pro vydání rozhodnutí, tedy nedodržení procesních lhůt pořádkového charakteru (tato pochybení nicméně neměla dopad na zákonnost vydaného rozhodnutí), popř. bylo v rámci agendy veřejných sbírek sledováno nedodržení jiných pořádkových lhůt.

Lze rovněž konstatovat, že častější pochybení na úrovni obcí při výkonu přestupkové agendy souvisejí s **nedostatečným personálním zajištěním**, popř. fluktuací zaměstnanců spíše než s nedostatečnou dohledovou a metodickou činností KÚ na tomto úseku.

V rámci kontrol výkonu přenesené působnosti **na úseku matrik, užívání a změny jména a příjmení, vidimace a legalizace** nebyly zjištěny ze strany MV nedostatky takového charakteru, aby bylo nutné ukládat nápravná opatření. V případě některých drobných nesrovnalostí byla v průběhu kontroly na tomto úseku poskytnuta metodická pomoc.

Z podkladů zaslaných KÚ patřilo **mezi nejzávažnější zjištění** např. uzavírání manželství před starostou nebo místostarostou nematriční obce; nesprávné vedení matričních knih; nesprávné vyplňování sloupců v ověřovací knize; zápis příjmení (příjmení v mužském tvaru, připojované příjmení). **Příčinami zjištění** byla nedostatečná pozornost věnovaná předchozím kontrolním zjištěním a metodickým doporučením, neseznámení se se závěry z konzultačních dnů MV, distribuovanými prostřednictvím KÚ, personální limity a organizační opatření přijatá jednotlivými úřady k zamezení šíření onemocnění Covid-19, kumulace pracovních činností úředních osob atd.

Z poznatků získaných v rámci kontrolní činnosti **na úseku státního občanství** nevyplývaly žádné trvalé závažné nedostatky v aplikaci právních předpisů upravujících kontrolovanou problematiku nabývání a pozbývání státního občanství ČR. Většina zjištěných drobných pochybení měla charakter nedodržení procesních povinností (nesplnění oznamovací povinnosti vůči MV – OVS bez zbytečného odkladu) či vad spíše formálního charakteru (neúplně vedený soupis spisu) bez přímého dopadu na věcnou správnost vykonávané agendy. Ojedinělé vady související s vlastní věcnou problematikou (nedostatečně zjištěný skutkový stav věci v jednotlivých případech) či procesní pochybení v jednotlivých případech (zastavení řízení za situace, kdy nebyly splněny veškeré zákonné předpoklady) byly vytknuty v protokolech o provedených kontrolách a projednány s odpovědnými pracovníky.

MV – GŘ HZS

Na základě výsledku kontrol **na úseku krizového řízení** provedených **u příslušných KÚ** lze konstatovat, že **došlo k dalšímu zlepšení** jak v kvalitě, tak i v úplnosti předkládaných dokumentů ke kontrole, a jsou tak vytvořeny základní předpoklady pro výkon přenesené působnosti v kontrolovaných oblastech, včetně připravenosti na řešení mimořádných událostí nebo krizových situací. Toto pozitivní hodnocení lze konstatovat i díky zvýšenému počtu vyhlášených krizových stavů a nutnosti jejich řešení za pomoci opatření krizového řízení a zintenzivnění metodické pomoci na úsecích krizového řízení.

Systémová opatření nebyla v hodnoceném období navržena, protože byly zjištěny pouze formální nedostatky, které byly na místě konzultovány a v protokolu o kontrole figurovaly pouze jako doporučení k úpravě. GŘ HZS adresovalo KÚ a MHMP následující doporučení:

- aktualizovat plán spojení (KÚ PL),

- přiřadit do krizového štábu kraje řídicího důstojníka HZS kraje (KÚ ZL), upravit počet členů Bezpečnostní rady kraje na počet stanovený nařízením vlády č. 462/2000 Sb. (KÚ PA, KÚ VY),
- doplnit do Organizačního řádu úřadu, že oddělení krizového řízení, plní funkci pracoviště krizového řízení (KÚ MS, MHMP),
- posílení pracovních kapacit na oddělení krizového řízení (KÚ KV).

Naopak u KÚ JM byl kladně hodnocen proaktivní přístup úřadu k zajištění personálu na zvládnání uprchlické vlny související s konfliktem na Ukrajině.

4.2.11 Hodnocení MZd

MZd v uplynulém období 2020–2022 rozšířilo předmět **kontrol výkonu přenesené působnosti KÚ** o některé dosud nekontrolované oblasti, a sice o oblast projednávání přestupků podle § 25 až § 27 zákona o zdravotnické záchranné službě a oblast vyřizování žádostí o informace týkající se přenesené působnosti v oblasti zdravotnictví podle InfZ. Zároveň došlo k rozšíření kontrolního týmu a ke změně přístupu MZd ve sledovaném období k výkonům kontrol s důrazem na důsledné zaznamenávání veškerých zjištěných nedostatků včetně porušení formálního charakteru.

V souvislosti s kontrolovanou spisovou agendou byly zjištěny nedostatky týkající se dodržování právních předpisů v oblasti zdravotnictví i nedostatky spojené s dodržováním ustanovení kontrolního řádu, správního řádu, zákona o odpovědnosti za přestupky či zákona o elektronických úkonech.

Zmíněné nedostatky se vyskytly vesměs v jednotlivých případech a byly způsobeny zejména individuálním pochybením jednotlivých pracovníků KÚ či nesprávným výkladem platné legislativy. V rámci projednání kontrolních zjištění byl doporučen správný postup tak, aby mohl být daný nedostatek pro příště eliminován. Ve zpracovaných protokolech o kontrole bylo ke zjištěným nedostatkům vždy zpracováno poučení ve smyslu uvedení správného postupu, případně bylo doporučeno další konkrétní nápravné opatření. U některých agend byla uvedena i metodická doporučení, která měla napomoci ke správnému a efektivnímu zabezpečení příslušné agendy.

Jak již bylo uvedeno, nelze vnímat zvýšený počet zjištěných nedostatků oproti předchozím kontrolním obdobím jako indikaci snížené úrovně výkonu státní správy, nýbrž jako důsledek změny přístupu ministerstva ve sledovaném období. V předmětném období nebyly v kontrolované agendě zjištěny takové zásadní a systémové nedostatky, které by vyžadovaly provedení následné kontroly.

Na základě zpráv KÚ o vyhodnocení výsledků kontrol výkonu přenesené působnosti svěřené **orgánům obcí** na úseku zdravotnictví MZd konstatuje, že kvalita výkonu přenesené působnosti v oblasti zdravotnictví svěřená obcím je uspokojivá a v rámci období let 2020–2022 nebyly zjištěny žádné zásadní nedostatky v jejich činnosti.

4.2.12 Hodnocení MZe

MZe během kontrol výkonu státní správy **ve vodním hospodářství** na **krajských vodoprávních úřadech** zjistilo, že předmětná **agenda je vedena na velmi dobré úrovni**. Přestože MZe našlo v některých spisech nesrovnalosti, nikdy se nejednalo o závažná pochybení, která by vyžadovala následná řešení formou opatření k nápravě. Jednalo se zejména o nepřesnosti v rozhodnutí vyplývající z požadavků správního řádu. Chyby nalezené ve spisech KÚ byly při provedených kontrolách se zástupci KÚ prodiskutovány a vysvětleny.

MZe provádí namátkové kontroly výkonu státní správy ve vodním hospodářství na úrovni **OÚ ORP** již od roku 2005, a to nad rámec svých povinností. Vodoprávní úřady na úrovni OÚ ORP jsou kontrolovány také KÚ. Na úrovni OÚ ORP byly kontroly vykonány namátkově, a to v souladu se záměrem MZe přispět zejména metodickou pomocí ke zvýšení úrovně výkonu státní správy ve vodním hospodářství a zajistit bezproblémovou a jednotnou aplikaci právních předpisů v praxi vodoprávních řízení. Velmi pozitivní zpětná vazba z prováděných kontrol ukazuje na jejich správné zacílení, což napomáhá prohlubování vzájemné komunikace na všech stupních správní hierarchie. Přínosné je i seznámení se s regionální vodoprávní problematikou a poznatky o aplikaci předpisů v gesci MZe. Na základě těchto poznatků je

možné pružně reagovat na případné aplikační nesnáze či nesprávnosti právních norem zahájením legislativního procesu vedoucího k jejich odstranění.

Systém provedení kontroly na úrovni KÚ je s drobnými modifikacemi používán i na úrovni obecní a zabezpečuje komplexní prověrku problematiky vodního hospodářství tak, jak je uvedena výše. Metodika samotného výkonu kontroly je koncipována tak, aby umožnila aktivní participaci pracovníků podléhajících kontrole. Zjištění v jednotlivých spisech jsou diskutována na místě i s návrhem případných opatření.

Kontroly vodoprávních úřadů ORP potvrzují dlouhodobě vzrůstající úroveň výkonu státní správy ve vodním hospodářství i na této úrovni. Většina zjištěných pochybení byla pouze formálně-procesního rázu a vyskytla se opakovaně u jednotlivých úřadů. Kvalita vedení vodoprávní agendy na úrovni OÚ ORP je nejčastěji přímo úměrná velikosti daného úřadu. Toto konstatování není absolutní, ale celkový trend je možno takto vymezit.

Mezi nejčastěji se objevujícími pochybeními jsou zejména níže uvedené nedostatky:

- nesprávné vyznačení nabytí právní moci rozhodnutí na písemném vyhotovení rozhodnutí,
- v rozhodnutí není v plném rozsahu citováno ustanovení právního předpisu, podle kterého je rozhodováno, tj. paragraf, odstavec, písmeno a případně i bod,
- v rozhodnutí nejsou zřetelně označeni účastníci řízení podle § 27 odst. 1 správního řádu,
- v případě „zezávazňování“ podmínek z vyjádření např. dotčených orgánů chybí jejich přesná citace v rámci výroku rozhodnutí, případně není připojena jejich kopie jako nedílná součást rozhodnutí, případně jsou do podmínek rozhodnutí zařazovány také podmínky, které samy o sobě vyplývají z jiných právních předpisů,
- v rozhodnutí nejsou správně/kompletně uvedena zákonná kompetenční ustanovení dle typu rozhodnutí.

Na základě výsledků provedených kontrol **lze shrnout, že výkon přenesené působnosti na úseku vodního hospodářství je u KÚ zabezpečen na vysoké úrovni.** Nebyla zjištěna žádná závažná pochybení vyžadující následná opatření k nápravě. Zjištěná pochybení nezpůsobovala nezákonnost vydaných rozhodnutí. Ke standardně kvalitní práci krajských vodoprávních úřadů přispívá mj. i aktivní spolupráce na přípravě legislativních předpisů z oblasti vodního hospodářství. Pozitivně je hodnoceno také svědomité metodické vedení podřízených vodoprávních úřadů.

U popisu úrovně výkonu přenesené působnosti v oblasti vodního hospodářství **na úrovni OÚ ORP již bylo naznačeno, že mezi úřady lze stále vysledovat rozdíly v kvalitě vedení vodoprávní agendy.** Vyšší úroveň řízení je obvykle u větších, personálně a materiálně lépe vybavených vodoprávních úřadů, i když to neplatí vždy. V menších obcích je přenesená působnost vykonávána někdy i jen jedním pracovníkem, a to hned pro několik oblastí správy a případně i s výkonem samostatné působnosti.

I přes výše uvedené je však třeba **hodnotit výkon státní správy na úseku vodního hospodářství v letech 2020 až 2022 všemi stupni vodoprávních úřadů za velmi kvalitní** a opět plně odpovídající požadavku dodržování základních zásad administrace veřejné správy, jež je možno označit za službu veřejnosti.

V oblasti **státní správy lesního hospodářství, myslivosti a rybářství** byly v průběhu kontrol výkonu přenesené působnosti **svěřené KÚ a MHMP nejčastěji zjištěny nedostatky týkající se obsahových náležitostí správních rozhodnutí a závazných stanovisek**, konkrétně jde o nedostatečná odůvodnění. S tím souvisí i časté nedostatky ve skutkových zjištěních sloužících jako podklad správních rozhodnutí. Oproti minulému období však došlo obecně **k mírnému zlepšení.**

V případě výkonu státní správy **myslivosti** se pochybení týkala výhradně prohlašování pozemků za nehonební, kdy docházelo k prohlašování pozemků za nehonební i z jiných než zákonem stanovených důvodů. Obecně však lze říci, že se výkon státní správy myslivosti oproti minulému období zlepšil.

Jde-li o výkon státní správy **rybářství**, pochybení byla shledána průřezově skrze agendu. Vyšší počet shledaných pochybení je důsledkem zvýšené a zpřesněné metodické činnosti MZe ve vztahu k výkladu jednotlivých ustanovení zákona o rybářství.

Dle výsledků kontrol prováděných na KÚ, v rámci kterých jsou kontrolovány i kontrolní protokoly z jimi vykonávaných **kontrol obcí**, lze dovodit, že z věcné stránky jsou posuzované agendy vykonávány na výborné úrovni.

Rovněž je třeba dodat, že úroveň vykonávané agendy se značně liší mezi jednotlivými úřady a u některých úřadů i mezi jednotlivými osobami vykonávajícími agendu na daném úřadě. Obecně však lze shrnout, že výkon jednotlivých agend má vzestupnou tendenci a KÚ plní opatření a doporučení uvedená v protokolech o provedené kontrole.

Shledané nedostatky se až na výjimky týkají procesní stránky, tedy aplikace správního řádu. Z toho důvodu je třeba klást v budoucím období vyšší důraz na metodické vedení a průběžné vzdělávání zaměřené na aplikaci správního řádu, proto se z pohledu zlepšování úrovně vykonávaných agend jeví jako krajně nevhodná snaha MV zrušit obecnou část ZOZ, která je z poloviny zaměřena právě na správní řád a jeho aplikaci.

4.2.13 Hodnocení MŽP

Systémové nedostatky ani nedostatky zásadního charakteru nebyly ve sledovaném období při kontrolách prováděných MŽP **v obcích** zjištěny, proto nebylo třeba přijímat zásadní obecná opatření směřující k nápravě nějakých systémových vad. Zjištěny byly MŽP v obcích 2 méně závažné nedostatky v oblasti ochrany vod a v odpadovém hospodářství.

Z podkladů poskytnutých KÚ a ÚČSM lze konstatovat, že provádění kontrol v oblasti životního prostředí bylo jimi prováděno na dobré úrovni, v případech zjištění závažnějších nedostatků byla ukládána opatření k nápravě.

Z vlastní kontrolní činnosti prováděné MŽP ani z kontrolní činnosti prováděné KÚ nebo ÚČSM v oblasti životního prostředí nebyly v tříletém období HZ 2020–2022 zjištěny tak závažné nedostatky, které by odůvodňovaly zvláštní opatření na úrovni MŽP nebo zásadnější legislativní opatření. V rámci kontrol byla také poskytována metodická a odborná pomoc.

4.2.14 Hodnocení ČÚZK

Kontrolní činnost KÚ byla z pohledu ČÚZK na rozdílné úrovni. Od kvalifikovaně prováděných kontrol u stavebních úřadů i obcí I. typu, kdy se kontrolou zabývaly v koordinované vzájemné součinnosti různé odbory téhož úřadu, přes provádění pouze formálních kontrol bez možnosti zpětného ověření kontrolních zjištění. Nicméně lze konstatovat, že **v průběhu uplynulého tříletého kontrolního období se přístup jednotlivých KÚ ke kontrolám v oblasti RÚIAN vyvíjel mírně pozitivně** a lze konstatovat, že všechny KÚ začlenily kontroly výkonu přenesené působnosti v oblasti zápisu údajů do RÚIAN do svých plánů kontrol a tyto kontroly provádí.

Doporučení KÚ a MHMP zahájit kontroly výkonu přenesené působnosti v oblasti zápisů údajů do RÚIAN a zahrnout tyto kontroly do svých plánů kontrol bylo obsahem Hodnotící zprávy za léta 2012–2013 schválené usnesením vlády č. 367 ze dne 21. 5. 2014. Kontrolní období 2020–2022 bylo již třetím kontrolním obdobím a lze konstatovat, že všechny KÚ zahrnuly kontroly výkonu přenesené působnosti v oblasti zápisu do RÚIAN do svých plánů kontrol. Všechny KÚ a MHMP prováděly kontroly na obcích s obecným stavebním úřadem v agendě stavební úřad. Kontroly obcí I. typu (resp. obcí bez obecného stavebního úřadu) byly v kontrolním období rovněž prováděny všemi KÚ, i když v různém rozsahu.

Všechny KÚ měly zaveden přístup do ISÚI a splnily tak základní předpoklad pro editaci dat RÚIAN. Díky přístupu do ISÚI mohou KÚ získat informace, které lze využít při plánování a provádění kontrol na obcích. V kontrolním období 2020–2022 zapisovalo stavební objekty do RÚIAN šest krajských stavebních úřadů a šesti KÚ vznikla povinnost zabývat se reklamacemi.

KÚ zjištěné nedostatky v oblasti editace údajů RÚIAN:

- nedodržení lhůty tří pracovních dní pro zápis (§ 4 odst. 3 zákona o základních registrech),
- neúplné zápisy technickoekonomických atributů u stavebních objektů [§ 34 odst. 1, 2; § 42 odst. 2 písm. b) zákona o základních registrech].

KÚ zákonnou povinnost zápisu údajů do RÚIAN i řešení reklamací dle § 4 odst. 4 zákona o základních registrech plní.

Z kontrol ČÚZK vyplývá, že mezi **nejčastější zjištění KÚ na obecných stavebních úřadech patří:**

- nedodržení lhůty tří pracovních dní pro zápis (§ 4 odst. 3 zákona o základních registrech),
- neoznačování nesprávnosti reklamovaných referenčních údajů (§ 4 odst. 4 zákona o základních registrech),
- neúplné zápisy technickoekonomických atributů stavebních objektů [§ 34 odst. 1, 2; § 42 odst. 2 písm. b) zákona o základních registrech],
- **nevýřizování reklamací a nedostatečná pozornost věnovaná kontrolám dat** (rozpor s § 4 odst. 4 zákona o základních registrech),
- neuvedení všech podkladů pro zápis/zrušení prvků.

Dle zjištění KÚ obecné stavební úřady provádí zápisy údajů do RÚIAN zpravidla bez větších problémů. Na obcích bez stavebního úřadu (se základním rozsahem přenesené působnosti) bylo zjištěno nižší povědomí o povinnosti editovat údaje v RÚIAN. **Stále existují obce se základním rozsahem přenesené působnosti, které nemají zřízen přístup do ISÚI.**

ČÚZK vidí prostor pro zlepšení činnosti editorů RÚIAN v oblasti řešení reklamací a kontrol dat. ČÚZK provádí z pozice správce RÚIAN průběžně kontroly dat vedených v registru a v případě zjištění nesouladu referenčních údajů zasílá v souladu s § 5 odst. 2 zákona o základních registrech příslušnému orgánu veřejné moci buď reklamaci do aplikace ISÚI, nebo zjištěné nesoulady zveřejňuje na internetových stránkách v [Aplikaci pro kontroly dat RÚIAN](#). Těmito způsoby správce RÚIAN vyjadřuje oprávněné pochybnosti o správnosti referenčních údajů. Nakládání s reklamacemi upravuje § 4 zákona o základních registrech.

ČÚZK **doporučuje** KÚ při kontrolách obcí se zaměřit na řešení reklamací a kontrolních sestav zveřejněných v [Aplikaci pro kontroly dat RÚIAN](#) a s tím související nastavování nesprávnosti reklamovaných referenčních údajů.

Při kontrolách bylo častým jevem konstatování v protokolech o kontrole, že zjištěné nedostatky (např. neřešené reklamace nebo chyby v kontrolních sestavách) budou daným orgánem veřejné moci odstraněny, ale KÚ nijak nezjišťoval, zda k odstranění nedostatků opravdu došlo. V řadě případů se tak nestalo. ČÚZK v případě zjištění nedostatků **doporučuje KÚ vyžádat si písemnou zprávu o odstranění nebo prevenci nedostatků zjištěných kontrolou**, která by mohla vést ke skutečnému odstranění zjištěných nedostatků.

Dle sdělení výsledků kontrol v oblasti zápisu do RÚIAN za období 2020–2022 KÚ žádaly o písemnou zprávu o odstranění nebo prevenci nedostatků zjištěných kontrolou dle § 10 odst. 2 kontrolního řádu v 220 případech, což je v 11,6 % z celkového počtu provedených kontrol.

4.2.15 Hodnocení SSHR

SSHR při výkonu kontrol přenesené působnosti zjistila jeden nedostatek u **KÚ PA**, kdy při kontrole bylo zjištěno porušení § 21 odst. 1 zákona o úřednících ÚSC spočívající v tom, že určený pracovník zajišťující činnosti v oblasti hospodářských opatření pro krizové stavy nesplňoval kvalifikační předpoklady k výkonu této činnosti, tj. nemá „Osvědčení“ ze ZOZ.

Totožné porušení zákona bylo shledáno v rámci kontrol **OÚ ORP**, a to konkrétně u MÚ Velké Meziříčí a MČ Praha 18. Kontrolami bylo zjištěno, že kvalita výkonu přenesené působnosti u obcí **se celkově zvyšuje**. Přesto však existují mezi nimi rozdíly, a to jak v kvalitě, tak v úrovni jejího zajišťování.

Všeobecnou příčinou tohoto stavu je skutečnost, že pracovníci zabezpečující výkon přenesené působnosti v oblasti hospodářských opatření pro krizové stavy mají v rámci své pracovní náplně svěřeny další agendy jak v přenesené, tak i samostatné působnosti obcí. Všeobecně lze konstatovat, že **ze strany vedení obcí není věnována dostatečná pozornost personálnímu zajištění výkonu přenesené působnosti v oblasti hospodářských opatření pro krizové stavy.**

Jak ukazuje zjištěný stav, zavedený systém pravidelných kontrol, proškolení, cvičení, pořádání koordinačních porad, zasílání dokumentu „Zaměření činností v oblasti hospodářských opatření pro krizové stavy na následující rok“ a poskytování systematické metodické pomoci z úrovně SSHR, přispěl k dalšímu zlepšení výkonu přenesené působnosti v oblasti hospodářských opatření pro krizové stavy. Současně došlo i ke **zvýšení kvality poskytování metodického řízení z úrovně KÚ** směrem k OÚ ORP.

Kontrolami prováděnými KÚ byla prokázána připravenost ORP na řešení mimořádných událostí a krizových situací, především při provádění záchranných a likvidačních prací, řešení regulačních opatření (regulační opatření jsou součástí „krizových plánů“), ovládnání a využívání informačních systémů v oblasti HOPKS IS Krizkom, IS Argis a ASW Krizdata, plánování opatření k vytvoření nezbytných podmínek pro zabezpečení životních potřeb obyvatel.

Došlo k dalšímu zlepšení v kvalitě a úplnosti dokumentů předkládaných ke kontrole. ORP plní úkoly v oblasti zajištění připravenosti správního obvodu na řešení krizových situací v souladu s platnými právními předpisy a vydanými pokyny.

Úroveň zajišťování připravenosti správních obvodů ORP na řešení mimořádných událostí a krizových situací je kvalitativně na vyšší úrovni tam, kde je oblast krizového řízení plněna a zajišťována samostatně bez kumulace s jinou funkční náplní, tj. objevují se negativní tendence v rámci šetření finančních prostředků, kdy se funkční náplně zaměstnanců u ORP kumulují a spojují působnosti z více oblastí, což má přímý vliv na kvalitu a schopnost plnohodnotně zajišťovat výkon přenesené působnosti v oblasti hospodářských opatření pro krizové stavy.

V této oblasti je ze stran KÚ **navrhováno prosadit jednoznačné vymezení pojmu pracoviště krizového řízení** (tj. zavedení systémového postavení organizačních celků odpovědných za krizové řízení, zejména na územní úrovni, tedy zakotvení personálního zajištění pracoviště krizového řízení).

SSHR doporučuje KÚ se u OÚ ORP zaměřit na:

- kontroly splnění kvalifikačních předpokladů pro výkon přenesené působnosti v oblasti hospodářských opatření pro krizové stavy dle zákona o úřednících ÚSC,
- kontroly „Organizačních řádů“ a „náplní pracovních činností“, tj. musí obsahovat přenesenou působnost v oblasti hospodářských opatření pro krizové stavy,
- kontroly vyřizování žádostí o poskytnutí informací týkajících se přenesené působnosti obce v této oblasti,
- nejen na formu, ale především na obsah zpracovávaných protokolů o kontrole.

Doporučení pro ÚSÚ

- Analyzovat na jednotlivých úsecích výsledky kontrol a adresná upozornění (doporučení, návrhy) KÚ a ÚČSM a přijmout adekvátní opatření na svém úseku státní správy
- Na základě výsledků kontrol identifikovat agendy vhodné ke změně úrovně jejich výkonu (např. přesun z obcí I. typu) či jejich zrušení a zvážit přijetí legislativních změn.

4.3 Výkon dozoru KÚ nad nařízeními obcí (NO) a MV – ODK nad obecně závaznými vyhláškami (OZV)

Podle § 69a zákona o krajích platí, že KÚ v přenesené působnosti provádí dozor nad výkonem přenesené působnosti svěřené orgánům obcí podle zvláštního právního předpisu. Dozor nad vydáváním a obsahem NO v přenesené působnosti vykonává KÚ dle § 125 zákona o obcích.

Přehled NO za roky 2020–2022						
KÚ	Posouzených NO	NO (výzva)	Provedená nápravná opatření	NO (pozastavení účinnosti)	NO (žaloba)	Počet NO zrušených ÚS
KÚ JČ	113	1	1	0	0	0
KÚ JM	180	45	41	3	0	0
KÚ KV	40	0	0	0	0	0
KÚ KH	110	5	0	0	0	0
KÚ LI	43	2	2	0	0	0
KÚ MS	129	0	0	0	0	0
KÚ OL	69	0	0	0	0	0
KÚ PA	77	0	0	0	0	0
KÚ PL	33	1	1	0	0	0
KÚ SČ	193	0	0	0	0	0
KÚ ÚS	68	0	0	0	0	0
KÚ VY	53	0	0	0	0	0
KÚ ZL	91	0	0	1	1	1
Celkem	1 199	54	45	4	1	1

Tabulka č. 17: Přehled posouzených NO za léta 2020–2022

KÚ celkově posoudily **1 199 NO**. Z vyjádření KÚ a z kontrolní činnosti MV – ODK v této souvislosti vyplývá, že KÚ přistupují k dozorové činnosti nad NO neformálně. Běžnou praxí je, že obce v rámci metodické pomoci předběžně konzultují návrhy NO. K výzvám k nápravě přistupuje ve větší míře pouze KÚ JM, jenž ve 3 případech pozastavil i účinnost NO. Účinnost 1 NO pozastavil KÚ ZL. KÚ ZL dále ve sledovaném období předložil jedno nařízení ÚS (NO Provodov ze dne 8. 1. 2007, č. 1/2007, o stavební uzávěře). Výzva byla podána v roce 2019, nález byl vydán v roce 2020.

Pro srovnání uvádíme počty MV posouzených OZV.

Přehled dozoru MV nad vydáváním OZV za roky 2020–2022						
MV-ODK	Počet posouzených OZV	Výzvy k dobrovolnému zjednání nápravy	Dobrovolná náprava nezákonnosti OZV	Předžalobní výzva ke zjednání nápravy	Návrh na zrušení k ÚS	Počet OZV zrušených ÚS
	28 746	1 694*	1 591	27	11**	2

* Pozn.: Ve 103 případech nezákonných OZV se očekává náprava v roce 2023.

** Pozn.: 6 případů bude rozhodnuto v roce 2023, ve 3 případech byla po podání návrhu na zrušení k ÚS zjednána dobrovolná náprava.

Tabulka č. 18: Přehled posouzených OZV za léta 2020–2022

Výše uvedená tabulka neobsahuje počet posouzených návrhů, pokud bychom je zahrnuli, MV – ODK zpracoval **více jak 42 905 právních posouzení OZV**. Je patrné, že **obce respektují názor MV a dobrovolně přistupují, na základě zasílaných právních posouzení obsahujících podrobnou právní argumentaci a osobního projednávání zjištěných nezákonností obce, k nápravě nezákonných OZV.**

MV – ODK se dlouhodobě snaží obcím poskytovat maximální součinnost a metodickou pomoc při přípravě nových OZV. V rámci této pomoci nabízí obcím možnost zaslat návrhy těchto OZV ještě před jejich projednáním v zastupitelstvu obce.

Výkon dozoru nad vydáváním OZV byl v roce 2022 výrazně ovlivněn **spuštěním informačního systému Sbírkou právních předpisů ÚSC a některých správních úřadů** (dále jen „Sbírka“). MV – ODK se věnoval jak posuzování nových OZV, tak zároveň průběžně dle kapacitních možností MV – ODK probíhalo posuzování i OZV, které byly vyhlášeny do 31. 12. 2021 a následně zveřejněny ve Sbírce dle přechodného ustanovení zákona o Sbírce právních předpisů ÚSC. Cílem opětovného posouzení OZV je eliminace nezákonných OZV zveřejňovaných ve Sbírce, a tím posílení právní jistoty adresátů, jelikož v předchozích letech ne všechny OZV byly MV v souladu s tehdejší platnou právní úpravou zaslány. Dalším důvodem pro opětovné posouzení je, že v mezích mohlo zejména dojít ke změně legislativy či vývoji v judikatuře. OZV vyhlášených před 1. 1. 2022 bylo opětovně posouzeno skoro 5 000.

Dlouhodobá metodická pomoc MV – ODK poskytovaná obcím při přípravě nových OZV se pak odráží v nízkém počtu vydaných nezákonných OZV; podíl nezákonných OZV vydaných a posouzených v roce 2022 činil 2,9 %, pro srovnání **v roce 2017 činil podíl nezákonných OZV 5,1 %**. U OZV, kterým **předcházelo zaslání návrhu** MV – ODK, činil **podíl nezákonných vyhlášek pouze 0,8 %**, což poukazuje na nezastupitelnou roli MV – ODK při poskytování kvalitní metodické pomoci. U OZV, kterým zaslání návrhu nepředcházelo, činil podíl nezákonných vyhlášek 4,7 %.

4.4 Dopady opatření vlády v souvislosti s bojem proti koronaviru SARS-CoV-2 na výkon kontrol přenesené působnosti

Pandemie Covid-19 významně ovlivnila výkon kontrol přenesené působnosti, a to ve všech oblastech. Zpracovatel proto požádal spolupracující kontrolní orgány o vyjádření k tomu, jaký konkrétní vliv měla opatření vlády v souvislosti s bojem proti koronaviru SARS-CoV-2 na výkon přenesené působnosti. **Kompletní znění těchto vyjádření je dostupné v příloze č. 8 tohoto materiálu.**

K ovlivnění standardní kontrolní činnosti došlo již v roce 2020 v souvislosti s UV č. 194 ze dne 12. 3. 2020, jímž vláda vyhlásila nouzový stav, a dalšími krizovými opatřeními vlády, jež zásadním způsobem omezovala volný pohyb osob a běžný provoz orgánů veřejné moci a správních orgánů.

Primární dopad opatření vlády byl tedy na plánované kontroly, které musely být z větší části **přesunuty** na dobu, kdy to epidemiologická situace umožňovala, případně, bylo-li to možné, kontroly byly provedeny **distančním způsobem**.

Podle informací jednotlivých KÚ taktéž došlo ke **snížení počtu kontrol**, a to až o polovinu oproti běžnému stavu. V některých případech byly kontroly zcela zastaveny, a to kvůli obavám z nákazy či nedostatku kontrolních pracovníků z důvodů vysoké nemocnosti či dočasněmu nedostatku ochranných pomůcek. Některé KÚ proto nesplnily povinnost danou UV č. 689/2013 provést alespoň jednu kontrolu na každém věcném úseku státní správy u každé ORP.

I přesto ÚSÚ v období pandemie zdůrazňovaly význam zachování kontrol, přičemž pro tento účel byla zavedena různá opatření, jako například možnost provádění kontrol v režimu distančního přístupu, aby se minimalizoval kontakt s cizími osobami a snížilo se tak riziko nákazy.

Za **nejvýznamnější překážky** výkonu kontrol přenesené působnosti v období pandemie byly označeny především omezené možnosti terénních kontrol, zavřené provozovny a další omezení v oblasti pohybu a pobytu osob. Dále bylo jako problém identifikováno omezení možností komunikace se subjekty kontroly a účastníky řízení, včetně konání vzdělávacích akcí a seminářů. Z toho vyplývá, že pandemie výrazně ovlivnila nejen samotný výkon kontrol, ale také vzdělávání a rozvoj úředníků.

Vliv pandemie se projevil i na samotné **provedení kontrol**. Kontrolní orgány musely vynaložit značné úsilí na zajištění bezpečnosti a ochrany svých pracovníků, včetně materiálních nákladů, což vedlo ke zpoždění v plánovaných kontrolách a omezení jejich počtu. Část kontrolních orgánů přešla na vzdálenou formu práce a kontrolu prováděly pouze v případech nejvyšší důležitosti.

Využití **distančního způsobu provedení kontrol** bylo hodnoceno převážně pozitivně, nicméně se objevily i negativní poznatky, např. náročnější komunikace mezi kontrolním orgánem a kontrolovanou osobou a prodloužení doby trvání kontrol. Kontrolní orgány v některých případech narážely na nedostatečná technická vybavení OÚ, příp. technické dovednosti jejich zaměstnanců. Navzdory všem těmto obtížím si však kontrolní orgány v mnoha případech dokázaly vytvořit alternativní způsoby provádění kontrol a přizpůsobit se novým podmínkám, což umožnilo minimalizovat negativní vliv pandemie.

Kontrolní orgány zmiňují i vliv pandemie **na správní řízení**, jež byla stížena zejména průtahy, a to jak na straně účastníků řízení (izolace, obava z nákazy, neochota podrobit se krizovým opatřením), tak na straně správních orgánů (přetížení v důsledku nové agendy související s řešením epidemie, nemocnost, nutnost střídat zaměstnance v kancelářích). Období zhoršené epidemiologické situace mělo často za následek **nedodržení správních lhůt** a v některých případech i prekluzi.

Na druhé straně však pandemie přinesla i určité přínosy. Jedním z nich bylo využití moderních technologií, jako jsou videohovory a on-line služby. Tyto nové metody a technologie mohou být v budoucnu využity i pro zlepšení efektivity a kvality kontrol.

Závěr

Jak vyplývá z vyjádření spolupracujících kontrolních orgánů, správní orgány přistupovaly k opatřením vlády v souvislosti s bojem proti koronaviru SARS-CoV-2 **značně rozdílně**, na což mj. upozorňuje i VOP (viz kap. 4.6.). Doporučujeme proto **seznámit se s doporučením VOP sp. zn. 14/2022/SZD/MG¹⁵**, v němž VOP zmiňuje několik problematických aspektů, které ztížily možnost občanů obracet se svými podáními na příslušné úřady.

MV v současné době intenzivně pracuje na nové legislativě v oblasti krizového řízení, jež bude zohledňovat doporučení VOP sp. zn. 14/2022/SZD/MG.

4.5 Metodická pomoc poskytovaná ÚSÚ

Mezi základní úkoly ÚSÚ náleží též poskytování relevantní metodické pomoci. Metodická činnost kontrolních orgánů v hodnoceném období byla, tak jako mnohé jiné oblasti, poznamenána pandemií Covid-19. V souvislosti s tímto bylo stěžejní oblastí metodické činnosti zavádění nových postupů a metod, jako jsou např. distanční způsob kontrol. Většina kontrolních orgánů se v této situaci zaměřila na posilování a zdokonalování svých metod a postupů s ohledem na tyto potřeby a panující okolnosti, a to zejména stran jejich legislativního ukotvení.

V rámci zvládání situace pandemie bylo nutné nejen přizpůsobit metodiku kontrolních orgánů novým podmínkám, ale též zavedení a metodické uchopení přijímaných protiepidemických opatření, zejména pro kontrolní orgány ochrany veřejného zdraví.

Metodika kontrolních orgánů se často zaměřovala na posílení hygienických opatření a zavedení nových kontrolních postupů, které měly zajistit bezpečnost a ochranu zdraví kontrolních pracovníků i kontrolovaných osob, ale též nové způsoby, jak kontrolovat dodržování přijatých opatření, například pomocí moderních technologií.

Tuto potřebu reflektoval i **MV – ODK, jenž vydal sérii metodických doporučení pro obce týkající se dopadů vládních opatření na fungování obce**. Například lze zmínit stanoviska k možnosti konání zasedání zastupitelstva či rady obce, informace k testování zaměstnanců obce a vzor opatření obce k testování zaměstnanců obce, informace pro obce a kraje o způsobu poskytování informací v souvislosti s pandemií Covid-19, stanovisko k neprojednání závěrečného účtu obce, informace k zajištění fungování úřadů a omezení úředních hodin v souvislosti s výskytem koronaviru apod. Veškerá související metodická doporučení, jež byla průběžně aktualizována, jsou dostupná na

¹⁵ <https://eso.ochrance.cz/Nalezene/Edit/10640>

internetových stránkách www.mvcr.cz/odk¹⁶. V oblasti kontroly MV – ODK vydal **stanovisko č. 1/2021** - Provádění distančních kontrol dle kontrolního řádu.

MF vydalo k výkonu přezkoumání hospodaření ÚSC v období mimořádné situace v souvislosti se šířením koronaviru SARS-CoV-2 „*Metodické doporučení k zajištění výkonu přezkoumání hospodaření u obcí*“, jež bylo následně rozšířeno i na další mimořádné situace.

MPO vydalo metodický pokyn č. 1/2020 - doporučení pro činnost živnostenských úřadů ČR v souvislosti s vyhlášením nouzového stavu a přijetím dalších krizových opatření vládou ČR.

Metodická pomoc poskytovaná jednotlivými resorty je v mnoha aspektech obdobná a lze ji zobecnit do následujících nástrojů, jež jsou ÚSÚ standardně využívány:

- konzultace,
- metodická doporučení a výkladová stanoviska,
- pracovní setkání a konzultační dny,
- školení, kurzy a semináře,
- informační příписy.

Za podstatné metodické materiály v oblasti kontrol je možné považovat **Standardy kontrol** (blíže viz kap. 3.2.3).

Metodická stanoviska **MZd** jsou nadále zveřejňována v sekci „*Metodické vedení krajských úřadů a Magistrátu hlavního města Prahy*“¹⁷ na internetových stránkách resortu, průběžně je doplňována i databáze odvolacích rozhodnutí MZd ve věcech odvolání proti rozhodnutím KÚ. V rámci konzultačních dnů byly zpracovány a všem KÚ předány sborníky zodpovězených dotazů za předcházející období tak, aby byla zpracovaná sdělení a stanoviska k dispozici všem KÚ, a byl tak sjednocen jejich postup při vyřizování konkrétních případů z praxe.

MPO se v rámci metodické pomoci zaměřilo na zabezpečení chodu kritické infrastruktury a na podporu hospodářského růstu v těžké ekonomické situaci vyvolané jak pandemií Covid-19, tak válečným konfliktem v Evropě.

MMR mj. poskytuje metodickou pomoc prostřednictvím Ústavu územního rozvoje, který provozuje portál „konzultační středisko ke stavebnímu právu“, jehož součástí je i webová aplikace „1000 otázek ke stavebnímu právu“.

MV se věnovalo především zabezpečení veřejného pořádku a bezpečnosti obyvatelstva, ale také například organizaci voleb v období pandemie a činnosti ÚSC.

MŠMT v reakci na mimořádnou situaci zpracovalo metodické doporučení v návaznosti na Lex Ukrajina (zákon č. 67/2022 Sb.).

4.6 Vyjádření a hodnocení výkonu státní správy Kanceláří VOP za léta 2020–2022

Lze konstatovat, že v několika bodech, na které jsme upozorňovali v minulé, či předminulé Hodnotící zprávě došlo k uspokojivému vývoji. Ke zlepšení praxe se snažíme přispět vzdělávacími aktivitami (pořádanými semináři) i pokračující publikační činností – za uplynulé období jsme vydali několik **sborníků stanovisek ochránce** – Informace (2020), Odstraňování staveb II. (2020), Školství (2021). Svá nejdůležitější stanoviska zveřejňujeme v **Evidenci stanovisek ochránce – ESO**, kterou naleznete na www.ochrance.cz.

¹⁶ <https://www.mvcr.cz/odk2/clanek/metodicka-doporuceni-pro-obce-v-dobe-nouzoveho-stavu.aspx>

¹⁷ <https://www.mzcr.cz/category/metodiky-a-stanoviska/metodicke-vedeni-krajskych-uradu-a-magistratu-hl-m-prahy/>

4.6.1 Obecné poznatky s dopadem do všech správních agend

Srozumitelnost veřejné správy

Lidé často nerozumějí tomu, co jim úřady píší. Z toho vzniklé problémy stojí všechny – lidi i úřady – mnoho času, energie a nervů navíc. A i když srozumitelnost není výslovně uvedena ve správním řádu, dovozuje se ze základních zásad správního řízení a [principů dobré správy](#). Protože principy dobré správy poměřujeme jednání úřadů, zaměřili jsme se na zlepšení srozumitelnosti písemných výstupů veřejné správy. Chceme přispět k tomu, aby se narovnal nepoměr mezi obtížností textu, který je schopna pochopit většina lidí, a obtížností textu, kterou je psána většina úředních písemností.

Proto je potřeba, aby úřady psaly srozumitelně, tedy:

- přehledně – aby se čtenář v textu vyznal;
- stručně, ale úplně – aby si čtenář přečetl jen to, co potřebuje a nic navíc;
- prakticky – aby čtenář věděl, co má dělat;
- běžným jazykem a zároveň právně přesně.

Připravili jsme proto [příručku pro úředníky](#) „Jak psát srozumitelné úřední texty“.

Učíme srozumitelné psaní v rámci programu Právo ve veřejné správě na Právnické fakultě v Olomouci.

Uspořádali jsme kulatý stůl [Srozumitelnost ve veřejné správě](#) s úředníky, soudci a dalšími odborníky. Shodli jsme se, že srozumitelné psaní vyžaduje celkovou změnu přístupu na úřadech, kterou musí podpořit jeho nejvyšší vedení.

Jednáme také s úřady o tom, jak by jejich konkrétní písemnosti bylo možné psát srozumitelněji. Za tím účelem sestavujeme pracovní skupinu ze zástupců ministerstev, KÚ a dalších odborníků. V ní zmapujeme překážky srozumitelného psaní i dobrou praxi, zpracujeme je a výsledky našich zjištění společně prosadíme.

Dálkové (korespondenční) nahlížení do spisu

Opakovaně se setkáváme s nejednotnou praxí správních orgánů. Některé z nich posílají lidem kopie písemností ze spisu, jiné ne. Domnívají se totiž, že na to nemají právní nárok.

V prosinci 2018 jsme doporučili vládě, aby výslovně zakotvila ve správním řádu právo na tzv. dálkové (korespondenční) nahlížení do spisu. Tedy možnost, aby lidé získali informace ze svého správního spisu, aniž by se museli osobně dostavit do budovy úřadu. Vláda nás bohužel nevyslyšela, stejně jako PS PČR.

Roztříštěná praxe nepřispívá ke snížení zátěže kladené na účastníky správních řízení. Nekoresponduje ani se současným trendem digitalizace státní správy. Jsme proto i nadále přesvědčeni o potřebě změny právní úpravy.¹⁸

Poučení o možnosti podat správní žalobu

Přes deset let se snažíme prosadit, aby všechna konečná správní rozhodnutí obsahovala poučení o možnosti podat správní žalobu. Opíráme se nejen o ústavně garantované právo domáhat se svého práva u nezávislého a nestranného soudu,¹⁹ ale i dobrou praxi některých tuzemských úřadů a zemí Evropské unie. Nenavrhujeme tedy nic revolučního.

Přestože vláda v letech 2014 a 2019 podpořila naše doporučení, doposud nepřipravila novelu správního řádu. Uvítáme, když se MV bude v této věci angažovat.²⁰

---

¹⁸ Více zde [15/2017/SZD](#).

¹⁹ Srov. článek 36 Listiny základních práv a svobod nebo článek 6 odst. 1 a 13 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod.

²⁰ Více zde [25/2018/SZD](#).

Fungování úřadů během pandemie

Zjistili jsme, že občané nemohli efektivně uplatňovat svá práva a vyřizovat na úřadech vše potřebné. Úřady totiž nepostupovaly jednotně, nedostatečně informovaly o omezeném chodu některých agend a také znevýhodnily určité skupiny obyvatel v případě distančního způsobu komunikace. Apelovali jsme proto na MV, aby posílilo své koordinační a metodické úlohy.

MV to odmítlo s tím, že veškeré úseky státní správy nespádají do jeho působnosti. Nepodniklo ani další doporučené aktivity, které by sjednotily praxi veřejné správy, její předvídatelnost a transparentnost.

Naše poznatky nasvědčují tomu, že se praxe úřadů v době mimořádných opatření značně lišila. Tyto rozdíly přitom nelze přičítat pouze místním či specifickým podmínkám jejich činnosti.

Doporučili jsme proto vládě²¹, aby prostřednictvím novely krizového zákona uložila MV nebo jinému ÚSÚ povinnost sjednocovat postup veřejné správy a vydávat metodická doporučení v době mimořádných situací.

Členové vlády ocenili naše zjištění. Ministr vnitra nicméně podotkl, že nepovažuje za ideální a vhodné řešení přijímat pouhou dílčí novelu krizového zákona. Přislíbil, že jeho resort zapracuje naše doporučení do návrhu nové legislativy na úseku krizového řízení.²²

Přístupnost webových stránek pro lidi se zrakovým a sluchovým postižením

V souvislosti s omezeným chodem úřadů během pandemie jsme také zkoumali, zda jsou jejich webové stránky přístupné pro lidi se zrakovým a sluchovým postižením.²³ Zjistili jsme, že tomu tak bohužel není.

Zejména lidem se zrakovým postižením činí velký problém snadné a rychlé vyhledání potřebných údajů (např. kontakt na zaměstnance úřadu nebo informace o tom, zda úřad provozuje pro tuto skupinu osob speciální telefonní linku). S problémy se setkávají i při vyplňování rezervačních formulářů, které nejsou uzpůsobené jejich potřebám (např. seznam nabízených termínů není opatřen hlasovým výstupem). Musí proto využívat asistence dalšího člověka, což nekoresponduje s principem autonomie lidí s postižením.²⁴ Některé rezervační formuláře navíc obsahují i tzv. obrázkové CAPTCHA,²⁵ které tyto lidé mnohdy nejsou schopni sami identifikovat.

Domníváme se, že dosavadní parametry kontroly a vynucování povinností ze strany MV nejsou efektivní. Hodláme se proto i v budoucnu zabývat touto pomyslnou komunikační bariérou v jednání lidí s postižením s úřady.

Doporučení pro MV – ODK

Předat zjištění VOP ve věci obtížné přístupnosti webových stránek pro lidi se zrakovým a sluchovým postižením Digitální a informační agentuře tak, aby se Digitální a informační agentura mohla danou problematikou dále zabývat, a to i ve spolupráci s Kanceláří VOP.

4.6.2 Sociálně-právní ochrana dětí

Práce s rodinami dětí umístěných ve školských zařízeních pro výkon ústavní a ochranné výchovy

Dlouhodobě sledujeme práci OSPOD s rodiči, jejichž děti mají soudem nařízenou ústavní výchovu.

V praxi je setrvale patrné, že OSPOD umí řešit akutní situace, kdy jsou děti ohroženy na životě, zdraví či ve zdárném vývoji, a existuje proto důvod pro jejich umístění do zařízení pro výkon ústavní

²¹ Text doporučení zde [14/2022/SZD](#).

²² Srov. programové prohlášení vlády z ledna 2022, část Vnitřní bezpečnost a veřejná správa (Bezpečnost). Dostupné z: <https://www.vlada.cz/cz/programove-prohlaseni-vlady-193547/>.

²³ Ve smyslu zákona č. 99/2019 Sb., o přístupnosti internetových stránek a mobilních aplikací a o změně zákona č. 365/2000 Sb., o informačních systémech veřejné správy a o změně některých dalších zákonů.

²⁴ Viz článek 3 písm. a) Úmluvy o právech osob se zdravotním postižením.

²⁵ Jedná se o povinnost vybrat skupinu definovaných obrázků či písmen.

a ochranné výchovy²⁶. Tímto umístěním však práce OSPOD s rodinami a dětmi mnohdy končí, resp. se utlumuje do plnění formálních zákonných povinností, např. navštívit dítě jednou za tři měsíce v daném zařízení a vytvořit/aktualizovat individuální plán ochrany dítěte, jenž by měl stanovovat konkrétní cíle a kroky práce s rodinou. Sociální pracovníci za dětmi do zařízení sice přijíždějí a ptají se jich, zda jsou spokojené, příp. proč ne, v lepších případech lze ve spisu daného zařízení nalézt individuální plán ochrany dítěte. Ten však již nebývá provázaný s programem rozvoje osobnosti dítěte, což je dokument sloužící personálu zařízení pro práci s dítětem.

Systematická a koordinovaná práce (spolupráce OSPOD se zařízeními) zacílená na brzký návrat dítěte zpět k rodičům nebývá patrná. OSPOD si plní své povinnosti, pracovníci zařízení zase ty svoje, chybí ale provázanost jejich snah a důsledné zacílení na sanaci rodiny.

Komentář MPSV

MPSV usiluje o intenzivní metodickou podporu OSPOD v tomto směru, v letech 2019–2022 byl realizován za tímto účelem systémový projekt, v jehož rámci MPSV provedlo konzultace individuálních plánů ochrany dítěte u více než 5 000 dětí umístěných v ústavní výchově. Zároveň byly na základě poptávky pracovníků OSPOD realizovány workshopy na téma vyhodnocování potřeb dětí (mj.) umístěných v ústavní výchově. V rámci těchto aktivit bylo proškoleny cca 1700 osob. MPSV zároveň dokončuje metodiku provádění návštěv dětí v ústavní péči.

Vyhodnocování ohrožení dítěte OSPOD ve smyslu § 6 zákona o sociálně-právní ochraně dětí

Velice často se setkáváme s problematikou nesprávného vyhodnocování situace dítěte. OSPOD je povinen pravidelně vyhodnocovat situaci dítěte a jeho rodiny²⁷, s níž spolupracuje na úrovni preventivní a poradenské činnosti, a to z hlediska posouzení, zda se nejedná o tzv. ohrožené dítě ve smyslu § 6 zákona o sociálně právní ochraně dětí. Vyhodnocení dítěte jako „ohroženého“ je určujícím kritériem pro další poskytování sociálně-právní ochrany dítěti, tedy pro navazující práci s rodinou a případnou intervencí.

K nesprávnému vyhodnocení dochází velice často u rozvodových/rozchodových sporů o péči a styk s dětmi, které jsou mnohdy natolik intenzivní či dlouhodobé, že děti již ohrožují. OSPOD však ohrožení dítěte nevyhodnotí. Dítě přitom bývá dlouhodobě vystavováno závažným konfliktům mezi rodiči, dochází k bránění v kontaktu dítěte s druhým rodičem či dokonce manipulaci. Tyto situace vedou až k psychickým problémům dítěte, odmítání kontaktu dítěte s rodičem atp. V situacích nerealizace (či dokonce zákazu) styku dítěte s rodičem je pak neoddiskutovatelné, že se jedná o situaci, která způsobuje ohrožení dítěte.

OSPOD někdy v takových případech materiálně jedná (jako by pokládal dítě za ohrožené), formálně je tak však nevyhodnotí, ačkoliv by měl. Problematické je to zejména z důvodu nemožnosti využívání veškerých nástrojů OSPOD, zejména vytváření individuálního plánu ochrany dítěte a efektivního plánování kroků k nápravě situace dítěte, ale např. i možnosti ukládání napomenutí, nařizování odborné poradenské pomoci, dohledu nad výchovou apod.

Komentář MPSV

MPSV metodicky usměřňuje OSPOD k vyhodnocení ohrožení dítěte dle § 6, a to včetně dětí ohrožených rodičovským sporem. Toto téma patří k nejčastěji konzultovaným otázkám OSPOD v rámci metodické podpory a školení.

²⁶ Viz zákon č. 109/2002 Sb., o výkonu ústavní výchovy nebo ochranné výchovy ve školských zařízeních a o preventivně výchovné péči ve školských zařízeních a o změně dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

²⁷ Ustanovení § 10 odst. 3 písm. c) ve spojení s § 9a odst. 1 a 2 zákona o sociálně-právní ochraně dětí.

Nezletilí cizinci bez doprovodu

Zjistili jsme velké nedostatky a naprostou nejednotnost v postupu OSPOD napříč ČR při řešení situace nezletilých cizinců bez doprovodu.

V některých regionech nejsou k dispozici zařízení pro děti vyžadující pomoc, která by byla ochotna přijímat nezletilé cizince bez doprovodu. OSPOD tak nemá adekvátní krizové řešení pro situace, kdy musí zajistit dítěti neodkladnou péči²⁸ do doby, než soud rozhodne o jeho návrhu na předběžné opatření na předání dítěte do péče specializovaného zařízení pro děti cizince. I tady pak narážejí na nedostatek kapacit. Na nezletilé bez doprovodu se totiž v ČR zaměřuje pouze jedno školské zařízení s kapacitou 30 dětí – Zařízení pro děti – cizince Radlická v Praze, které posílá děti dál v rámci sítě školských zařízení, jež jsou ale také kapacitně přetížená.

Některé OSPOD řádně dodržují svoji povinnost zajistit nezletilým cizincům bez doprovodu neodkladnou péči. Řada z nich však na tuto povinnost z důvodů přetížení, ale i z důvodu neznalosti či nedostatečného a nevhodného vedení ze strany metodických orgánů, rezignuje u dětí, které jsou starší 15 let – sdělí, že nemají zájem o pomoc, a de facto je „ponechají svému osudu“. Tyto děti jsou tak vystaveny vážnému riziku obchodování s lidmi.

Komentář MPSV

MPSV si je této situace vědomo a dlouhodobě ji konzultuje s MŠMT, do jehož gesce spadá největší kapacita pobytových zařízení. Jedná se nejen o dostupnost kapacit, ale také jejich vhodnost pro umístění této cílové skupiny. Pokud jde o přístup k nezletilým bez doprovodu, kteří nejsou ohroženi na životě a zdraví a nepotřebují zajištění osobní péče, jsou OSPOD dlouhodobě metodicky vedeny k pečlivému vyhodnocení potřeb a navázání na odpovídající služby, přičemž podpůrná role OSPOD zůstává zachována.

4.6.3 Náhradní rodinná péče

Roztříštěnost postupu KÚ při zprostředkování pěstounské péče a osvojení – potřeba vytvořit jednotnou celostátní databázi pro vyhledávání pěstounů a osvojitelů a metodiku MPSV

Prověřili jsme postup KÚ a OSPOD při vyhledávání obecných pěstounů a osvojitelů dětem, které jsou v pěstounské péči na přechodnou dobu.²⁹ Zjistili jsme, že praxe je v jednotlivých krajích velmi roztříštěná. Ukázalo se, že existuje rozdílný přístup k zahájení procesu zprostředkování (v závislosti na sanaci rodinných poměrů) dítěte. Je nezbytná aktivnější spolupráce mezi OSPOD a KÚ. U některých KÚ se OSPOD podílí na výběru vhodného žadatele a má dokonce právo hlasovat, u jiných však nikoli. Některé KÚ odůvodňují výběr vhodného žadatele nebo uvedou v dokumentaci důvod, proč k výběru nedospěly. Řada KÚ však toto v dokumentaci neuvádí a jejich postup je tak netransparentní.

Doporučili jsme zaměřit zásadní pozornost na vyhledávání žadatelů, kteří budou ochotni a schopni přijímat zvláště zranitelné děti (děti menšinových etnik, sourozenecké skupiny, děti s postižením apod.), a už v rámci příprav klást důraz na vytipování, motivování a podporu takových žadatelů.

Naopak jsme nedoporučili zveřejňování informací o některých dětech prostřednictvím příběhů například na internetových stránkách KÚ z důvodu možného zásahu do soukromí a důstojnosti dítěte a jeho rozpoznatelnosti. I tato praxe je různá kraj od kraje.

Znovu jsme upozornili (MPSV), že existuje potřeba zavedení jednotné, celostátní databáze žadatelů o pěstounskou péči a osvojení (přístupná KÚ).

Komentář MPSV

Uvedená doporučení VOP byla s MPSV projednána a MPSV se k nim již vyjadřovalo v tom smyslu, že s doporučeními souhlasí. Ke změnám v těchto oblastech se snažíme jednak opakovaně upozorňovat

²⁸ Podle § 37 odst. 1 zákona o sociálně-právní ochraně dětí

²⁹ <http://kvopap:81/KVOPEsoSearch/Nalezene/Edit/86521>

v rámci metodických porad a informací, ale také změnami legislativními (předložená novela zákona o SPOD) a v rámci projektu „Standardizace procesu zabezpečení náhradní rodinné péče“, který se nyní rozbíhá. Více o projektu je možné nalézt zde: [Náhradní rodinná péče je pro ministerstvo prioritou - Právo na dětství \(pravonadetstvi.cz\)](#) a [Klíčové aktivity - Právo na dětství \(pravonadetstvi.cz\)](#). Centrální evidence žadatelů o pěstounskou péči je již vytvořena, zatím ve zkušební verzi.

4.6.4 Zdravotnictví

Podle zákona o zdravotních službách KÚ a některá ministerstva (MO, MSp a MV) vyřizují stížnosti pacientů a jejich blízkých na zdravotní služby a vše, co s nimi souvisí.³⁰ Stížnosti se týkají nejen poskytování péče jako takové, a tedy postupů lege artis, ale i chování zdravotníků či zásahů do práv pacientů. Vyřízení stížnosti má být rychlé a přitom odborně fundované. Při šetření této činnosti KÚ a ministerstev však opakovaně a pravidelně zjišťujeme celou škálu nejrůznějších problémů:

- zdlouhavý, příp. nevhodný výběr nezávislého odborníka v případech, kdy je třeba posoudit odborné postupy zdravotníků,
- důkazní nouzi správních orgánů, které mnohdy nevyužívají všech informačních zdrojů,
- nedostatečnou komunikaci správních orgánů se stěžovateli, kteří dlouhou dobu netuší, co se s jejich stížnostmi vlastně děje apod.

V poslední době navíc pozorujeme poměrně značnou a neústupnou opozici správních orgánů, jde-li o jejich vyjádření k našim kritickým hodnocením. Často jsme nuceni sáhnout až k sankci,³¹ kterou směřujeme MZd. Mezi některými KÚ je patrná frustrace, poukazují na svoji personální poddimenzovanost (a nízkou kvalitu nových žadatelů o tuto práci), ale např. i na to, že nemají ve svých řadách pracovníka s právním vzděláním, který by pomáhal se složitějšími otázkami. Zahájili jsme proto v této oblasti výzkum, abychom zmapovali praxi při vyřizování stížností ve zdravotnictví a zjistili, zda je stížnostní mechanismus, z části přenesený na správní orgány, živý a funkční systém, jaká je náročnost agendy správních orgánů a její reálné personální zajištění apod.

Narážíme také na fenomén poslední doby, kdy si pacienti nahrávají na mobilní telefony své konflikty se zdravotníky. Zejména neskrývané nahrávání v dané situaci často konflikt ještě více eskaluje. Správní orgány k nahrávkám přihlížejí různě včetně jejich odmítání.

Dlouhodobě zastáváme názor, že nahrávky jsou právně přípustné a správní orgány by je měly, samozřejmě kriticky, zkoumat. Nahrávky nelze odmítat jen z důvodu, že byly pořízeny bez souhlasu nahrávané osoby, aniž by je správní orgány poslechly/shlédly, příp. jen z důvodu, že správní orgán má dostatek jiných důkazů. Snažíme se proto správní orgány (ale i samotné poskytovatele zdravotních služeb, jimž téma přednášíme) vést k žádoucí praxi.

4.6.5 Místní poplatky

Dominantou agendy místních poplatků se v uplynulých letech staly zejména nové poplatky za komunální odpad. Jde o téma, které stále není mezi veřejností pevně ukotvené.

Obzvláště složitá situace panovala v roce 2021, kdy v ČR mohlo existovat až 5 různých systémů platby za komunální odpad. Snažili jsme se proto o šíření osvěty – vydali jsme leták [Komunální odpad](#), který vysvětluje, jak jednotlivé platby za komunální odpad fungují, a natočili jsme k tématu i dva [podcasty](#). Pro OÚ pořádáme již tradičně [online semináře](#), mezi které jsme nově zařadili i specializované semináře na poplatky za komunální odpad.

4.6.6 Daňová exekuce

Další významnou oblastí, kde vidíme prostor pro vzdělávání úředníků OÚ, je agenda daňové exekuce. V současnosti již není pochyb o tom, že bagatelní pohledávky nelze vymáhat přes soudní exekutory.

³⁰ Ustanovení § 93 odst. 2 zákona o zdravotních službách.

³¹ Ve smyslu § 20 odst. 2 zákona č. 349/1999 Sb., o Veřejném ochránci práv, ve znění pozdějších předpisů.

OÚ se proto musí přizpůsobit a osvojit si nejen základy daňové exekuce, ale i jednodušší způsoby jejího provedení. Z tohoto důvodu jsme zařadili v minulém roce i toto téma mezi naše online semináře.

4.6.7 Stavby

Včasně postoupení odvolání příslušnému úřadu

V rámci stavebně správní praxe se stále setkáváme s případy, kdy druhostupňový orgán nestihne včas, tj. ve lhůtě pro podání odvolání, postoupit příslušnému orgánu odvolání, které mu podatel nesprávně adresoval, nebo u něj podal. Druhostupňový orgán má v souladu s § 12 správního řádu povinnost postoupit odvolání příslušnému prvostupňovému úřadu bezodkladně. Mnohdy se však jedná o dobu v řádu dnů, než nadřízený orgán odvolání postoupí. V mezidobí pak uplyne lhůta pro podání odvolání, což představuje výrazný zásah do práv podatele (odvolatele).

Těmto situacím lze předejít, pokud bude na druhostupňovém úřadu existovat funkční mechanismus, který zajistí včasné postoupení podání příslušnému úřadu (tj. bezodkladné vyhodnocení obsahu písemnosti a urgentnosti řešení dané situace k tomu kompetentní a přítomnou osobou). Tento systém by mohl být efektivní především v situacích, když je daná písemnost označena jako „odvolání“, neboť v takovém případě není pochyb, že je třeba zajistit postoupení takové písemnosti příslušnému úřadu v co nejkratší možné době, ideálně ještě týž den.

Náhradní výkony rozhodnutí – dotační program

Monitorovali jsme, zda a v jakém rozsahu stavební úřady čerpají prostředky z dotačního programu "Podpora výkonů rozhodnutí stavebních úřadů", který vyhlásilo MMR k 1. 3. 2019.

Monitoring ukázal, že stavební úřady nevyužily dotační program v předpokládaném rozsahu. Důvodem byla přísná pravidla pro přiznání dotace a především skutečnost, že prostředky z něj bylo možné čerpat jen na tři dotační tituly: pravomocné a vykonatelné rozhodnutí o nařízení nutných zabezpečovacích prací, nařízení neodkladného odstranění stavby a nařízení vyklizení stavby, které představují zlomek výkonu agendy stavebních úřadů. Dotační program nepokrýval pravomocná a vykonatelná rozhodnutí stavebních úřadů o nařízení odstranění staveb, což představuje těžiště rozhodování stavebního úřadu ve veřejném zájmu.

Tuto mezeru by měla odstranit právě projednávaná novela nového stavebního zákona (sněmovní tisk č. 330 – novela zákona č. 283/2021 Sb.), která ve svém § 261 odst. 2 zakotvuje oprávnění stavebního úřadu požádat MMR o úhradu účelně vynaložených nákladů na provedení náhradního výkonu rozhodnutí o nařízení odstranění stavby či terénních úprav.

Pokud nebude legislativně vyřešena úhrada nákladů na provedení náhradního výkonu rozhodnutí, které dnes pokrývá výše uvedený dotační program, doporučujeme jeho zachování a pokračování.

Nahlížení do spisu a poskytování kopií

Pozitivně vnímáme, že se podařilo odstranit nejednotnost postupů stavebních úřadů při poskytování kopií projektové dokumentace. Stalo se tak v důsledku judikatury Nejvyššího správního soudu, kterou je možné označit za již ustálenou. Z ní vyplývá jednoznačný právní názor, že chybějící souhlas vlastníka stavby či projektanta ve smyslu § 168 odst. 2 stavebního zákona ještě není důvodem, aby stavební úřad kopii projektu stavby neposkytl. Pokud tím nezasáhne do základních práv vlastníka stavby či projektanta, stavební úřad kopii poskytnout musí.

Délka projednávání žádostí o umístění a povolení záměrů

Opakovaně se setkáváme s neúměrnou délkou, po kterou stavební úřady (obecné i speciální) projednávají stavební i nestavební záměry.

Příčiny nastalého stavu spatřujeme nejen v poměrně složitých procesních pravidlech veřejného stavebního práva, ale též v častých a mnohdy neuvážených novelizacích právní úpravy. Podstatnou roli hraje také různorodost procesů počínaje zápisy, souhlasu až po rozhodnutí, kterými lze schválit záměr

a jeho změny v území. Nepřispívá k tomu ani judikatura Nejvyššího správního soudu, která za účinnosti stavebního zákona několikrát změnila právní názor na podstatné otázky stavebního zákona, například na otázku přezkoumatelnosti souhlasů stavebních úřadů.

V neposlední řadě nelze opomenout nedostatečné personální zajištění výkonu agendy na úseku územního rozhodování a stavebního řádu na úrovni OÚ, a to i přes opakovanou snahu samospráv obsadit volná pracovní místa.

4.6.8 Ochrana zvířat proti týrání

Dvojkolejnost rozhodovací praxe

V Hodnotící zprávě za léta 2017–2019 jsme upozornili na problematiku dvojkolejnosti rozhodovací praxe v oblasti ochrany zvířat proti týrání. Orgánem, který vykonává dozor nad dodržováním povinností uložených zákonem na ochranu zvířat proti týrání, je Státní veterinární správa (SVS). SVS je například odborně způsobilá k posouzení, zda nedochází k týrání zvířete. Naproti tomu orgánem, který má pravomoc povinné subjekty za týrání zvířat sankcionovat, a případně ukládat tzv. zvláštní opatření (např. nařídít umístění týraného zvířete do náhradní péče, nařídít snížení počtu zvířat či utracení zvířete), je OÚ ORP, a to mj. na základě podnětů právě SVS³².

Z šetření jednotlivých případů vyplynulo, že zvolený model nemusí vždy zajistit dostatečně efektivní a rychlou reakci v případě zjištění, že je zvíře týráno. V rámci výzkumného šetření, kterým jsme chtěli zjistit, zda výše uvedené poznatky z jednotlivých kauz představují spíše „excesy“, nebo zda je v praxi tato „dvojkolejná“ soustava správních orgánů obecným problémem, jsme oslovili všechny krajské veterinární správy a všechny OÚ ORP s dotazy na praktické uplatňování jejich pravomocí a vzájemnou spolupráci v oblasti ochrany zvířat proti týrání.

Výzkumné šetření nepotvrdilo obecný problém dvojkolejnosti rozhodovací praxe. Konkrétní poznatky ze šetření budeme diskutovat s dotčenými úřady na kulatém stole pořádaném v roce 2023.

4.6.9 Doprava

Zimní údržba

Rozhodli jsme se zmapovat, jak probíhá v podmínkách měst ČR zimní údržba místních komunikací (zejména chodníků). Tato oblast regulace je totiž značně nejasná. V poslední době význam zimního úklidu komunikací připomněl také ÚS, který několika nálezy korigoval praxi obecných soudů ve sporech o náhradu škody. Současné znění zákona o pozemních komunikacích upravuje danou problematiku značně nejasně. Oslovili jsme ÚČSM a KÚ vykonávající dozor nad nařízeními, kterými obce vyřazují úseky některých komunikací ze zimní údržby.

Zjistili jsme, že praxe napříč ČR je různorodá. Zatímco některá města téměř žádné komunikace z údržby nevylučují, jiná vylučují např. koncové chodníky k bytovým domům na sídlišti. Důvody bývají technického a finančního charakteru – nemožnost úklidu slepých chodníků vozidly údržby. Rozdílný je také přístup ke značení neudržovaných úseků v terénu. Některá města důsledně umisťují dopravní značení nebo cedule, některá města v terénu žádná upozornění neumisťují, protože NO i jeho mapové přílohy publikují na webu města. Ukazuje se, že KÚ přezkoumávají NO pouze po formální stránce. Jsou přesvědčeny, že ačkoli se jedná o výkon státní správy, jsou to obce, kdo jediný zná své území, a KÚ nemohou zkoumat dopravní význam konkrétních komunikací.

Vyslovili jsme pochybnosti o oprávněnosti vylučovat z údržby chodníky vedoucí k bytovým domům v zástavbě. Apelovali jsme na obce, aby důsledně vážily, které komunikace z údržby vyjmou. KÚ jsme vyzvali, aby v rámci dozoru po obcích vyžadovaly sdělení kritéria, podle kterého komunikace z údržby

---

³² Srov. např. § 22 odst. 1 písm. m) a § 28a odst. 1 zákona na ochranu zvířat proti týrání.

vylučují. Toto kritérium by KÚ měly hodnotit. V případě individuálního podnětu by se KÚ měly zabývat i konkrétní dopravní situací (hodnocením dopravního významu konkrétní komunikace).

Doporučení pro ÚSÚ

Na vybraných úsecích, na které upozornila Kancelář VOP, analyzovat připomínky a podněty a následně je zohlednit při realizaci dané agendy, při výkonu kontrolní činnosti a při poskytování metodické pomoci.

5. KONTROLA VÝKONU SAMOSTATNÉ PŮSOBNOSTI SVĚŘENÉ ORGÁNŮM OBCÍ, MČ A MĚO V OBDOBÍ 2020–2022

5.1 Kontroly výkonu samostatné působnosti svěřené orgánům obcí prováděné MV

Kontrolní orgán: MV

Kontrolované osoby: obce (města, městyse), kraje, HMP

Předmětem kontrol výkonu samostatné působnosti svěřené orgánům obcí je plnění povinností daných zákonem o obcích, InfZ a vybranými ustanoveními správního řádu. Snahou MV – ODK je při kontrolách obsáhnout celou šíři výkonu samostatné působnosti. Základním rysem kontrol je jejich **preventivně metodický charakter**. Cílem je pomoci obcím k dosažení žádoucího stavu v kontrolovaných oblastech, u kterých byly zjištěny nedostatky. Kontrola výkonu samostatné působnosti má toliko zjišťovací funkci, neboť **MV nepřísluší**, na rozdíl od kontrol výkonu přenesené působnosti, **pravomoc ukládat opatření k nápravě**. Přijetí konkrétních opatření k odstranění zjištěných nedostatků (MV – ODK nápravná opatření v protokolu o kontrole doporučuje) je proto ve výlučné působnosti orgánů obce. Obce jsou v protokolu rovněž upozorňovány na nedostatky nedosahující intenzity porušení zákona, které nicméně MV – ODK považuje za nesprávnou praxi.

Konkrétní **vymezení předmětu kontroly a shrnutí počtu porušení zákona** v členění dle jednotlivých prověřovaných zákonných ustanovení je dostupné **v příloze č. 9 - Předmět a výsledky kontrol výkonu samostatné působnosti provedených MV – ODK u obcí v letech 2020–2022**.

Počet kontrol výkonu samostatné působnosti provedené MV u obcí			
Období	Počet kontrol	Počet zkontrolovaných obcí	Počet zjištěných porušení zákona
2020	90	90	319
2021	75	75	260
2022	85	85	260
Celkem	250	250	839

Tabulka č. 19: Počet kontrol výkonu samostatné působnosti provedených MV, počet zkontrolovaných obcí a počet porušení zákona za léta 2020–2022

Z celkového počtu **250** kontrol samostatné působnosti obcí provedených v kontrolním období 2020–2022 se **v případě 31 obcí jednalo o kontrolu následnou**, přičemž prvotní kontroly byly provedeny mimo sledované období.

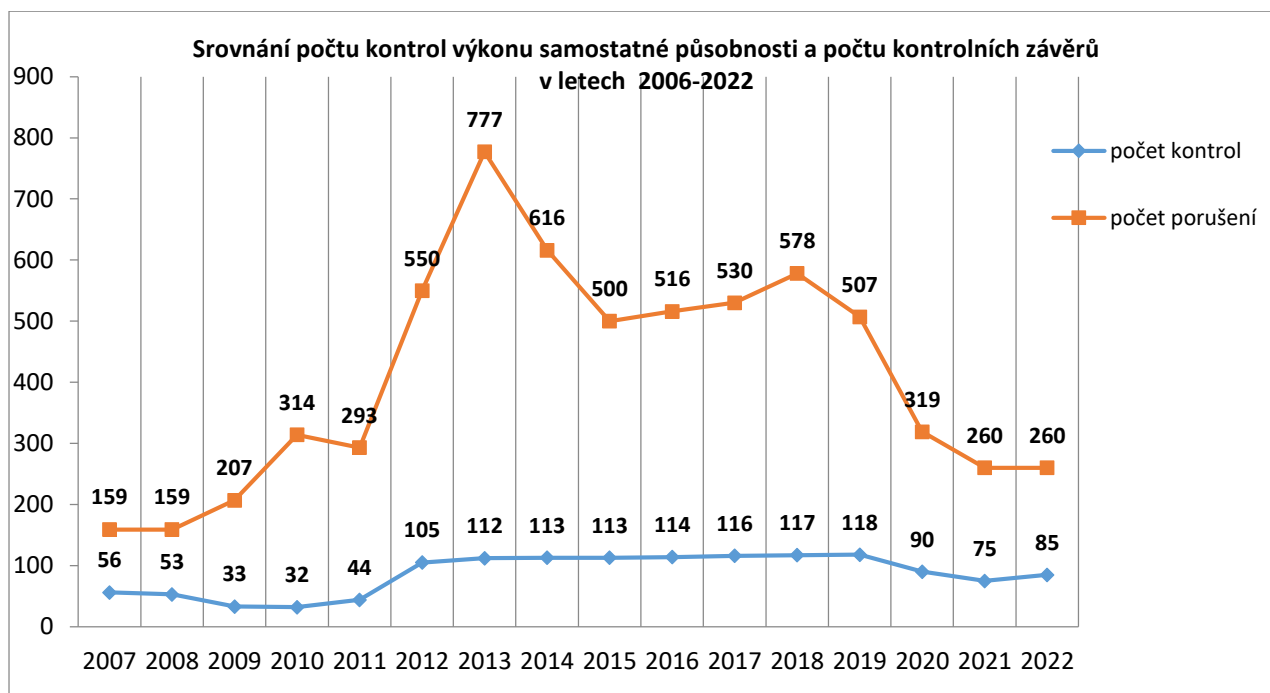
Srovnání průměrného počtu porušení zákona na kontrolu dle typů obcí				
Typ obce	2020	2021	2022	Celkem
Obec I.	3,63	3,63	3,04	3,43
Obec II.	2,60	1,00	1,33	1,64
Obec III.	3,17	2,50	3,88	3,18
Celkem	3,54	3,47	3,06	3,36

Tabulka č. 20: Srovnání průměrného počtu porušení zákona na kontrolu dle typů obcí za léta 2020–2022

Nejvíce pochybení bylo u obcí I. typu (v průměru 3,4 porušení), přičemž u ORP, u nichž mají orgány obce k dispozici úřednický aparát, je v průměru zjišťováno 3,2 porušení zákona. Na tomto místě je ale nutné zdůraznit, že ORP zpravidla vykonávají samostatnou působnost ve větším rozsahu než obce I. typu (vyšší počet doručených žádostí o poskytnutí informací dle InfZ, realizovaných dispozic s nemovitým majetkem obce apod.).

Komparace kontrol výkonu samostatné působnosti provedených MV u obcí			
Období	Počet kontrol	Počet porušení zákona	Průměrný počet porušení na kontrolu
2008–2009	86	366	4,3
2010–2011	76	607	8
2012–2013	217	1 327	6,1
2014–2016	340	1 632	4,8
2017–2019	351	1 615	4,6
2020–2022	250	839	3,4

Tabulka č. 21: Komparace kontrol výkonu samostatné působnosti provedených MV u obcí s předchozími obdobími

Graf č. 10: Srovnání počtu kontrol výkonu samostatné působnosti a počtu kontrolních závěrů v letech 2020–2022

Ve srovnání s kontrolovaným obdobím 2017–2019 došlo k poklesu četnosti zjištěných pochybení z **průměrných 4,6 pochybení na kontrolu na 3,4**. To je dáno zejména intenzivní metodickou pomocí MV, jež kromě vydávání metodických pomůcek a stanovisek odpovídá na individuální dotazy obcí. Dále je třeba zmínit, že v tzv. pandemickém období byla část kontrol prováděna distančním způsobem, kdy předmět kontrol byl v některých případech zúžen, což se promítlo do nižšího počtu zjištěných porušení zákona. Nelze ani opomenout, že vedení obcí se ke konci volebního období v roce 2022 již etablovala a více sžila s právní úpravou.

Na základě vyhodnocení poznatků získaných z provedených kontrol samostatné působnosti svěřené orgánům obcí můžeme zobecnit nejčastěji se vyskytující nedostatky v samosprávné činnosti obcí do několika okruhů.

Nedostatky při nakládání s nemovitým majetkem obcí

U **21 %** obcí byly zjištěny **vady zveřejnění záměru disponovat nemovitým majetkem ve vlastnictví obce** dle § 39 odst. 1 zákona o obcích. **Oproti minulému období 2017–2019 (28 %) došlo k poklesu o 7 procentních bodů**. Nedostatky v oblasti nakládání s majetkem v žádném případě nepatří do kategorie formálních pochybení a pro obce **mohou mít v případě nepříznivého soudního rozhodnutí závažné důsledky** (absolutní neplatnost právního jednání, tj. následně uzavřené smlouvy). Nakládání s nemovitým majetkem je často předmětem podnětů ze strany občanů obce.

Nedostatky v činnosti zastupitelstva a rady obce

Mezi nejčastější nedostatky patří:

- **vady v zápisech ze zasedání zastupitelstva obce** (chybějící podpisy, neuveden počet přítomných členů zastupitelstva obce, schválený pořad jednání, průběh a výsledek hlasování) – chybovost se dlouhodobě pohybuje i přes intenzivní metodickou pomoc kolem 30 % (v roce 2022 dokonce 34 %),
- **zasedání zastupitelstva obce se nekonalo alespoň jedenkrát za 3 měsíce,**
- **vady zveřejnění informace o konání zasedání zastupitelstva obce,**
- **vady v zápisech ze zasedání rady obce** (chybějící podpisy, neuveden počet členů rady obce, schválený pořad jednání, průběh a výsledek hlasování, nepořízení ve lhůtě, neprojednání námitek).

Lze konstatovat, že jednou z nejčastějších oblastí, kde dochází k porušování zákona, je fungování zastupitelstva či rady obce. Za zásadní nedostatky lze označit zejména případy, kdy se zastupitelstvo obce nesejde jednou za 3 měsíce nebo obec nezveřejňuje informace o konání zastupitelstva. Tyto nedostatky v činnosti hlavního orgánu obce nejsou ojedinělé a **vůči občanům obce znamenají omezení jejich práv na podílení se na činnosti obce, které vychází z Ústavy ČR a principu zastupitelské demokracie.**

Právní předpisy obce

Dne 1. 1. 2022 nabyl účinnosti zákon č. 35/2021 Sb., jenž mj. upravuje problematiku publikace právních předpisů obce ve Sbírce právních předpisů ÚSC. MV – ODK obcím umožnil dostatečně se seznámit s právní úpravou a zařadil tento zákon do předmětu kontroly až v roce 2023.

Při kontrolách provedených v letech 2020–2021 bylo v oblasti vydávání OZV zejména zjištěno, že:

- obce nevedly evidenci jimi vydaných právních předpisů, příp. tato evidence neobsahovala zákonem předpokládané náležitosti,
- obce nezaslaly OZV po dni jejího vyhlášení MV.

InfZ

Co se týče srovnání mezi obdobími, v období 2017–2019 se na celkovém počtu porušení zákona (1615) InfZ podílel 41 %. V období 2020–2022 pak tento podíl při celkovém počtu **839** porušení zákona dosáhl **32 %**. Z uvedeného je patrné, že počet porušení InfZ v absolutním vyjádření tvoří velmi významnou část zjištěných porušení zákona.

MV – ODK v oblasti InfZ především shledává tato porušení:

- **nesplnění publikační povinnosti dle § 5 odst. 3 InfZ** v případě informací poskytnutých na žádost,
- **nezveřejnění povinně zveřejňovaných informací dle § 5 odst. 4 InfZ ve spojení s prováděcí vyhláškou č. 515/2020 Sb.** – informace nejsou vůbec zveřejněny či jen částečně,
- **porušení § 18 odst. 1 InfZ nezveřejněním výroční zprávy** – objevují se příklady obcí, které výroční zprávu vůbec nezpracovávají, a to zejména tam, kde by tato obsahovala jen nulové údaje, časté je také zveřejnění výroční zprávy po uplynutí zákonné lhůty,
- **porušení § 14 odst. 5 písm. d) InfZ** – obec nevyřídila žádost o poskytnutí informací v zákonem stanovené 15denní lhůtě,
- **porušení § 15 odst. 1 InfZ** – obec nevydala rozhodnutí o odmítnutí žádosti.

Obecně lze shrnout, že průměrný počet zjištěných pochybení na jednu kontrolu v porovnání období mírně poklesl, mezi nejfrekventovanější a nejzávažnější případy dosahující intenzity porušení zákona patří oblast nakládání s majetkem obce, oblast fungování zastupitelstva obce, vedení evidence právních předpisů a oblast týkající se InfZ.

5.2 Kontroly výkonu samostatné působnosti svěřené orgánům MěO a MČ

Kontrolní orgány: magistráty ÚČSM

Kontrolované osoby: MČ a MěO

Předmět kontrol: výkon samostatné působnosti v rozsahu stanoveném statutem toho kterého města

Magistrát statutárního města	Počet MČ/MěO	Počet kontrol	Počet zjištěných nedostatků	Počet uložených opatření
HMP	57	30	0	0
Brno	29	24	80	0
Liberec	1	0	0	0
Opava	8	5	0	0
Ostrava	23	76	3	0
Pardubice	8	24	1	0
Plzeň	10	9	4	0
Ústí nad Labem	4	4	2	2
Celkem	140	172	90	2

Tabulka č. 22 Přehled o kontrolách samostatné a přenesené působnosti ÚČSM za léta 2017–2019

Magistráty ÚČSM provedly **172 kontrol** výkonu samostatné působnosti svěřené orgánům MěO či MČ, přičemž konstatovaly **90 porušení právních předpisů**, tj. 0,5 porušení zákona na kontrolu. Nejvíce zjištěných pochybení shledal Magistrát statutárního města **Brna**, a to 80, což činí téměř 90 % všech zjištěných pochybení. Magistrát statutárního města Brna průměrně konstatoval **3,3 porušení na kontrolu**.

Statutární město Brno

V rámci kontroly výkonu samostatné působnosti byly nejčastěji zjištěny nedostatky v oblastech správnosti a věrohodnosti účetnictví, zadávání veřejných zakázek, dispozic se svěřeným majetkem, vnitřního kontrolního systému a plnění povinností vyplývajících z InfZ. Žádný ze zjištěných nedostatků neměl negativní ekonomický dopad do hospodaření kontrované osoby.

Ve srovnání s údaji z předchozího období 2017–2019 došlo k významnému snížení zjištěných nedostatků. Tento fakt je mj. způsoben větším důrazem na preventivně metodický charakter kontrol a snížení míry formalismu. V rámci protokolů jsou rovněž uváděna upozornění na nedostatky, které nedosahují intenzity porušení zákona, avšak kontrolující je považují za nesprávnou praxi.

Statutární město Ostrava

Ve sledovaném období bylo provedeno celkem 76 kontrol výkonu samostatné působnosti svěřené orgánům MěO, a to v následujících oblastech:

Kontroly v oblasti nakládání s nemovitým majetkem byly provedeny na základě podání a stížností převážně občanů zejména v souvislosti s pronájmem bytových prostor a pozemků. Ve 3 případech bylo zjištěno porušení § 102 odst. 3 zákona o obcích, kdy o úkonech nerozhodla rada MěO.

V případě kontrol v oblasti komunálních služeb (správa veřejné zeleně a veřejných prostranství, čistota městského obvodu, tržnice, pohřebnictví, a další) a v oblasti ochrany vod, vodovodů a kanalizací, ochrany zvířat proti týrání byly zjištěny pouze dílčí nedostatky v oblasti aktualizace dat pasportu zeleně.

V oblastech sociálních služeb, školství a péče o válečné hroby a pietní místa nebyly zjištěny nedostatky. Pochybení nebylo zjištěno rovněž při kontrole dodržování § 16 a § 95 zákona o obcích.

Statutární město Pardubice

Obecně byly zjištěné nedostatky ve sledovaném období zejména formálního charakteru, konzultovány pouze formou metodických doporučení, nápravné opatření nebylo uloženo.

Předmětem kontroly byly zejména následující oblasti: opravy a rekonstrukce komunikací a provádění údržby a kontrola komunikací, nakládání s odpady, vedení úřední desky vč. povinně zveřejňovaných informací.

Při kontrole zveřejňování dokumentů na úřední desce bylo na jednom MěO zjištěno, že informace o konání zasedání zastupitelstva jsou zveřejňovány pouze na tzv. fyzické úřední desce, zveřejnění na elektronické desce chybí. Bylo konstatováno porušení § 26 odst. 1 správního řádu. Uzavřeno s tím, že zásada veřejnosti jednání zastupitelstva nebyla dotčena (kromě fyzické úřední desky zveřejněno také místním rozhlasem), kdy dané pochybení nemá vliv na existenci či zákonnost přijatých usnesení.

Statutární město Plzeň

Předmětem těchto kontrol byla kontrola činnosti zastupitelstva MěO, rady MěO (pokud byla zřízena), kontrola činnosti finančního a kontrolního výboru, kontrola dodržování ustanovení InfZ, kontrola procesu vyřizování petic a stížností, kontrola implementace GDPR, kontrola zveřejnění záměru dle zákona o obcích.

Nedostatky byly zjištěny u 4 kontrol. Jednalo se o následující zjištění:

- nedodržení lhůty pro zveřejnění výroční zprávy o poskytování informací,
- nedodržení lhůty pro vyřízení žádosti o informaci dle InfZ,
- nedodržení lhůty pro postoupení petice příslušnému orgánu,
- nepořízení zápisu rady MěO v zákonné lhůtě,
- nevyvěšení pozvánky na zasedání zastupitelstva MěO na „elektronické“ úřední desce,
- nevyvěšení záměru pronájmu nemovitého majetku na úřední desce.

K výše uvedeným zjištěním byla MěO přijata nápravná opatření.

MěO i magistrát využívají ke své práci jednotnou SW podporu (zejména pro oblast účetnictví, oběh účetních dokladů, evidenci majetku, pohledávek, smluv, dotací, usnesení orgánů atd.), jejíž generální nastavení metodicky zajišťuje magistrát. Metodici jednotlivých aplikací pak trvale sledují a vyhodnocují aktuální data a případné neshody jsou obratem řešeny.

V oblasti dozoru byla i nadále realizována průběžná kontrola zákonnosti přijatých usnesení všech zastupitelstev a rad MěO. Ve sledovaných letech byly identifikovány některé problémy spíše formulačního charakteru a ty jsou průběžně odstraňovány. Nezákonnost usnesení nebyla v uvedených obdobích shledána.

Statutární město Ústí nad Labem

Kontroly výkonu samostatné působnosti byly prováděny ve finanční oblasti, kde bylo kontrolováno dodržování rozpočtových pravidel. Zjištěno bylo porušení rozpočtové kázně, a to nesprávně použité finanční prostředky z účelové dotace, kdy nápravné opatření bylo provedeno okamžitým vrácením části dotace.

5.3 Přezkoumání hospodaření ÚSC za léta 2020 a 2021

MF dle § 20 odst. 1 zákona o krajích a § 16a zákona o podpoře regionálního rozvoje přezkoumal v letech 2020 a 2021 vždy hospodaření 13 krajů (přezkoumání hospodaření za rok 2022 bude ukončeno cca do května 2023) a 7 regionálních rad regionů soudržnosti.

Vzhledem k tomu, že zákon č. 251/2021 Sb., kterým se mění zákon č. 248/2000 Sb., o podpoře regionálního rozvoje, ve znění pozdějších předpisů a další související zákony, zrušil uplynutím dne 31. 12. 2021 regionální rady regionů soudržnosti a současně zrušil kompetence MF k přezkoumávání jejich hospodaření, vykonalo MF u těchto sedmi rad jen dílčí přezkoumání hospodaření za část roku 2021. Výstupem byly zápisy z 1. dílčího přezkoumání hospodaření, které byly předány MMR, jakožto právnímu nástupci zrušených rad.

HMP zadalo podle § 38 zákona o HMP přezkoumání hospodaření za roky 2020 a 2021 (a rovněž i za rok 2022) auditorské společnosti.

KÚ přezkoumaly dle § 42 a § 53 zákona o obcích hospodaření za roky 2020 a 2021 vždy u 5 356 obcí. Rovněž přezkoumaly za rok 2020 hospodaření u 576 DSO a za rok 2021 u 578 DSO.

Magistrát HMP přezkoumal dle § 38 zákona o HMP jak za rok 2020, tak za rok 2021 hospodaření 52 MČ, přičemž 5 MČ zadalo přezkoumání auditorovi nebo auditorské společnosti.

Způsob zajištění přezkoumání hospodaření za léta 2020–2021									
		Rok	Kraje	HMP	Regionální rady	Obce	DSO	MČ HMP	Celkem
Celkem územních celků		2020	13	1	7	6 253	701	57	7 032
		2021	13	1	7	6 253	705	57	7 036
Přezkoumávající orgán	MF	2020	13	-	7	-	-	-	20
		2021	13	-	7	-	-	-	20
	KÚ	2020	-	-	-	5 356	576	-	5 932
		2021	-	-	-	5 356	578	-	5 934
	MHMP	2020	-	-	-	-	-	52	52
		2021	-	-	-	-	-	52	52
Auditoři/Auditorské společnosti		2020	-	1	-	897	125	5	1 028
		2021	-	1	-	897	127	5	1 030

Tabulka č. 23: Způsob zajištění přezkoumání hospodaření za léta 2020–2021

5.3.1 Výsledky přezkoumání hospodaření krajů a regionálních rad regionů soudržnosti za roky 2020 a 2021 vykonané MF

Předměty přezkoumání hospodaření jsou stanoveny v § 2 zákona o přezkoumávání hospodaření a ověřují se z hledisek uvedených v § 3 tohoto zákona.

Meziroční srovnání počtu chyb a nedostatků zjištěných MF při přezkoumání			
ÚSC	Chyby a nedostatky	2020	2021
Kraje	1. dílčí přezkoumání	13	18
	2. dílčí přezkoumání	15	7
	CELKEM z dílčích přezkoumání	28	25

Tabulka č. 24: Meziroční srovnání počtu chyb a nedostatků zjištěných MF při přezkoumání za léta 2020–2021

Pozn.: V případě regionálních rad nebyla zjištěna žádná pochybení.

Při přezkoumání hospodaření krajů za léta 2020 a 2021 byly zjištěny nejčastěji chyby a nedostatky, které spočívaly v nedodržení příslušných předpisů zejména v následujících oblastech:

a) zákon o finanční kontrole a vyhláška č. 416/2004 Sb.:

- neprovedení řídicí kontroly před vznikem a po vzniku závazku, v důsledku čehož byla například schválena operace, přestože nebyly stanoveny výstupy a s nimi související měřitelné indikátory očekávaných výsledků,
- nedostatečné prověření správnosti určení výše vzniklého závazku, neboť v okamžiku provedení předběžné řídicí kontroly nebylo zřejmé, v jakém rozsahu proběhlo plnění ze smlouvy,
- neprovedení důsledné předběžné řídicí kontroly po vzniku závazku, takže došlo k neoprávněnému vynaložení výdaje za práce, které nebyly ve skutečnosti provedeny,

b) zákon o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů:

- neuveřejnění dotačních programů na úřední desce v zákonem stanovené lhůtě, čímž mohlo dojít k částečnému omezení okruhu potenciálních žadatelů o dotaci,
- uzavření veřejnoprávních smluv o poskytnutí účelových dotací, aniž by k nim existovaly příslušné žádosti,

c) zákon o registru smluv:

- nezveřejnění smluv v souladu se zákonem v důsledku čehož došlo k plnění bez právního důvodu (plnění bylo v souladu s právními předpisy smluvně vypořádáno),

d) zákon o zadávání veřejných zakázek:

- neuveřejnění písemné zprávy na profilu zadavatele ve lhůtě stanovené tímto zákonem,
- porušení § 18 tohoto zákona v návaznosti na § 22 odst. 1 písm. a) zákona o veřejných službách v přepravě cestujících, neboť byly opakovaně uzavírány smlouvy prostřednictvím přímého zadání k poskytování veřejných služeb v přepravě cestujících s dodavatelem,
- nevyločení vybraných dodavatelů z účasti v zadávacím řízení, ačkoliv tito nesplnili zadávací podmínky stanovené jako podmínky kvalifikace, čímž nebylo postupováno dle § 48 odst. 8 v návaznosti na § 48 odst. 2 písm. a) a § 6 odst. 1 tohoto zákona,
- požadavek na to, aby poptávaný produkt byl vyroben v ČR, čímž byla omezena hospodářská soutěž na zúžený okruh potenciálních dodavatelů a nebyla dodržena zásada zákazu diskriminace dle § 6 tohoto zákona,
- sjednání v uzavřených smlouvách jiné výše sankce, než byla uvedena v žádostech o podání nabídky, čímž nebyla dodržena zásada transparentnosti upravená § 6 tohoto zákona.

Dále bylo zjištěno i **porušení zákona o krajích** v tom, že byly **nesprávně vyplaceny odměny členům zastupitelstva, a nezajištění ochrany majetku kraje** a nedodržení vnitřních pravidel a podmínek, spočívajících v překročení stanoveného limitu pro odměny zaměstnanců.

V souladu s požadavkem § 10 odst. 4 písm. a) zákona o přezkoumávání hospodaření **upozornilo MF kraje na případná rizika**, která lze dovodit ze zjištění a která mohou mít negativní dopad na hospodaření kraje v budoucnosti. Mezi tato rizika uvádíme například:

- nevhodné nakládání s veřejnými prostředky určenými na odměny, v důsledku selhání kontrolních mechanismů při dodržování pravidel nastavených vnitřním předpisem,
- plnění dle smluv, jež jsou neúčinné nebo i neplatné (zrušené od počátku), což je plnění bez právního důvodu,
- omezení žadatelů o dotaci způsobené nezveřejněním dotačních programů v zákonem stanovené lhůtě,
- omezení hospodářské soutěže, které může mít vliv na hospodárnost získaného plnění z důvodu nepřiměřeného požadavku na kvalifikaci,
- neúčelné, neefektivní a nevhodné vynaložení peněžních prostředků kraje z důvodu neprovedení řádné a důsledné předběžné kontroly při řízení veřejných výdajů před a po vzniku závazku.

V rámci metodické pomoci **MF upozornilo územní celky na další poznatky** zjištěné při přezkoumání hospodaření, které v čase prováděného šetření sice ještě neměly charakter chyb a nedostatků, ale **v případě včasného neodstranění rizikového stavu by v budoucnu mohly mít negativní dopad do hospodaření**. Jednalo se zejména o upozornění a metodické postupy související s následujícími body:

- vyznačováním doložky, která dokládá platnost právního jednání na smlouvách,
- nereálným stanovením termínů orgánem ÚSC k plnění vyplývajícímu ze smlouvy,
- dokumentováním zadání veřejných zakázek,
- upozorněním na uzavření dodatku ke smlouvě na základě neúplných a nepřesných informací.

Při přezkoumání hospodaření regionálních rad regionů soudržnosti za rok 2020 a ani při jejich prvním dílčím přezkoumání hospodaření za rok 2021 nebyly zjištěny chyby a nedostatky. Uvedený výsledek je ovlivněn zejména skutečností, že docházelo k celkovému útlumu činnosti rad a byly tak minimalizovány veřejné výdaje.

5.3.2 Výsledky přezkoumání hospodaření ÚSC provedených KÚ a MHMP za léta 2020 a 2021

<i>Chyby a nedostatky uvedené ve zprávách KÚ a MHMP o výsledcích přezkoumání hospodaření ÚSC</i>				
Závažnost chyby a nedostatku	Počet v roce 2020		Počet v roce 2021	
B	1 627	55,7 %	1 465	52,6 %
C	1 294	44,3 %	1 321	47,4 %
Celkem	2 921	100,0 %	2 786	100,0 %

Tabulka č. 25: Chyby a nedostatky uvedené ve zprávách KÚ a MHMP o výsledcích přezkoumání hospodaření ÚSC

Z meziročního srovnání výše uvedených údajů obsažených v tabulce je zřejmé, že **v roce 2021 došlo k mírnému snížení celkového počtu zjištěných chyb a nedostatků**. Na tomto snížení se podílí nižší počet chyb B. Naopak u nedostatků C je vykázan jen mírný nárůst o 27 nedostatků.

Nejčastější chyby a nedostatky zjistily KÚ a MHMP při přezkoumání hospodaření ÚSC a MČ v oblasti:

a) účetnictví:

- neúčtování k okamžiku uskutečnění účetního případu,
- nesprávné provedení inventarizace majetku a závazků,
- nedodržení obsahového vymezení položek rozvahy,

b) rozpočtu:

- nesprávně provedené nebo vůbec neprovedené rozpočtové opatření,
- nezveřejnění návrhu anebo schváleného závěrečného účtu a dále schváleného rozpočtového opatření v souladu se zákonem,
- nedodržení druhového třídění podle rozpočtové skladby,

c) zadávání veřejných zakázek:

- zadavatel neuveřejnil v souladu se zákonem na profilu zadavatele smlouvu uzavřenou na veřejnou zakázku, včetně všech jejích změn a dodatků, výši skutečně uhrazené ceny za plnění smlouvy či rámcovou dohodu,

d) plnění povinností podle ustanovení zákona o přezkoumávání hospodaření:

- nebyly napraveny chyby a nedostatky zjištěné při dílčím přezkoumání hospodaření nebo při přezkoumání hospodaření za předcházející roky,

- nepodání písemné informace přezkoumávajícímu orgánu o přijetí opatření k nápravě chyb a nedostatků uvedených ve zprávě,

e) porušování povinností orgány obce:

- zastupitelstvo nerozhodlo o úkonu spadajícím do jeho vyhrazené pravomoci, například při rozhodování o nakládání s majetkem, při schvalování změn rozpočtu, při schvalování poskytnutí daru,
- nezveřejnění záměru obce pronajmout, propachtovat, prodat, směniti, vypůjčiti hmotnou nemovitou věc po dobu stanovenou zákonem,
- zastupitelstvo nevysloвило souhlas se vznikem pracovněprávního vztahu mezi obcí a členem zastupitelstva.

V rámci přezkoumání hospodaření upozornily KÚ a MHMP dle § 10 odst. 4 písm. a) zákona o přezkoumávání hospodaření na případná rizika, která bylo možno dovodit ze zjištění a která mohou mít negativní dopad na hospodaření ÚSC a MČ HMP v budoucnu. Nejčastěji KÚ a MHMP identifikovaly tato rizika:

- uložení sankcí v důsledku porušení právních předpisů (např. zákona o územních rozpočtech, zákona o účetnictví, zákona o přezkoumávání hospodaření, zákona o zadávání veřejných zakázek, zákona o registru smluv atd.),
- přijetí nesprávného rozhodnutí o nakládání s majetkem a finančními prostředky příslušným orgánem územního celku v důsledku zkreslených údajů v účetnictví, nesprávně provedené inventarizace nebo v důsledku nezajištění řádného nastavení a fungování vnitřního řídicího a kontrolního systému,
- neplatnost právního úkonu, který nebyl schválen oprávněnými orgány obce nebo nebyl zveřejněn v souladu s příslušným zákonem.

5.3.3 Shrnutí procesu přezkoumání

MF každoročně zveřejňuje Souhrnnou zprávu o výsledcích přezkoumání hospodaření územních celků a MČ HMP za předchozí kalendářní rok na svých internetových stránkách.

Přezkoumávající orgány a auditoři vykonali přezkoumání hospodaření za léta 2020–2021 všech ÚSC, u nichž to příslušné zákony vyžadují.

Proces přezkoumání hospodaření v letech 2020–2021 ovlivnila mimořádná situace související se šířením koronaviru SARS-CoV-2. V řadě případů vykonaly přezkoumávající orgány přezkoumání hospodaření zčásti distančním způsobem, případně v omezeném rozsahu v rámci jednotlivých předmětů přezkoumání, a to na základě vyhodnocení rizikovosti konkrétní problematiky týkající se hospodaření ÚSC. I přes tato omezení zapříčiněné mimořádnou situací, přezkoumání hospodaření ÚSC a MČ HMP v tomto období naplnilo účel daný příslušnými právními předpisy.

Ke zvýšení míry kvality a účinnosti přezkoumání hospodaření ÚSC je třeba i nadále důsledně uplatňovat zásady pro správnou aplikaci ustanovení vyplývajících ze zákona o přezkoumávání hospodaření, která jsou vymezena ve Standardu. Rovněž tak je třeba zachovat intenzivní spolupráci v metodické oblasti s MV a dále s příslušnými útvary KÚ a MHMP, které provádějí přezkoumávání hospodaření ÚSC a MČ HMP s cílem sjednocování přístupu k výkonu přezkoumání hospodaření.

6. ZÁVĚRY JEDNOTLIVÝCH KAPITOL A NAVRŽENÁ DOPORUČENÍ

6.1 Závěry a doporučení ke kapitole č. 1 - Úvod do Hodnotící zprávy za léta 2020–2022

Hodnotící zpráva za léta 2020–2022 je zpracována na základě usnesení vlády č. 689/2013. Jejím cílem je komplexně **shrnout výsledky kontrol** výkonu přenesené a samostatné působnosti svěřené orgánům územních samosprávných celků. Hodnotící zpráva **vychází z podkladů** zpracovaných ústředními správními úřady, krajskými úřady, Magistrátem hlavního města Prahy a magistráty územně členěných statutárních měst.

Popis legislativních změn souvisejících s kontrolou působností svěřených územním samosprávným celkům za léta 2020–2022

Ústřední správní úřady v této kapitole upozornily na legislativní změny ve sledovaném období, jež dle jejich názoru měly vliv na kontrolní činnost. Jejich úplný výčet je uveden **v příloze č. 2**.

6.2 Závěry a doporučení ke kapitole č. 2 - Vyhodnocení opatření přijatých na základě doporučení vyplývajících z Hodnotící zprávy za léta 2017–2019

Předmětná kapitola obsahuje stručné shrnutí vyjádření kontrolního orgánu ke způsobu, jakým aplikovaly doporučení nastíněná v Hodnotící zprávě za léta 2017–2019 v aktuálním kontrolním období. Kompletní znění těchto vyjádření je dostupné **v přílohách č. 3–5** tohoto materiálu.

6.3 Závěry a doporučení ke kapitole č. 3 - Koordinace kontrolních orgánů ze strany odboru veřejné správy, dozoru a kontroly Ministerstva vnitra

Aplikace kontrolního řádu

Pokud se jedná o legislativní rámec, je možné konstatovat, že **kontrolní řád** poskytuje dostatečné nástroje k realizaci kontrol a v tuto chvíli **nevyžaduje novelizaci**.

Hodnocení protokolů o kontrole

Vyhodnocení kvality protokolů o kontrole vycházelo primárně z protokolů o kontrole prověřovaných v rámci kontrol výkonu přenesené působnosti svěřené krajským úřadům, které provedlo Ministerstvo vnitra (ODK). Ke kvalitě protokolů o kontrole se vyjádřily rovněž ústřední správní úřady, které obsahové náležitosti protokolů o kontrole kontrolují.

Z výsledků kontrol je patrné, že **nejčastěji byly shledány nedostatky v taxativně vyjmenovaných náležitostech protokolu o kontrole** dle § 12 kontrolního řádu. Za závažné nedostatky je rovněž možné označit provedení kontroly fyzickou osobou, jež nebyla k takové kontrole pověřena či neukládání opatření k odstranění nebo prevenci nedostatků zjištěných kontrolou.

Koordinační a metodická role odboru veřejné správy, dozoru a kontroly Ministerstva vnitra

Ministerstvo vnitra dle kompetenčního zákona plní koordinační úlohu v oblasti postupů podle kontrolního řádu. Tato koordinační role je realizována především zpracováním Hodnotících zpráv a plánů kontrol výkonu přenesené působnosti krajů a hlavního města Prahy.

Nelze ani opomenout aktivní metodickou činnost, kdy lze například zmínit vydávání odborných stanovisek ke kontrolnímu řádu, odpovědi na individuální dotazy, školení kontrolní pracovníků územních samosprávných celků či pořádání tzv. Kulatého stolu k zákonu o kontrole.

Ministerstvo vnitra se dále zabývá naplněním programového prohlášení vlády, které uvádí následující: „*Budeme sjednocovat a koordinovat činnost kontrolních orgánů a snižovat zátěž obcí a krajů kontrolami. Vyloučíme duplicitní kontroly. Zajistíme sdílení poznatků mezi kontrolními orgány.*“.

Ministerstvo vnitra primárně navrhlo sjednotit plánování kontrol územních samosprávných celků tak, že plány kontrol zpracované krajskými úřady jsou nově zveřejněny na internetových stránkách odboru veřejné správy, dozoru a kontroly Ministerstva vnitra www.mvcr.cz/odk.

Další oblastí, kterou se Ministerstvo vnitra ve vztahu k efektivní kontrolní činnosti zabývá, je projekt „Standardů kontrol výkonu přenesené působnosti obcí a městských částí“.

Ministerstvo vnitra dále navrhuje, aby jednotlivé ústřední správní úřady provedly analýzu kontrolní činnosti, jejímž cílem by mělo být zjištění, zda nedochází k nadměrné zátěži kontrolovaných osob či duplicitám při výkonu kontrolní činnosti.

Co se týče zavedení centrální evidence všech kontrol ve veřejné správě, zpracovatel v současné době nepovažuje tento krok za efektivní řešení koordinace kontrolní činnosti, a proto navrhuje legislativní práce na centrální evidenci všech kontrol ve veřejné správě v tuto chvíli nezahajovat. Řešením může být zavedení jednotlivých odvětvových systémů koordinace kontrol.

Doporučení pro ústřední správní úřady

Provést na svých úsecích analýzu kontrolní činnosti, jejímž předmětem bude prověření, zda nedochází k nadměrné kontrolní zátěži obcí a krajů či duplicitám kontrol, a pokud ano, navrhnout možnosti spolupráce, koordinace a sdílení kontrolních zjištění mezi kontrolními orgány v dané (obdobné) oblasti.

Plán kontrol výkonu přenesené působnosti krajů a hlavního města Prahy na léta 2020–2022

Vzhledem k omezením vyplývajícím z krizových opatření vlády v souvislosti s prokázáním výskytu koronaviru SARS-CoV-2 Ministerstvo vnitra přistoupilo k aktualizaci Plánu kontrol krajských úřadů a Magistrátu hlavního města Prahy na období 2021–2022. Plány kontrol jsou zveřejněny na internetových stránkách www.mvcr.cz/odk, v sekci „Ostatní dokumenty“ – „Informace ke kontrole“.

Standardy kontrol prováděných krajskými úřady vůči obcím

Ministerstvo vnitra s vybranými ústředními správními úřady realizovalo **pilotní projekt „Standardů kontrol výkonu přenesené působnosti obcí a městských částí“**, jehož cílem je zvýšit kvalitu kontrol výkonu státní správy prováděných krajskými úřady a Magistrátem hlavního města Prahy.

Standardy kontrol byly prozatím zpracovány pro **8 vybraných agend** v gesci Ministerstva vnitra, Ministerstva spravedlnosti, Ministerstva financí, Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy, Ministerstva práce a sociálních věcí a Českého úřadu zeměměřického a katastrálního.

V roce 2022 Ministerstvo vnitra požádalo krajské úřady a Magistrát hlavního města Prahy o zhodnocení **pilotního projektu** Standardů kontrol formou vyplnění hodnotící tabulky za jednotlivé Standardy kontrol ve škále od 1 (velmi přínosný) do 5 (zcela nepřínosný). Tyto kontrolní orgány ohodnotily přínosnost Standardů kontrol průměrnou známkou 2, věcný obsah Standardů kontrol průměrnou známkou 1,84 a podrobnost standardů známkou 1,77.

Lze tedy konstatovat, že Standardy kontrol se **v praxi osvědčily** a je na místě **uvažovat o zavedení standardů kontrol pro další kontrolované agendy přenesené působnosti**.

Doporučení pro odbor veřejné správy, dozoru a kontroly Ministerstva vnitra

Ve spolupráci s dalšími kontrolními orgány dále rozvíjet projekt Standardů kontrol výkonu přenesené působnosti obcí a městských částí.

Doporučení pro ústřední správní úřady, jež doposud nejsou zapojeny do projektu Standardů kontrol výkonu přenesené působnosti obcí a městských částí

Zpracovat Standardy kontrol výkonu přenesené působnosti obcí a městských částí pro agendy, které jsou předmětem kontrol prováděných krajskými úřady a Magistrátem hlavního města Prahy, a to nejpozději do 30. 6. 2024.

Doporučení pro krajské úřady a Magistrát hlavního města Prahy

Nadále spolupracovat s odborem veřejné správy, dozoru a kontroly Ministerstva vnitra na projektu Standardů kontrol výkonu přenesené působnosti obcí a městských částí.

Výkon správních činností úředníky obcí bez zvláštní odborné způsobilosti ve vztahu k výsledkům kontrol

Povinnost prokázat zvláštní odbornou způsobilost se vztahuje na úředníky územních samosprávních celků, kteří vykonávají správní činnosti uvedené v § 1 odst. 1 vyhlášky č. 512/2002 Sb. Kontroly této povinnosti provádí krajské úřady.

Po vyhodnocení zaslaných podkladů lze konstatovat **velké rozdílnosti** u jednotlivých krajů, které vedou k podezření na možná pochybení ve zpracování zjištěných nedostatků jednotlivými kraji. Jako příklad lze uvést Krajský úřad Libereckého kraje, který konstatoval 160 pochybení, a Krajský úřad Kraje Vysočina, jenž naopak neshledal žádné pochybení.

Výstupy ze zaslaných podkladů slouží jako **podklad pro přípravu nové koncepce vzdělávání úředníků územních samosprávních celků a i legislativní úpravu**. Po dokončení legislativního procesu bude připravena metodika ke kontrolám zkoušek odborné způsobilosti v území za účelem minimalizace pochybení při těchto kontrolách a při jejich následné interpretaci a zpracování.

KÚ v rámci pilotního projektu shledaly 303 pochybení ohledně vykonávání správní činnosti úředníkem bez předepsané zvláštní odborné způsobilosti, kdy tato pochybení se týkala pouze 21 správních činností (z celkového počtu 31). **S ohledem na počet pochybení je tedy žádoucí, aby i tato problematika byla zahrnuta do předmětu kontrol u všech správních činností.**

Doporučení pro krajské úřady a Magistrát hlavního města Prahy

Zařadit do předmětu kontroly v případě veškerých správních činností dodržování povinností vztahujících se ke zvláštní odborné způsobilosti úředníků obcí a městských částí, kteří vykonávají správní činnosti podle vyhlášky č. 512/2002 Sb.

Doporučení pro ústřední správní úřady

Ověřit, zda krajské úřady a Magistrát hlavního města Prahy realizují kontroly dodržování povinností vztahujících se ke zvláštní odborné způsobilosti úředníků obcí a městských částí.

6.4 Závěry a doporučení ke kapitole č. 4 - Kontroly výkonu přenesené působnosti v období 2020–2022

Statistické vyhodnocení výsledků kontrol výkonu přenesené působnosti svěřené orgánům krajů a hlavního města Prahy

Kapitola se velmi podrobně zabývá výsledky kontrol výkonu přenesené působnosti realizovanými ústředními správními úřady u krajských úřadů a Magistrátu hlavního města Prahy. Tyto výsledky jsou současně srovnány s předchozími obdobími.

Konkrétní zjištěná porušení shledaná ústředními správními úřady, včetně krajských úřadů, u nichž se vyskytla, jsou popsána v příloze č. 6.

Z těchto statistických dat a jejich srovnání vyplynulo následující:

- Ústřední správní úřady provedly u krajských úřadů a Magistrátu hlavního města Prahy celkem **394 kontrol**. Kontrolní činnost v tomto období zahájilo Ministerstvo spravedlnosti.
- Oproti předchozímu kontrolnímu období došlo **k nárůstu počtu zjištěných pochybení na celkových 1 216**, což znamená **nárůst o 28 %**.

- Ústřední správní úřady průměrně zjišťovaly **3,1 nedostatků na jednu kontrolu**. Tento ukazatel oproti předchozímu období narostl o 0,5 porušení na jednu kontrolu (2,6 za období 2017–2019).
- Signifikantní **nárůst zaznamenaly Ministerstvo dopravy** (420 porušení oproti 182 v předchozím období) a **Ministerstvo zdravotnictví** (221 porušení oproti 37 v předchozím období). Jak sama tato ministerstva uvedla, nárůst byl způsoben především respektováním doporučení uvedeného v Hodnotící zprávě 2017–2019, dle něhož je při realizovaných kontrolách nezbytné důsledně zaznamenávat zjištěný nesoulad s právními předpisy do protokolů o kontrole, tj. zaznamenávat i tzv. formální nedostatky.
- **Nejvíce nedostatků zjistily** Ministerstvo dopravy, Ministerstvo zdravotnictví a Ministerstvo práce a sociálních věcí, které však současně vykázalo nejvyšší pokles počtu zjištěných pochybení.
- **Žádná porušení nezjistily** Ministerstvo obrany a Ministerstvo průmyslu a obchodu. Správa státních hmotných rezerv zjistila 1 nedostatek.
- **Nejvyšší počet nedostatků byl zjištěn** u Magistrátu hlavního města Prahy, Krajského úřadu Středočeského kraje a Krajského úřadu Ústeckého kraje.
- **Nejvyšší nárůst nedostatků** oproti minulému kontrolnímu období byl zaznamenán v případě Krajského úřadu Královéhradeckého kraje a Krajského úřadu Ústeckého kraje.
- **Nejnižší počet nedostatků byl zjištěn** u Krajského úřadu Moravskoslezského kraje, Krajského úřadu Olomouckého kraje a Krajského úřadu Zlínského kraje.

Statistické vyhodnocení výsledků kontrol výkonu přenesené působnosti svěřené orgánům obcí

V této kapitole jsou podrobně **ze statistického hlediska zaznamenány kontroly, které realizovaly krajské úřady na obcích**. Tyto výsledky kontrol jsou opět komparovány s předchozím obdobím.

Krajské úřady provedly celkem 8 833 kontrol, přičemž počet kontrol klesl o 1 301. Ročně tak v průměru zkontrolují 2 944 obcí. Alespoň jednou (bez ohledu na předmět kontrol) bylo **zkontrolováno 40 % obcí**.

Krajský úřad Kraje Vysočina zkontroloval pouze 14 % obcí ve svém správním obvodu, Krajský úřad Královéhradeckého kraje 18 % a Krajský úřad Plzeňského kraje 23 %.

Naopak **Krajský úřad Pardubického kraje provedl alespoň jednu kontrolu u všech obcí v jeho správním obvodu, Krajský úřad Moravskoslezského kraje u 73 % obcí**, Krajský úřad Libereckého kraje 59 % a Krajský úřad Karlovarského kraje 56 %.

Nárůst počtu kontrol oproti předchozímu období vykázaly pouze Krajský úřad Pardubického kraje (34 %), Krajský úřad Moravskoslezského kraje (16 %) a Krajský úřad Ústeckého kraje (4 %).

Ostatní krajské úřady zaznamenaly pokles počtu provedených kontrol, a to nejvíce Krajský úřad Jihomoravského kraje (39 %), Krajský úřad Libereckého kraje (34 %) a Krajský úřad Zlínského kraje (33 %).

Krajské úřady **průměrně shledaly 0,85 nedostatků** na jednu kontrolu, což je srovnatelné s předchozím obdobím (0,83).

Nejnižší průměrný počet shledaných nedostatků konstatovaly Krajské úřady krajů Pardubického (0,27), Středočeského (0,33), Královéhradeckého (0,34) a Plzeňského (0,41).

Nejvyšší průměrný počet shledaných nedostatků zjistily Krajský úřad Olomouckého kraje (2,97) a Krajský úřad Jihočeského kraje (1,93).

Nejvyšší průměrný počet porušení na 1 kontrolu je zjišťován **na úsecích kultury (2,83), dopravy (1,78), místního rozvoje (1,64) a práce a sociálních věcí (1,35)**.

Statistické vyhodnocení výsledků kontrol ústředních správních úřadů vůči obcím v období 2020–2022

Tato kapitola obsahuje shrnutí výsledků kontrol provedených ústředními správními úřady u obcí. Jejich přehled je uveden **v příloze č. 7** tohoto materiálu.

V kontrolovaném období ústřední správní úřady provedly 175 kontrol obcí, což je v porovnání s předchozím obdobím pokles o 116 kontrol.

Ústřední správní úřady **v průměru shledaly 1,1 pochybení na jednu kontrolu, přičemž průměrné počty pochybení** na jednu kontrolu konstatované jednotlivými ústředními správními úřady zůstaly v zásadě **beze změny**.

Z poskytnutých údajů vyplývá, že kontroly výkonu přenesené působnosti svěřené orgánům obcí prováděly toliko Ministerstvo dopravy, Ministerstvo obrany, Ministerstvo zemědělství, Ministerstvo životního prostředí, Ministerstvo vnitra a Správa státních hmotných rezerv.

Ostatní ústřední správní úřady kontroly neprováděly a nevyužily možnosti převzetí kontroly od krajských úřadů.

Statistické vyhodnocení výsledků kontrol výkonu přenesené působnosti svěřené orgánům městských částí a městských obvodů v období 2020–2022

Územně členěná statutární města v textové části podrobně popsala pochybení zjištěná při kontrolách výkonu přenesené působnosti svěřené orgánům jednotlivých městských obvodů a městských částí.

Územně členěná statutární města celkově provedla **1 386 kontrol** městských obvodů a městských částí a konstatovala **2 692 pochybení**, což činí v průměru **1,94 pochybení na kontrolu**. Tento průměr je totožný s předchozím obdobím.

Mezi oblasti s **nejčastěji zjišťovanými nedostatky** při kontrolách prováděných magistráty statutárních měst patří agendy dopravy, práce a sociálních věcí a místního rozvoje.

Nejvyšší počty pochybení zjistily Magistráty hlavního města Prahy, statutárního města Ostravy a statutárního města Brna.

Komplexní zhodnocení výkonu přenesené působnosti příslušnými ústředními správními úřady

Ústřední správní úřady na základě vlastní kontrolní činnosti a textového podkladu zpracovaného krajskými úřady a územně členěnými statutárními městy komplexně zhodnotily výkon státní správy spadající do jejich kompetence.

Kompletní znění tohoto vyhodnocení výkonu přenesené působnosti jednotlivými ústředními správními úřady je obsaženo **v kapitole č. 4.2**.

Obecně je možné konstatovat, že **nejčastější nedostatky se v Hodnotících zprávách opakují**. Tak jako v předchozích Hodnotících zprávách kontrolní orgány nejčastěji shledali **nedodržování povinností stanovených správním řádem**, včetně porušování základních principů správního řízení. V případě kontrol provedených ústředními správními úřady u krajských úřadů a Magistrátu hlavního města Prahy jsou rovněž shledána porušení povinností daných **kontrolním řádem**, zejména se jedná o obsahové náležitosti protokolů o kontrole.

Opakovaně je upozorňováno **na nedostatečné personální obsazení na některých úsecích státní správy či na kumulaci agend**, a to zejména u obcí I. typu.

Kontrolní orgány upozornily na skutečnost, že výkon některých agend **zajišťují úředníci, kteří nejsou držiteli osvědčení prokazujícího složení zkoušky zvláštní odborné způsobilosti**.

Ústřední správní úřady přesto v souhrnu uvádějí, že výkon přenesené působnosti je na dobré úrovni, přičemž nejsou zjišťovány žádné zásadní či systémové nedostatky. Není tak dle jejich názoru nutné přijímat žádná zvláštní opatření.

Doporučení pro ústřední správní úřady

- Analyzovat na jednotlivých úsecích výsledky kontrol a adresná upozornění (doporučení, návrhy) krajských úřadů a územně členěných statutárních města a přijmout adekvátní opatření na svém úseku státní správy.

- Na základě výsledků kontrol identifikovat agendy vhodné ke změně úrovně jejich výkonu (např. přesun z obcí I. typu) či jejich zrušení a zvážit přijetí legislativních změn.

Doporučení pro krajské úřady a územně členěná statutární města

Analyzovat příčiny nedostatků při výkonu přenesené působnosti a přijmout interní opatření k jejich odstranění.

Výkon dozoru krajských úřadů nad nařízeními obcí a Ministerstva vnitra nad obecně závaznými vyhláškami

Krajské úřady celkově posoudily **1 199 nařízení obcí**, Ministerstvo vnitra pak **28 746 obecně závazných vyhlášek**. Pokud bychom zahrnuli i návrhy obecně závazných vyhlášek, Ministerstvo vnitra zpracovalo **více jak 42 905 právních posouzení** obecně závazných vyhlášek.

Krajské úřady přistupují k dozorové činnosti nad nařízeními obcí neformálně. Běžnou praxí je, že obce v rámci metodické pomoci předběžně konzultují návrhy nařízení obcí. To se promítá do počtu výzev k odstranění nedostatků, kterých krajské úřady zaslaly jen 54.

Krajský úřad Zlínského kraje ve sledovaném období předložil jedno nařízení obce Provodov č. 1/2007, o stavební uzávěře, Ústavnímu soudu.

Výkon dozoru nad vydáváním obecně závazných vyhlášek byl v roce 2022 výrazně ovlivněn **spuštěním informačního systému Sbírkou právních předpisů územních samosprávných celků a některých správních úřadů**.

Dopady opatření vlády v souvislosti s bojem proti koronaviru SARS-CoV-2 na výkon kontrol přenesené působnosti

Pandemie Covid-19 významně ovlivnila výkon kontrol přenesené působnosti, a to ve všech oblastech. Zpracovatel proto požádal spolupracující kontrolní orgány o vyjádření k tomu, jaký konkrétní vliv měla opatření vlády v souvislosti s bojem proti koronaviru SARS-CoV-2 na výkon přenesené působnosti. **Kompletní znění těchto vyjádření je dostupné v příloze č. 8 tohoto materiálu.**

Kontrolní orgány **nejčastěji zmiňují**, že byly nuceny některé kontroly přesunout či provést distančním způsobem. V případě kontrol prováděných krajskými úřady a územně členěnými statutárními městy došlo k celkovému snížení jejich počtu.

Kontrolní orgány zmiňují i vliv pandemie **na správní řízení**, jež byla stižena zejména průtahy majícími v některých případech za následek **nedodržení správních lhůt** či dokonce prekluzi.

Správní orgány přistupovaly k opatřením vlády v souvislosti s bojem proti koronaviru SARS-CoV-2 značně **rozdílně**, na což mj. upozorňuje i VOP. Doporučujeme proto seznámit se s doporučením VOP sp. zn. 14/2022/SZD/MG, v němž VOP zmiňuje několik problematických aspektů, které ztížily možnost občanů obracet se svými podáními na příslušné úřady.

Metodická pomoc poskytovaná ústředními správními úřady

Tato kapitola popisuje formy metodické pomoci poskytované ústředními správními úřady, mezi které lze zejména zařadit individuální konzultace, vydávání metodických doporučení a výkladových stanovisek, pracovní setkání a konzultační dny, školení, kurzy a semináře a informační přípis.

Za podstatné metodické materiály v oblasti kontrol je možné považovat Standardy kontrol.

Vyjádření a hodnocení výkonu státní správy Kanceláří veřejného ochránce práv za léta 2020–2022

V této kapitole Kancelář veřejného ochránce práv upozornila na vybrané problémy, přičemž se zejména zaměřila na obecné poznatky s dopadem do všech správních agend a oblast práce a sociálních věcí.

Doporučení pro ústřední správní úřady

Na vybraných úsecích, na které upozornila Kancelář veřejného ochránce práv, analyzovat připomínky a podněty a následně je zohlednit při realizaci dané agendy, při výkonu kontrolní činnosti a při poskytování metodické pomoci.

Doporučení pro odbor veřejné správy, dozoru a kontroly Ministerstva vnitra

Předat zjištění veřejného ochránce práv ve věci obtížné přístupnosti webových stránek pro lidi se zrakovým a sluchovým postižením Digitální a informační agentuře tak, aby se Digitální a informační agentura mohla danou problematikou dále zabývat, a to i ve spolupráci s Kanceláří veřejného ochránce práv.

6.5 Závěry a doporučení ke kapitole č. 5 - Kontrola výkonu samostatné a přenesené působnosti svěřené orgánům obcí, městských částí a městských obvodů v období 2020–2022

Kontroly výkonu samostatné působnosti svěřené orgánům obcí prováděné Ministerstvem vnitra

Ministerstvo vnitra ve sledovaném období provedlo celkem **250 kontrol**, přičemž průměrně zjistilo **3,4 porušení zákona na jednu kontrolu**.

Mezi nejfrekventovanější a nejzávažnější případy porušení zákona patří oblast nakládání s majetkem obce, nedostatky v činnosti zastupitelstva či rady obce a oblast týkající se zákona o svobodném přístupu k informacím.

Podrobné výsledky kontrol výkonu samostatné působnosti jsou obsaženy **v příloze č. 9**.

Kontroly výkonu samostatné působnosti svěřené orgánům městských částí a městských obvodů

Magistráty provedly **172 kontrol** výkonu samostatné působnosti svěřené orgánům městských částí a městských obvodů, přičemž konstatovaly **90 porušení právních předpisů**. Je však nutné zdůraznit, že z celkového počtu pochybení shledal 80 Magistrát statutárního města Brna (téměř 90 % všech pochybení), což v jeho případě činí průměrně **3,3 porušení na kontrolu**.

Přezkoumání hospodaření územních samosprávných celků

Kapitola podrobně popisuje výsledky přezkoumání hospodaření územních samosprávných celků. Z těchto výsledků lze mj. zjistit, že nejčastěji jsou zjišťována pochybení **v oblasti účetnictví, zákona o zadávání veřejných zakázek, zákona o finanční kontrole a zákona o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů**.

7. ZÁVĚR (MANAŽERSKÉ SHRUTÍ)

Účel a cíl Hodnotící zprávy

Ministerstvo na základě usnesení vlády č. 689/2013 zpracovalo Hodnotící zprávu za léta 2020–2022, jejímž cílem je informovat vládu o výsledcích kontrol výkonu přenesené a samostatné působnosti prováděných ústředními správními úřady, krajskými úřady, Magistrátem hlavního města Prahy a územně členěnými statutárními městy (dále též jako „kontrolní orgány“). Hodnotící zpráva vychází z podkladových materiálů právě těchto kontrolních orgánů. Své hodnocení připojila i Kancelář veřejného ochránce práv.

Přijatá doporučení

V předchozí Hodnotící zprávě za léta 2016–2019 bylo navrženo celkem **16 doporučení** adresovaných kontrolním orgánům. Z doručených vyjádření, jejichž úplné znění je dostupné v přílohách tohoto materiálu, lze dospět k závěru, že kontrolní orgány k navrženým doporučením přijaly opatření, jež jsou plněna. Aktuální Hodnotící zpráva obsahuje celkem **10 doporučení**.

Aplikace kontrolního řádu

Pokud se jedná o legislativní rámec, je možné konstatovat, že **kontrolní řád** poskytuje dostatečné nástroje k realizaci kontrol a v tuto chvíli **nevyžaduje novelizaci**. Na druhou stranu ústřední správní úřady shledaly pochybení při konkrétní aplikaci kontrolního řádu v případě kontrol prováděných krajskými úřady a Magistrátem hlavního města Prahy. Nejčastěji byly zjištěny **vady obsahových náležitostí protokolu o kontrole**. Příčinu lze spatřovat v nedůsledné aplikaci interních předpisů jednotlivých kontrolních orgánů upravujících kontrolní činnost.

Koordinační role Ministerstva vnitra

Hodnotící zpráva se blíže zaměřila na **koordinační roli odboru veřejné správy, dozoru a kontroly Ministerstva vnitra** (dále jen MV – ODK) v oblasti kontroly, jež se projevuje primárně v metodické činnosti. Kromě standardní metodické pomoci ve vztahu ke kontrolnímu řádu byl MV – ODK nucen reagovat na opatření vlády vyhlášené **v souvislosti s pandemií Covid-19**. MV – ODK proto vydal sérii metodických doporučení pro obce týkajících se dopadů vládních opatření na fungování obcí a poskytoval stanoviska k realizaci zejména distančních kontrol. Rovněž bylo zapotřebí **aktualizovat Plán kontrol** krajských úřadů a Magistrátu hlavního města Prahy na období 2021–2022.

Ministerstvo vnitra s příslušnými ústředními správními úřady realizovalo u 8 vybraných agend pilotní projekt **„Standardů kontrol výkonu přenesené působnosti obcí a městských částí“**, jehož cílem je zvýšit kvalitu kontrol výkonu státní správy prováděných krajskými úřady a Magistrátem hlavního města Prahy. Po vyhodnocení pilotního projektu je možné tvrdit, že Standardy kontrol se v praxi osvědčily a je na místě uvažovat o zavedení standardů kontrol pro další kontrolované agendy přenesené působnosti.

Při naplňování cíle **sjednocování kontrolního prostředí**, odstraňování možných duplicitních kontrol, snižování kontrolní zátěže a výměně poznatků ke kontrolám se v současné době nepovažuje zavedení centrální evidence všech kontrol ve veřejné správě za efektivní řešení koordinace kontrolní činnosti. Řešením může být zavedení jednotlivých **odvětvových systémů koordinace kontrol**, a proto se navrhuje, aby ústřední správní úřady provedly na svých úsecích analýzu kontrolní činnosti, jejímž předmětem bude prověření, zda nedochází k nadměrné kontrolní zátěži obcí a krajů či duplicitám kontrol, a pokud ano, aby navrhly možnosti spolupráce, koordinace a sdílení kontrolních zjištění mezi kontrolními orgány v dané (obdobné) oblasti.

Ministerstvo vnitra dále provedlo úvodní analýzu kontrol dodržování povinností vztahujících se ke zvláštní odborné způsobilosti úředníků obcí. Tyto kontroly provádějí krajské úřady, přičemž zjistily 303 pochybení ohledně vykonávání správní činnosti úředníkem bez předepsané zvláštní odborné způsobilosti. S ohledem na tuto skutečnost je tedy nezbytné pravidelně provádět výkon těchto kontrol u všech správních činností.

Výsledky kontrol

Co se týče **kontrol** výkonu přenesené působnosti svěřené krajským úřadům a Magistrátu hlavního města Prahy, **ústřední správní úřady** provedly celkem **394 kontrol**, což je **o 25 kontrol více** než v předchozím období.

Ústřední správní úřady zjistily celkem **1 216 pochybení**, což znamená **nárůst o 28 %** oproti předchozímu kontrolnímu období (950 pochybení). To je zapříčiněno signifikantním nárůstem pochybení zjištěných Ministerstvem dopravy a Ministerstvem zdravotnictví. Tyto rezorty totiž důsledně respektovaly doporučení zaznamenat veškerý nesoulad s právními předpisy do protokolu o kontrole.

Vzrostl taktéž **průměrný počet** pochybení zjišťovaných ústředními správními úřady na jednu kontrolu, a to z 2,6 pochybení na **3,1**. Kromě Ministerstva dopravy (průměrně 30 pochybení na kontrolu) a Ministerstva zdravotnictví (15,8) nadprůměrný počet pochybení na jednu kontrolu shledaly Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy (5,1), Ministerstvo spravedlnosti a Ministerstvo kultury (shodně 4). **Žádná porušení** nezjistily Ministerstvo obrany a Ministerstvo průmyslu a obchodu.

Nejvyšší počet nedostatků byl zjištěn u kontrol Magistrátu hlavního města Prahy (173), Krajského úřadu Středočeského kraje (139) a Krajského úřadu Ústeckého kraje (110). Naopak **nejnižší počet nedostatků byl zjištěn** u kontrol Krajského úřadu Moravskoslezského kraje (44), Krajského úřadu Olomouckého kraje a Krajského úřadu Zlínského kraje (shodně 58). **Nejvyšší nárůst nedostatků** oproti minulému kontrolnímu období byl zaznamenán v případě Krajského úřadu Královéhradeckého kraje (85 %) a Krajského úřadu Ústeckého kraje (72 %).

Krajské úřady provedly celkem **8 833 kontrol** výkonu přenesené působnosti svěřené orgánům obcí, což je o 1 301 kontrol méně než v předchozím období (10 134). Tento pokles je možné přičítat především omezením spojeným s pandemií Covid-19.

Krajské úřady **průměrně shledaly 0,85 nedostatků** na jednu kontrolu, což je srovnatelné s předchozím obdobím (0,83). **Nejvyšší průměrný počet shledaných nedostatků** zjistily Krajský úřad Olomouckého kraje (2,97) a Krajský úřad Jihočeského kraje (1,93), **nejnižší** Krajské úřady krajů Pardubického (0,27), Středočeského (0,33), Královéhradeckého (0,34) a Plzeňského (0,41).

Nejvyšší průměrný počet porušení na jednu kontrolu je zjišťován **na úsecích kultury (2,83), dopravy (1,78), místního rozvoje (1,64) a práce a sociálních věcí (1,35)**. V této souvislosti je třeba upozornit na v některých případech zjevný nepoměr mezi nedostatky zjišťovanými jednotlivými krajskými úřady na stejných úsecích státní správy. K odstranění těchto stěžích odůvodnitelných rozdílů v kontrolní činnosti by měly napomoci již zmíněné Standardy kontrol.

Kontroly výkonu přenesené působnosti svěřené **obcím** v některých případech **provádějí i ústřední správní úřady**. V tomto kontrolním období jich realizovaly **celkem 175**, což je v porovnání s předchozím obdobím pokles o 116 kontrol. Ústřední správní úřady **u obcí shledaly v průměru 1,1 pochybení na jednu kontrolu, přičemž průměrné počty pochybení** na jednu kontrolu konstatované jednotlivými ústředními správními úřady zůstaly v zásadě **beze změny**.

Územně členěná statutární města celkově provedla **1 386 kontrol výkonu přenesené působnosti svěřené městským částem či městským obvodům**, což je **o 228 kontrol méně než v předchozím období**. To je zapříčiněno zejména poklesem počtu kontrol provedených statutárním městem Brno. Územně členěná statutární města v tomto období konstatovala 2 692 pochybení, což činí v průměru **1,94 pochybení na jednu kontrolu**. Tento průměr je totožný s předchozím obdobím.

Obecně je možné podotknout, že **nejčastější nedostatky v oblasti přenesené působnosti se v Hodnotících zprávách opakují**. Jedná se zejména o nedodržování povinností stanovených správním řádem či kontrolním řádem. Opakovaně je upozorňováno na nedostatečné personální obsazení na některých úsecích státní správy či na kumulaci agend, a to zejména u obcí I. typu. Kontrolní orgány dále

upozornily na skutečnost, že výkon některých agend zajišťují úředníci, kteří nejsou držiteli osvědčení prokazujícího složení zkoušky zvláštní odborné způsobilosti.

Ústřední správní úřady přesto v souhrnu uvádějí, že výkon přenesené působnosti je na dobré úrovni, přičemž nejsou zjišťovány **žádné zásadní či systémové nedostatky**. Není tak dle jejich názoru nutné přijímat žádná zvláštní opatření.

Co se týče kontrol výkonu **samostatné působnosti svěřené orgánům obcí**, Ministerstvo vnitra provedlo celkem **250 kontrol**, přičemž ve srovnání s předchozím kontrolovaným obdobím došlo k poklesu četnosti zjištěných pochybení z průměrných 4,6 pochybení na kontrolu na **3,4**. Magistráty územně členěných statutárních měst provedly **172 kontrol** výkonu samostatné působnosti svěřené orgánům městských částí a městských obvodů, přičemž konstatovaly **90 porušení právních předpisů**.

V oblasti **přezkoumání hospodaření** územních samosprávných celků jsou nejčastěji zjišťována pochybení v oblasti účetnictví, zákona o zadávání veřejných zakázek, zákona o finanční kontrole a zákona o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů.

V návaznosti na tyto výsledky je dle souvisejícího usnesení vlády následným úkolem jednotlivých věcně příslušných ústředních správních úřadů, které jsou odpovědné za kvalitu výkonu státní správy na svěřeném úseku, závěry a doporučení analyzovat a navrhnout přijetí adekvátních opatření.

O těchto opatřeních pak budou jednotlivé ústřední správní úřady informovat ministra vnitra do 31. srpna 2023.

Další Hodnotící zpráva bude předložena v I. pololetí roku 2026 za kontrolní období 2023–2025.

8. SEZNAM TABULEK, GRAFŮ A PŘÍLOH

Tabulky

- Tabulka č. 1: Kontrolní zjištění KÚ k výkonu správních činností úředníky obcí bez ZOZ v roce 2021, str. 24
- Tabulka č. 2: Srovnání počtu kontrol provedených ÚSÚ v letech 2017–2019 a 2020–2022, str. 27
- Tabulka č. 3: Porovnání počtu zjištěných nedostatků s počtem uložených opatření v letech 2020–2022, str. 29
- Tabulka č. 4: Srovnání počtu kontrol a nedostatků zjištěných ÚSÚ u jednotlivých KÚ za léta 2020–2022, str. 30
- Tabulka č. 5: Počet realizovaných kontrol a zkontrolovaných obcí v období 2020–2022, str. 32–33
- Tabulka č. 6: Přehled splnění povinnosti provést kontroly ORP na všech úsecích veřejné správy, str. 34
- Tabulka č. 7: Srovnání počtu realizovaných kontrol a zkontrolovaných obcí za kontrolovaná období 2017–2019 a 2020–2022, str. 35
- Tabulka č. 8: Počet kontrol obcí provedených KÚ dle oblastí v období 2020–2022, str. 36
- Tabulka č. 9: Počet zjištěných nedostatků u obcí a uložených opatření k nápravě v období 2020–2022, str. 37
- Tabulka č. 10: Výsledky kontrol obcí dle jednotlivých oblastí za léta 2020–2022, str. 38
- Tabulka č. 11: Průměrný počet pochybení na jednu kontrolu dle jednotlivých oblastí a KÚ, str. 38–39
- Tabulka č. 12: Počet nedostatků a uložených opatření za léta 2020–2022 (ÚSÚ vůči obcím), str. 39
- Tabulka č. 13: Průměrný počet nedostatků na kontrolu dle jednotlivých ÚSÚ za léta 2020–2022 (ÚSÚ vůči obcím), str. 40
- Tabulka č. 14: Přehled o kontrolách samostatné a přenesené působnosti ÚČSM za léta 2020–2022, str. 40
- Tabulka č. 15: Počet kontrol MČ a MěO a zjištěných pochybení dle jednotlivých oblastí za léta 2020–2022, str. 41
- Tabulka č. 16: Počet kontrol MČ a MěO, zjištěných nedostatků a uložených opatření dle jednotlivých oblastí, str. 41
- Tabulka č. 17: Přehled posouzených NO za léta 2020–2022, str. 63
- Tabulka č. 18: Přehled posouzených OZV za léta 2020–2022, str. 63
- Tabulka č. 19: Počet kontrol výkonu samostatné působnosti provedených MV, počet zkontrolovaných obcí a počet porušení zákona za léta 2020–2022, str. 75
- Tabulka č. 20: Srovnání průměrného počtu porušení zákona na kontrolu dle typů obcí za léta 2020–2022, str. 75
- Tabulka č. 21: Komparace kontrol výkonu samostatné působnosti provedených MV u obcí s předchozími obdobími, str. 76
- Tabulka č. 22: Přehled o kontrolách samostatné a přenesené působnosti ÚČSM za léta 2017–2019, str. 78
- Tabulka č. 23: Způsob zajištění přezkoumání hospodaření za léta 2020–2021, str. 80
- Tabulka č. 24: Meziroční srovnání počtu chyb a nedostatků zjištěných MF při přezkoumání za léta 2020–2021, str. 80
- Tabulka č. 25: Chyby a nedostatky uvedené ve zprávách KÚ a MHMP o výsledcích přezkoumání hospodaření ÚSC, str. 82

Grafy

- Graf č. 1: Vyhodnocení přínosnosti Standardů kontrol, str. 19
- Graf č. 2: Vyhodnocení věcného obsahu Standardů kontrol, str. 19
- Graf č. 3: Vyhodnocení podrobnosti Standardů kontrol, str. 20
- Graf č. 4: Přehled vývoje počtu nedostatků zjištěných ÚSÚ za jednotlivá hodnocená období – celkem, str. 28
- Graf č. 5: Vývoj počtu nedostatků zjištěných jednotlivými rezorty při kontrolách KÚ a MHMP, str. 28
- Graf č. 6: Srovnání průměrného počtu zjištěných nedostatků dle jednotlivých ÚSÚ, str. 28
- Graf č. 7: Vývoj počtu nedostatků zjištěných ÚSÚ u jednotlivých KÚ a MHMP, str. 30
- Graf č. 8: Srovnání průměrně zjištěných nedostatků u jednotlivých KÚ, str. 30
- Graf č. 9: Vývoj průměrného počtu kontrol provedených ročně KÚ, str. 34
- Graf č. 10: Srovnání počtu kontrol výkonu samostatné působnosti a počtu kontrolních závěrů v letech 2020–2022, str. 76

Přílohy

- Příloha č. 1: Seznam použitých právních předpisů
- Příloha č. 2: Přehled legislativních změn v působnosti jednotlivých ÚSÚ za léta 2020–2022
- Příloha č. 3: Opatření přijatá ÚSÚ na základě obecných doporučení uvedených v HZ za léta 2017–2019
- Příloha č. 4: Opatření přijatá KÚ a MHMP na základě obecných doporučení uvedených v HZ za léta 2017–2019
- Příloha č. 5: Opatření přijatá ÚČSM na základě obecných doporučení uvedených v HZ za léta 2017–2019
- Příloha č. 6: Přehled nedostatků zjištěných ÚSÚ při kontrolách KÚ za léta 2020–2022
- Příloha č. 7: Přehled kontrol ÚSÚ u obcí v letech 2020–2022
- Příloha č. 8: Dopady opatření vlády v souvislosti s bojem proti koronaviru SARS-CoV-2 na výkon přenesené působnosti – vyjádření kontrolních orgánů
- Příloha č. 9: Předmět a výsledky kontrol výkonu samostatné působnosti provedených MV – ODK u obcí v letech 2020–2022